

รายงานผลการขับเคลื่อน
มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
ประจำปี 2563

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ

371.2 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
ส 691 ร รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2563
กรุงเทพฯ : สกศ., 2563
122 หน้า
ISBN : 978-616-270-280-8

1. มาตรฐานการศึกษาของชาติ
2. ชื่อเรื่อง

รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2563

สิ่งพิมพ์ สกศ.	อันดับที่ 8/2564
ISBN (e-Book)	978-616-270-280-8
พิมพ์ครั้งที่ 1	มกราคม 2564
จำนวนพิมพ์	-
พิมพ์เผยแพร่โดย	กลุ่มมาตรฐานการศึกษา สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา 99/20 ถนนสุขุขทัย เขตดุสิต กรุงเทพฯ 10300 โทรศัพท์ : 0 2668 7123 ต่อ 2528, 2529 โทรสาร : 0 2243 1129 Web site : www.onec.go.th

คำนำ

คณะรัฐมนตรี มีมติให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 และมีมติ 1) ให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณากำหนดรายละเอียดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ให้ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม 2) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งดำเนินการชี้แจง แนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน และสามารถแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้อง เชื่อมโยง และ เป็นไปในแนวทางเดียวกัน 3) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐาน การศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและ ประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพ การศึกษาด้วย 4) ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของ ชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนแก่ ประชาชนเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินการและประโยชน์ที่จะได้รับด้วย และ 5) ให้สำนักงานเลขาธิการสภา การศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่าง ต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสมและสามารถยกระดับ การศึกษาของไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จึงได้แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่อการปฏิบัติขึ้น โดยมี ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ เป็นประธาน และมีผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเป็นคณะทำงาน โดยมีอำนาจหน้าที่ในการร่วมกันวางแผนในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่อการปฏิบัติ ในประเด็นต่าง ๆ ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนร่วมกันดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม ร่วมกับสถานศึกษานำร่องและหน่วยงานต้นสังกัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ตามแนวทางการนำ มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่อการปฏิบัติ ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่อการปฏิบัติ ประจำปี 2563 นี้ เป็นการรวบรวม ผลการดำเนินการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตามมติคณะรัฐมนตรีทั้ง 5 ข้อ ข้างต้น เพื่อเผยแพร่ ผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนแก่ประชาชน เกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินการและประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ขอขอบคุณคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ สู่อการปฏิบัติ ตลอดจนผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านในการร่วมกันจัดทำเอกสารฉบับนี้ เพื่อเผยแพร่แก่สาธารณชน ในวงกว้างต่อไป

(นายอำนาจ วิชยานุวัติ)
เลขาธิการสภาการศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

คณะรัฐมนตรี มีมติให้ความเห็นชอบ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ตามที่ กระทรวงศึกษาธิการเสนอ และมีมติ 1) ให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณากำหนดรายละเอียดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม 2) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน 3) ให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย 4) ให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และ 5) ให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กำกับ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง

รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาตินี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้รวบรวมผลการดำเนินงานผ่านการจัดประชุมหารือการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ การขอความอนุเคราะห์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ การจัดประชุมคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ซึ่งในรายงานฉบับนี้ได้แบ่งการนำเสนอตามประเด็นข้อสั่งการ และประเด็นที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้นำมาตรฐานการศึกษาของชาตินำไปสู่การปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

1. การชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการติดตามผลการดำเนินงาน
2. การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา
3. การดำเนินงานด้านหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
4. การประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
5. การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ
6. ตัวอย่างการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
7. บทวิเคราะห์การดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

การชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการติดตามผลการดำเนินงาน

ในปีงบประมาณ 2562 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (อว.ในปัจจุบัน) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จัดสัมมนาวิชาการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาสู่การยกระดับคุณภาพคนไทย 4.0 จำนวน 6 ครั้ง ใน 4 ภูมิภาคและกรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ตลอดจนแนวปฏิบัติใหม่เกี่ยวกับระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในสถานศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา ในทุกสังกัด กว่า 2,000 คน ตลอดจนจัดทำเอกสารและสื่อเพื่อการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ในปีงบประมาณ 2563 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยจัดประชุมหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

สู่การปฏิบัติ ตามมติคณะรัฐมนตรีทั้ง 5 ข้อ โดยที่ประชุมมีมติให้แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกร่วมกันในการวางแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา และร่วมกันดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับสถานศึกษานำร่องและหน่วยงานต้นสังกัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายตามแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ซึ่งคณะทำงานได้ร่วมกันประชุม จำนวน 2 ครั้ง โดยร่วมกันวางแผนการดำเนินงาน ร่วมกันทำวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมในสถานศึกษาทุกสังกัดทั่วประเทศ รวมจำนวน 26 แห่ง ร่วมกันจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2563 ฉบับนี้

นอกจากนี้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้ติดตามผลนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติใน 4 ภูมิภาค พบว่า หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ ไปเป็นกรอบในการดำเนินงานตามภารกิจของตนได้อย่างสอดคล้องและเป็นไปในแนวทางเดียวกัน สถานศึกษาบางส่วน โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกลยังไม่รับทราบข้อมูลมาตรฐานการศึกษาของชาติ อาจเนื่องมาจากช่องทางการสื่อสารยังไม่ครอบคลุม ซึ่งสำนักงานฯ จะต้องดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานให้มีความครอบคลุมทั่วถึงให้มากขึ้น

การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐานการศึกษา เช่น ■ **สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา** ได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ในส่วนของมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ โดยออกเป็น “ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562” ■ **สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ** โดยสำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นแกนหลักในการกำหนดมาตรฐานการจัดการศึกษาในระดับจังหวัด ■ **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน** ได้จัดอบรมผู้บริหารและครูทั้งในส่วนกลางและภูมิภาคให้มีความรู้ความเข้าใจในระบบการประกันคุณภาพการศึกษา พร้อมชี้แจงการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา ■ **สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย** กำหนดและพัฒนามาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการเพื่อประกาศใช้ พร้อมจัดทำเอกสารและดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐาน โดยมีสถานศึกษาที่เข้าร่วมรับฟัง จำนวน 39 แห่ง ■ **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน** ได้วิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาของชาติกับมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีความสอดคล้องในมาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ทั้งด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ และด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ รวมทั้งได้นำไปใช้ในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาด้วย ■ **สำนักงานกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม** ได้ออกประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่องแนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2561 ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาได้นำมาตรฐานการอุดมศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานของสถาบัน และจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในของตนเอง โดยยึดหลักการความมีอิสระทางวิชาการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวังสอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 ■ **สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)** ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2563 จำนวนทั้งสิ้น 4,207 แห่ง โดยดำเนินการสังเคราะห์ผล

การประเมินคุณภาพภายนอก พร้อมทั้งจัดทำสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และประเด็นตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อรายงานผลต่อกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินงานด้านหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา เช่น ■ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปเป็นกรอบในการกำหนดหลักสูตรในระดับปฐมวัย (เช่น การส่งเสริมและพัฒนา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาการคำนวณในระดับปฐมวัย) และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จัดทำกรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ) ■ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ดำเนินการกำหนดกรอบหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของสำนักงาน กศน. (หลักสูตรเชิงสมรรถนะ) ■ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ดำเนินการ 1) พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (เพิ่มเติม พ.ศ. 2563) ประเภทวิชาประมง สาขาวิชาแปรรูปสัตว์น้ำ 2) พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 จำนวน 11 ประเภทวิชา 93 สาขาวิชา 177 สาขางาน 3) พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ พุทธศักราช 2563 ของสถาบันการอาชีวศึกษา 9 ประเภทวิชา 21 สาขาวิชา 104 หลักสูตร และ 4) จัดทำเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 จำนวน 10 ประเภทวิชา 67 สาขาวิชา 106 สาขางาน ■ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ และสอดคล้องผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานของชาติ

การประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

หน่วยงานที่มีการดำเนินงานด้านการประเมินผลการศึกษามาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 คือ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดย สทศ. ได้ใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นกรอบแนวทางในการวัดและประเมินดังนี้ 1) พัฒนาแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเพื่อวัดความรู้รอบยอของแต่ละระดับการศึกษา และได้ประชุมหารือร่วมกันระหว่าง 3 หน่วยงาน ได้แก่ สทศ. สพฐ. และ สสท. เพื่อสร้างความร่วมมือกันพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยน ลักษณะข้อสอบจะสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง 2) พัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รอบด้าน สำหรับให้สถานศึกษาใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นคนดี (รวมคุณธรรมต่าง ๆ) ความรักชาติ และความพอเพียง (รวมถึงทักษะชีวิต)

การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ

■ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติด้วยการจัดประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ในรูปแบบการประชุมสัมมนา แต่งตั้งคณะทำงานที่ส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบรรยาย สร้างความรู้ ความเข้าใจ เอกสารสิ่งพิมพ์ วิดีทัศน์ และ Info Graphic ■ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2562 โดยการนำเสนอข้อมูลผ่านการประชุมต่าง ๆ ร่วมกับช่องทางสื่อออนไลน์ ■ สำนักงาน

คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน บรรยายสร้างความเข้าใจในเรื่องแนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตราฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนแผนการชักจูงการประเมิน เพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก ■ สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม จัดสัมมนา เรื่อง “มาตรฐานการอุดมศึกษาและแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561” มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 400 คน จากสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและนอกสังกัด และจัดประชุมเรื่อง “แนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการอุดมศึกษาใหม่” โดยมีการประชุม จำนวน 5 ครั้ง ■ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้มีการเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ให้กับสถานศึกษา 437 โรงเรียนสังกัด กทม. ได้ทราบ เข้าใจและยึดมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นแนวปฏิบัติในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ■ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สร้างความเข้าใจในทางวิชาการการจัดการศึกษาท้องถิ่นในระดับส่วนกลางเพื่อกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดอบรมระดับปฐมวัย จำนวน 11 รุ่น รุ่นละ 300 คน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 รุ่น รุ่นละ 300 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 6,900 คน ระยะเวลาการอบรม 6 วันต่อรุ่น

ตัวอย่างการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

■ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) นำเสนอนวัตกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา: จากนโยบายสู่การปฏิบัติ และผลลัพธ์จากการนำมาตราฐานสู่การปฏิบัติในระดับสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษารูปแบบที่ 1 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมคิด พาทำ (Participatory: KACIL) และรูปแบบที่ 2 การนำมาตราฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติผ่านระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาขนาดเล็ก ■ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) นำเสนอโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในสถานศึกษา (โรงเรียนมหาไถ่เมืองพล) ■ กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สอ.) นำเสนอโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โรงเรียนเทศบาลหลักเมือง เทศบาลตำบลหลักเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2562 และระดับการศึกษาปฐมวัย โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น (สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปริก สังกัดเทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ■ กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กระทรวงมหาดไทย (ตชด.) เสนอแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา ■ สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.) นำเสนอการตรวจสอบ ทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดพลมานีย์ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร ■ สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) นำเสนอ รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนมสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปแบบของ “NAKA MODEL” ■ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) นำเสนอแนวปฏิบัติ

สู่ความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และการพัฒนาอาชีวศึกษา
สู่ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา Excellent Center โครงการร่วมพัฒนาทักษะผู้เรียนอาชีวศึกษา
สู่การเป็นนวัตกรรม ■ สำนักงานรับรองมาตรฐานการและประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)
นำเสนอการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ประจำปี 2563 ของสถานศึกษา จากผล
การประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

บทวิเคราะห์การดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2563 มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้ 1) การชี้แจง
แนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการติดตามผลการดำเนินงาน พบว่า ยังมี
สถานศึกษาอีกหลายแห่งที่ยังไม่รับทราบข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากช่องทางการสื่อสารยังไม่หลากหลาย
ครอบคลุมและทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ดังนั้น ผู้กำหนดนโยบายหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรสร้าง
ความรู้ความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ จัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมเพียงพอ และกำหนด
แผนการติดตาม การดูแลให้ความช่วยเหลืออย่างชัดเจน ■ การดำเนินงานด้านมาตรฐานและการประกัน
คุณภาพการศึกษา พบว่า ในระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นระดับปฏิบัติหลายแห่งยังไม่มีความพร้อมในการจัดทำ
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่อง
มาตรฐานการศึกษาของชาติ และความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและมาตรฐาน
การศึกษาของชาติ ■ การประกันคุณภาพการศึกษา พบว่า ในระดับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการได้ออก
กฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 แต่พบว่า สถานศึกษาบางแห่งยังไม่ดำเนินการตามกฎกระทรวง
การประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 บางแห่งก็ยังไม่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่เนื่องจาก
เหตุผลของการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติมีขึ้นภายหลังมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด
หรือสถานศึกษาอาจจะขาดความเข้าใจในเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ ■ การประเมินผล
การศึกษา สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. อยู่ระหว่างการพัฒนาเครื่องมือ
ต่าง ๆ แต่แบบวัดและประเมินผลต่าง ๆ ต้องอาศัยผู้ออกข้อสอบที่มีความเชี่ยวชาญ รวมทั้งการขาดแคลน
เครื่องมือด้านเทคโนโลยี การพัฒนานวัตกรรมการทดสอบต่าง ๆ ในรูปแบบของ National Digital Testing
Platform

ข้อเสนอแนะในการขยายผลและยกระดับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ
การดำเนินการต้องเริ่มตั้งแต่หน่วยงานต้นสังกัด ผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษา
อย่างชัดเจน และการมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ การขับเคลื่อนมาตรฐาน
การศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในเชิงนโยบาย คือ ดำเนินการผ่านกลไกคณะทำงานที่มี
องค์ประกอบจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย และร่วมวางแผนการดำเนินงานร่วมกันในแต่ละปี
การปรับปรุงแก้ไขประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ให้เป็นกฎกระทรวง
เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 และการนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างใกล้ชิดและ
ต่อเนื่อง โดยอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน

สารบัญ

	หน้า
บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ก
➤ บทนำ	1
➤ ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2563	3
➤ การชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการติดตามผลการดำเนินงาน	3
➤➤ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	3
การวิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
กับมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด	4
คณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	4
การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) กับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา	4
การติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง	7
➤ การดำเนินงานด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา	9
➤➤ การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษา	9
สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา	9
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	9
สำนักงาน กศน.	11
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์	
วิจัยและนวัตกรรม	15
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	16
สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	16
สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	17
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	17
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	18
➤➤ การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา	19
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	19
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	19
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย	22
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์	
วิจัยและนวัตกรรม	23
สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร	23
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)	24

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
➤ การดำเนินงานด้านหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา	25
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	25
สำนักงาน กศน.	27
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	28
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	30
➤ การประเมินผลการศึกษา	30
สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)	30
➤ การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ	32
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา	32
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	35
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	35
สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม	36
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	36
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	36
➤ ตัวอย่างการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ	
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน	38
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน	55
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น	60
กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน	68
สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร	74
สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	78
สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	83
สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)	8
➤ บทวิเคราะห์การดำเนินงานและข้อเสนอแนะ	99
การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2563	99
ข้อเสนอแนะในการขยายผลและยกระดับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ	101
ภาคผนวก	102
ภาพประกอบ	102
คำสั่ง	113
ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา	116

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
แผนภาพ	
แผนภาพที่ 1 แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย	12
แผนภาพที่ 2 รายละเอียดมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561	18
แผนภาพที่ 3 กรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน	27
แผนภาพที่ 4 แนวคิดการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติผ่านระบบ การประกันคุณภาพในสถานศึกษาขนาดเล็ก	53
แผนภาพที่ 5 การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามยุทธศาสตร์ที่ 4 การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา	73
แผนภาพที่ 6 การวิเคราะห์หลักการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน กศน.	79
แผนภาพที่ 7 NAKA MODEL	80

บทนำ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นมาตรฐานที่จัดทำขึ้นในรูปของกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) ซึ่งเป็นคุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยจะต้องธำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตน ให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะขั้นต่ำ 3 ด้าน คือ 1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-Creator) และ 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen)

1) ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เป็นผู้มีความเพียร ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิตเพื่อก้าวทันโลกยุคดิจิทัลและโลกในอนาคต และมีสมรรถนะ (competency) ที่เกิดจากความรู้ ความรอบรู้ด้านต่าง ๆ มีสุนทรียะ รักและประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาไทย มีทักษะชีวิต เพื่อสร้างงานหรือสืบทอดอาชีพ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความมั่นคงในชีวิต และคุณภาพชีวิตที่ดี ต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม

2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovation Co-Creator) เป็นผู้ที่มีทักษะทางปัญญา ทักษะศตวรรษที่ 21 ความฉลาดดิจิทัล (digital intelligence) ทักษะการคิดสร้างสรรค์ ทักษะข้ามวัฒนธรรม สมรรถนะการบูรณาการข้ามศาสตร์ และมีคุณลักษณะของความเป็นผู้ประกอบการ เพื่อร่วมสร้างสรรค์และพัฒนา นวัตกรรมทางเทคโนโลยีหรือสังคม เพิ่มโอกาส และมูลค่าให้กับตนเองและสังคม

3) พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เป็นผู้มีความรักชาติ รักท้องถิ่น รู้ถูกผิด มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก มีจิตอาสา มีอุดมการณ์และมีส่วนร่วมในการพัฒนาชาติ บนหลักการประชาธิปไตย ความยุติธรรม ความเท่าเทียม เสมอภาค เพื่อการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน และการอยู่ร่วมกันในสังคมไทยและประชาคมโลกอย่างสันติ

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 โดยมีมติ ดังนี้

1. มีมติให้กระทรวงศึกษาธิการพิจารณากำหนดรายละเอียดตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ให้ครอบคลุมมาตรฐานด้านต่าง ๆ เพิ่มเติม เพื่อให้สอดคล้องกับแนวทางการปฏิรูปการศึกษาด้วย อาทิ มาตรฐานครูและบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียน หนังสือและแบบเรียน การจัดทำแบบทดสอบ การประเมินผล การจัดการเรียนการสอน การใช้จ่ายงบประมาณ การผลิตบุคลากรให้ตรงกับความต้องการด้านแรงงานของประเทศ การศึกษาทวิภาคี เป็นต้น และดำเนินการต่อไปได้

2. มีมติให้กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา) เร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน และสามารถแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้อง เชื่อมโยง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ทั้งนี้ ให้กระทรวงศึกษาธิการรับความเห็นของกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รวมทั้งฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการนโยบายและการศึกษาไปพิจารณาดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องต่อไปด้วย

3. มีมติให้ส่วนราชการและหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับ ดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย

4. มีมติให้กระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน รวมทั้งประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนแก่ประชาชนเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินการและประโยชน์ที่จะได้รับด้วย

5. มีมติให้กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา) กำกับ ติดตามและประเมินผล การจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำผลการประเมิน มาปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสมและสามารถยกระดับการศึกษาของไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ทั้งนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (สกศ.) สำนักงานเลขาธิการ ศรศ. สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (สป.) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษา ขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (สกอ.) กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (อว.) สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย (สธ.) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (ตชด.) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. และ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. ได้ดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรีในส่วนที่เกี่ยวข้องกับภารกิจของหน่วยงาน โดยมีรายละเอียดดังนี้

ในการจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ สำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษาได้รวบรวมผลการดำเนินงานผ่านการจัดประชุมหารือการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ การขอความอนุเคราะห์หน่วยงานที่เกี่ยวข้องรายงานตามแบบฟอร์มที่กำหนดให้ การจัดประชุมคณะทำงาน ขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ จัดประชุมเชิงปฏิบัติการร่วมกันเพื่อจัดทำรายงานผล ความก้าวหน้าในการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม และรายงานเข้าคณะกรรมการสภาการศึกษาเพื่อทราบ นั้น

รายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติฉบับนี้ ได้แบ่งการนำเสนอตามประเด็นข้อสั่งการ และประเด็นที่คณะรัฐมนตรีมีมติให้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในเรื่องต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการติดตามผลการดำเนินงาน เป็นระยะอย่างต่อเนื่อง
- 2) การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมถึงการประกันคุณภาพการศึกษาด้วย
- 3) การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา
- 4) การประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- 5) การประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบถึงประโยชน์ที่ได้รับ
- 6) ตัวอย่างการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- 7) บทวิเคราะห์การดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

ผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2563

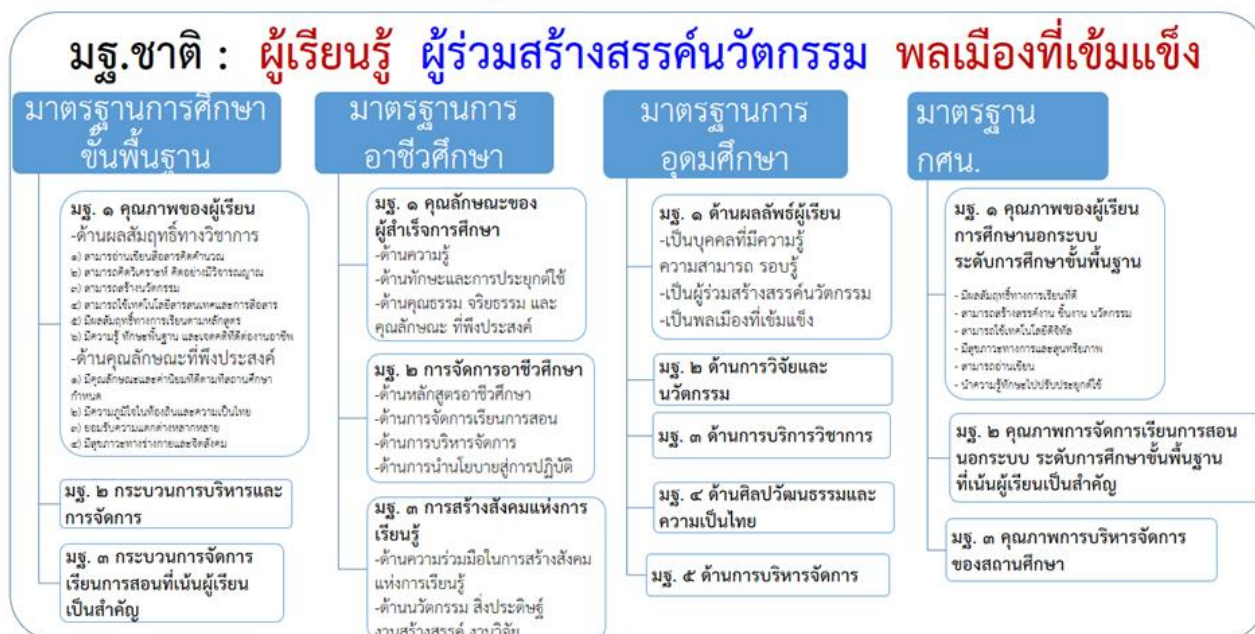
1. การชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการติดตาม ผลการดำเนินงาน

>> สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

จากมติคณะรัฐมนตรีข้อ 2 กำหนดให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเร่งดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจนถูกต้อง ตรงกัน และสามารถแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้อง เชื่อมโยง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในปีงบประมาณ 2563 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้มีการดำเนินการต่าง ๆ และเพื่อให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน โดย ปีงบประมาณ 2563 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการจัดประชุมหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อร่วมกันขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 ซึ่งจากการประชุมดังกล่าวได้มอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาของชาติ กับมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด รวมทั้งได้รับทราบความก้าวหน้าตลอดจนปัญหาอุปสรรคในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา นอกจากนี้ ในที่ประชุมได้ให้ความเห็นชอบการแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะนำเสนอในรายละเอียดต่อไป

➔ การวิเคราะห์ความสอดคล้องของมาตรฐานการศึกษาของชาติ กับมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด

ความสอดคล้องของ มฐ.ชาติ กับมฐ.แต่ละระดับและประเภทการศึกษา

หน่วยงานต้นสังกัดได้ดำเนินการวิเคราะห์ความสอดคล้องดังกล่าว พบว่า มีความสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกันกับมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด

คณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา จัดประชุมหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ ประจำปี 2563 ตามมติคณะรัฐมนตรีทั้ง 5 ข้อ โดยที่ประชุมมีมติให้แต่งตั้งคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อเป็นกลไกร่วมกันในการวางแผนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา และร่วมกันดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับสถานศึกษานำร่องและหน่วยงานต้นสังกัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ตามแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

คณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติได้ร่วมกันวางแผนขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในประเด็นต่าง ๆ และร่วมกันดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับสถานศึกษานำร่องและหน่วยงานต้นสังกัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายตามแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา โดยมีองค์ประกอบของคณะกรรมการจากหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ สำนักงาน กศน. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) โดยมีเจ้าหน้าที่ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเป็นฝ่ายเลขานุการ

คณะกรรมการได้ร่วมกันประชุม จำนวน 2 ครั้ง โดยร่วมกันวางแผนการดำเนินการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติเพื่อให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน และร่วมกันจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี 2563 ฉบับนี้

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ร่วมกับคณะกรรมการ มีแผนการดำเนินงานในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติต่อไป โดยการนำผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติและการติดตามการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ มาใช้เป็นฐานในการปรับปรุงพัฒนาการดำเนินงานแปลงกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติให้บังเกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม

การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) กับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอาชีวศึกษา โดยเน้นการให้ความช่วยเหลือสถานศึกษาพาสถานศึกษาทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ภายใต้กรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

และมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด การประกันคุณภาพการศึกษา และประเด็นการพัฒนาอื่น ๆ ตามความต้องการของสถานศึกษา หลังจากนั้น สรุปจัดทำเป็นแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นตัวอย่างและแนวทางให้กับสถานศึกษาต่าง ๆ ทั่วประเทศ ได้นำไปปรับประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับบริบทของแต่ละสถานศึกษา

ในการวิจัยปฏิบัติการดังกล่าว ผู้ร่วมวิจัยประกอบไปด้วย เจ้าหน้าที่สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด ศิษยานุศิษย์ในพื้นที่ ครู ผู้บริหารสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ และที่ปรึกษาโครงการวิจัย ร่วมกันดำเนินการ

ผลการดำเนินโครงการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและการอาชีวศึกษา คณะทำงานได้ร่วมกันพิจารณากรอบแนวคิดในการวิจัย การคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ โดยหน่วยงานต้นสังกัดเป็นผู้คัดเลือกสถานศึกษาที่มีสภาพบริบทแตกต่างกัน กระจายอยู่ในทุกภูมิภาคกล่าวคือ ภาคเหนือ (จังหวัดตาก) ภาคใต้ (จังหวัดนครศรีธรรมราช) ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (จังหวัดศรีสะเกษ) ภาคตะวันออก (จังหวัดระยอง) กรุงเทพมหานคร และจังหวัดชลบุรี โดยสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการประกอบไปด้วยสถานศึกษาในสังกัด สพฐ. สช. กศน. ตชด. สด. การศึกษาพิเศษ และ สอศ. รวมจำนวน 26 แห่งทั่วประเทศ ดังนี้

- 1) **จังหวัดตาก** สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่
(1) โรงเรียนสรรพวิทยาคม	สังกัด สพฐ.
(2) โรงเรียนอนุกุลวิทยา (วัดดอนแก้ว)	สังกัด สช.
(3) โรงเรียน ตชด. ท่านผู้หญิงทวี มณีนุตร	สังกัด ตชด.
(4) กศน.อำเภอแม่สอด จ.ตาก	สังกัด กศน.
(5) วิทยาลัยเทคนิคแม่สอด (วิทยาลัยการอาชีพแม่สอด)	สังกัด สอศ.
(6) โรงเรียนเทศบาลวัดไพรสมณต์ (เทศบาลนครแม่สอด)	สังกัด สก.
- 2) **จังหวัดนครศรีธรรมราช** สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่
(1) โรงเรียนบ้านบางเตย (สพป.นครศรีธรรมราช เขต 1)	สังกัด สพฐ.
(2) โรงเรียนไทรภูมิวิทยา	สังกัด สช.
(3) โรงเรียนตชด.บ้านเขาวัง อ.ร่อนพิบูลย์	สังกัด ตชด.
(4) กศน. อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	สังกัด กศน.
(5) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ	สังกัด สอศ.
(6) โรงเรียนสาธิตเทศบาลวัดเพชรจริก	สังกัด สก.
- 3) **จังหวัดศรีสะเกษ** สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่
(1) โรงเรียนบ้านหญ้าปล้อง (สพป.ศรีสะเกษ เขต 1)	สังกัด สพฐ.
(2) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 29	สังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ
(3) โรงเรียนวัดหลวงวิทยา	สังกัด สช.
(4) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ	สังกัด สอศ.
(5) โรงเรียนไพรบึงวิทยาคม	สังกัด สก.
- 4) **จังหวัดระยอง** สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่
(1) โรงเรียนบ้านสมานมิตร (สพป.ระยอง เขต 1)	สังกัด สพฐ.
(2) โรงเรียนระยองปัญญานุกูล	สังกัดสำนักบริหารการศึกษาศึกษาพิเศษ
(3) โรงเรียนสมคิดวิทยา	สังกัด สช.
(4) วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย	สังกัด สอศ.
(5) โรงเรียนเทศบาลวัดปากน้ำ เทศบาลนครระยอง	สังกัด สก.
- 5) **กรุงเทพมหานคร** สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่
(1) โรงเรียนวัดพลมานีย์	สังกัด กทม.
(2) โรงเรียนบำรุงรวิวรรณวิทยา	สังกัด กทม.
(3) โรงเรียนมัธยมปทุมवास	สังกัด กทม.
- 6) **จังหวัดชลบุรี** สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่
(1) วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคตะวันออก (อี.เทค)	สังกัด สอศ.

หน่วยงานต้นสังกัดได้คัดเลือกสถานศึกษาทั้ง 26 แห่ง เพื่อเป็นกลุ่มตัวอย่างให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) พัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษากับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับอาชีวศึกษา โดยสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมกับมหาวิทยาลัยนเรศวรดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมฯ ในจังหวัดตากและนครศรีธรรมราช สำหรับพื้นที่จังหวัดศรีสะเกษและระยองซึ่งเป็นพื้นที่นวัตกรรมการศึกษานั้น สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาร่วมดำเนินการกับมหาวิทยาลัยบูรพา ส่วนพื้นที่กรุงเทพมหานครและชลบุรี ดำเนินการร่วมกับบริษัทเอ็ดไวซอรี่ จำกัด ซึ่งเป็นภาคีเครือข่ายการศึกษาไทย (TEP)

จากการดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมฯ สถานศึกษากลุ่มตัวอย่างได้วิเคราะห์จุดแข็ง จุดอ่อน โอกาส และภาวะคุกคาม หรือ SWOT ของตนได้ ซึ่งนำไปสู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนปฏิบัติการของสถานศึกษา และการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาที่สามารถนำมาจัดทำเป็นแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นตัวอย่างให้กับสถานศึกษาในบริบทที่แตกต่างหลากหลาย

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีแผนการดำเนินงานต่อเนื่องจากปี 2563 โดยจะดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) กับสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับอาชีวศึกษา ต่อเนื่องเป็นระยะที่ 2 ในประเด็นการพัฒนาตามความต้องการและบริบทของสถานศึกษา อาทิ 1) กระบวนการประกันคุณภาพ 2) งานวิชาการ หลักสูตรการสอน รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่น สื่อดิจิทัลเทคโนโลยี และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 3) กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษา เช่น การบริหารงบประมาณ 4) การทำวิจัยผลการเรียนรู้ของผู้เรียน จัดทำเป็นรายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ และเตรียมการนำเสนอเผยแพร่ต่อสาธารณชนผ่านการประชุมทางวิชาการและสื่อ Social Media ในวงกว้าง

➤ การติดตามผลการดำเนินงานเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง

จากมติคณะรัฐมนตรีข้อ 5 ที่กำหนดให้กระทรวงศึกษาธิการ (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา) กำกับ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถนำผลการประเมินมาปรับปรุงการดำเนินการให้เหมาะสมและสามารถยกระดับการศึกษาของไทยได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป ในปีงบประมาณ 2563 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษามีการดำเนินงานสรุปได้ดังนี้

➤ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

การดำเนินการ

ติดตามความก้าวหน้าการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ ในปี 2563 โดยจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) เรื่อง การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อเก็บข้อมูล จากกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครอง จำนวน 6 ครั้ง ครอบคลุม 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อติดตามสภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

ผลการดำเนินงาน

จากการติดตามความก้าวหน้าการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ ในปี 2563 สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

1. การส่งมอบนโยบายและการสร้างความรู้ความเข้าใจส่วนใหญ่รับรู้ในกลุ่มที่เป็นหน่วยงาน และสถานศึกษาบางแห่ง จากการประชุมผู้บริหารและเอกสารเผยแพร่ แต่ยังมีสถานศึกษาอีกบางส่วนยังไม่รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เนื่องจากช่องทางการสื่อสารยังไม่หลากหลายครอบคลุมและทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ส่งผลให้ขาดการรับทราบข้อมูลหรือรับทราบแต่ยังไม่เข้าใจไม่ชัดเจน ดังนั้น ควรมีการเผยแพร่ข้อมูลด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายและมีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน

2. การแปลงมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดทุกสังกัดทุกระดับได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปเป็นกรอบหรือปรับให้เป็นมาตรฐานการศึกษาของตนเอง โดยกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 แต่ในระดับสถานศึกษาบางแห่งยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำสู่การปฏิบัติที่ชัดเจน อัตรากำลังคนไม่เพียงพอ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องบางส่วนยังมีแนวความคิดที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเป็นสำคัญ ดังนั้น ผู้กำหนดนโยบายและหน่วยงานต้นสังกัดควรสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วม และกำหนดแผนการติดตาม ดูแลให้ความช่วยเหลือแก่สถานศึกษาอย่างใกล้ชิดและเป็นรูปธรรม

3. การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มาใช้เป็นกรอบในการพัฒนาหลักสูตรและการประเมินผู้เรียน ส่วนใหญ่ยึดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นหลักในการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการวัดและประเมินผลเนื่องจากเห็นว่ามี ความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในขณะเดียวกันผู้ที่เกี่ยวข้องบางส่วนที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 จึงไม่สามารถดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ดังนั้น ควรมีการสร้างการรับรู้ สร้างความตระหนัก พัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร และจัดสรรทรัพยากรด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมและเพียงพอ รวมไปถึงการทบทวนหลักเกณฑ์และวิธีการทดสอบในการทดสอบระดับชาติทุกระดับ โดยเฉพาะการปรับเนื้อหา วิธีการ และเครื่องมือวัดประเมินให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

4. การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มาใช้เป็นกรอบในการประกันคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพ ซึ่งสถานศึกษาทุกแห่งมีการดำเนินการเพื่อเตรียมและดำเนินการรองรับการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. โดยมีศึกษานิเทศก์เข้ามาสนับสนุนช่วยเหลือ แต่ยังคงพบปัญหาการขาดเครื่องมือวัดผู้ดูแลให้คำแนะนำแก่สถานศึกษาอย่างทั่วถึง และยังคงมีสถานศึกษาบางแห่งขาดบุคลากรที่ยังไม่มีความรู้ความเข้าใจที่เพียงพอ ทำให้ขาดแรงจูงใจและไม่สามารถดำเนินการเกี่ยวกับการประกันคุณภาพได้อย่างจริงจัง

ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีบทบาทสำคัญที่จะเป็นผู้นำในการเสริมสร้างทัศนคติ สร้างความตระหนัก และสนับสนุนการดำเนินการแก่ผู้ปฏิบัติงานให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

5. การส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ทุกหน่วยงานมีการส่งเสริมคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามนโยบายและมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับ ภายใต้การกำกับดูแลของหน่วยงานต้นสังกัดและการส่งเสริมสนับสนุนจากหน่วยงานอื่น ๆ ซึ่งปัญหาอุปสรรคยังคงเป็นการรับรู้รับทราบเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ ภาระนอกเหนือจากการสอนของครู บุคลากรที่ทำหน้าที่นี้เทศ กำกับ ติดตามยังไม่เพียงพอ รวมถึงเป้าหมายของการจัดการศึกษาแต่ละหน่วยงานยังไม่เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และไม่ต่อเนื่อง ดังนั้น การดำเนินการส่งเสริมการศึกษาต้องเริ่มตั้งแต่หน่วยงานต้นสังกัดที่เข้ามาดูแลให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาอย่างชัดเจน และการมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

แผนการดำเนินงานต่อไป

การวิจัยประเมินผลการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ ในแต่ละระดับการศึกษา

2. การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา

การดำเนินงานด้านมาตรฐานการศึกษา

1) สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ได้แก้ไขเพิ่มเติมข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. 2556 ในส่วนของมาตรฐานวิชาชีพครู ด้านมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ และมาตรฐานการปฏิบัติงาน เพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงและทิศทางการศึกษาของชาติ โดยออกเป็น “ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562” ซึ่งมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 20 มีนาคม 2562 เป็นต้นมา มาตรฐานวิชาชีพชุดใหม่ เป็นมาตรฐานอิงสมรรถนะในการปรับปรุงหลักสูตรการฝึกหัดครูจาก 5 ปี เป็นหลักสูตร 4 ปี ซึ่งต้องยึดตามมาตรฐานนี้ และผลการดำเนินการพบว่า ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 137 ตอนพิเศษ 109 ง เมื่อวันที่ 7 พฤษภาคม 2563 ได้เผยแพร่ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 และ เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการทดสอบและประเมินสมรรถนะทางวิชาชีพครู พ.ศ. 2563

2) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา นำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา โดยการศึกษา วิเคราะห์ วิจัย และพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา และผลการดำเนินการพบว่า มีการพัฒนามาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบด้วย

1) มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษา ระดับปฐมวัย
(ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ	มาตรฐานที่ 3 การจัดประสบการณ์ ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ
1.1 มีพัฒนาการด้านร่างกาย แข็งแรง มีสุขนิสัยที่ดี และดูแลความปลอดภัยของตนเองได้ 1.2 มีพัฒนาการด้านอารมณ์ จิตใจ ควบคุมและแสดงออกทางอารมณ์ได้ 1.3 มีพัฒนาการด้านสังคม ช่วยเหลือตนเอง และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม 1.4 มีพัฒนาการด้านสติปัญญา สื่อสารได้ มีทักษะการคิดพื้นฐาน และแสวงหาความรู้ได้	2.1 มีหลักสูตรครอบคลุมพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน สอดคล้องกับบริบทของท้องถิ่น 2.2 มีครูให้เพียงพอกับชั้นเรียน 2.3 ส่งเสริมให้ครูมีความเชี่ยวชาญด้านการจัดประสบการณ์ 2.4 จัดสภาพแวดล้อมและสื่อเพื่อการเรียนรู้ อย่างปลอดภัย และเพียงพอ 2.5 ให้บริการสื่อเทคโนโลยีสารสนเทศและสื่อการเรียนรู้เพื่อสนับสนุนการจัดประสบการณ์ 2.6 มีระบบบริหารคุณภาพที่เปิดโอกาสให้ ผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วม	3.1 จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลเต็มศักยภาพ 3.2 สร้างโอกาสให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง เล่นและปฏิบัติอย่างมีความสุข 3.3 จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ใช้สื่อและเทคโนโลยีที่เหมาะสมกับวัย 3.4 ประเมินพัฒนาการเด็กตามสภาพจริงและ นำผลการประเมินพัฒนาการเด็กไปปรับปรุงการจัดประสบการณ์และพัฒนาเด็ก

2) มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561)

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน	มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหาร และการจัดการ	มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียน การสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
ด้านผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการ 1) สามารถอ่านเขียนสื่อสารคิดคำนวณ 2) สามารถคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ 3) สามารถสร้างนวัตกรรม 4) สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร 5) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตร 6) มีความรู้ ทักษะพื้นฐาน และเจตคติที่ดีต่องานอาชีพ		ด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ 1) มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด 2) มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย 3) ยอมรับความแตกต่างหลากหลาย 4) มีสุขภาพทางร่างกายและจิตสังคม

3) มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ
(ประกาศ ณ วันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ.2561)

มาตรฐานที่ 1	มาตรฐานที่ 2	มาตรฐานที่ 3
คุณภาพของผู้เรียน	กระบวนการบริหารและการจัดการ	กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ
1.1 ผลการพัฒนาผู้เรียน 1 มีพัฒนาการตามศักยภาพของแต่ละบุคคล ที่แสดงออกถึงความรู้ ความสามารถ ทักษะตามที่ระบุไว้ในแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล หรือ แผนการให้บริการช่วยเหลือเฉพาะบุคคล 2 มีความพร้อมสามารถเข้าสู่บริการช่วงเชื่อมต่อหรือ การส่งต่อเข้าสู่การศึกษาในระดับที่สูงขึ้น หรือการอาชีพ หรือการดำเนินชีวิตในสังคมได้ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล 1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน 1 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามที่สถานศึกษากำหนด 2 มีความภูมิใจในท้องถิ่น และความเป็นไทย ตามศักยภาพของผู้เรียนแต่ละคน	2.1 มีเป้าหมายวิสัยทัศน์และพันธกิจที่สถานศึกษากำหนดชัดเจน 2.2 มีระบบการจัดการคุณภาพของสถานศึกษา 2.3 ดำเนินงานพัฒนาวิชาการที่เน้นคุณภาพผู้เรียนรอบด้านตามหลักสูตรสถานศึกษาและทุกกลุ่มเป้าหมาย 2.4 พัฒนาคูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ 2.5 จัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพและสังคมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนรู้อย่างมีคุณภาพ 2.6 จัดระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการและการจัดการเรียนรู้	3.1 จัดการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง และสามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ 3.2 ใช้สื่อ เทคโนโลยีสารสนเทศ และแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ 3.3 มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก 3.4 ตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบ และนำผลมาพัฒนาผู้เรียน 3.5 มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และให้ข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีแผนการดำเนินงานต่อไปในการกำกับ ติดตาม เพื่อทบทวน การกำหนดและประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน เมื่อประกาศใช้ครบรอบ 5 ปี

➤ 3) สำนักงาน กศน.

(1) การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย มีการดำเนินการดังนี้

สำนักงาน กศน. มีการเชิญผู้แทนจากสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาเพื่อชี้แจงเกี่ยวกับการ นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปเป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาระดับหน่วยงาน ต้นสังกัด (สำนักงาน กศน.) ในช่วงที่สำนักงาน กศน. มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ซึ่งจากการดำเนินการดังกล่าว คณะกรรมการดำเนินงานจัดทำมาตรฐานและแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยของสำนักงาน กศน. ได้มีการนำรายละเอียดต่าง ๆ และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาที่ กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปใช้เป็นกรอบ และใช้เป็นข้อมูลในการจัดทำมาตรฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ระดับหน่วยงานต้นสังกัด (สำนักงาน กศน.)

ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. ได้เสนอแนะให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาให้ความสำคัญกับการ ชี้แจง ประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปเป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐาน การศึกษา และหลักสูตรเพื่อจัดการศึกษา โดยเน้นการชี้แจงให้แก่หน่วยงานในแต่ละสังกัด เนื่องด้วยบริบทของการ จัดการศึกษาในแต่ละหน่วยงานมีความต่างกัน เพื่อให้เกิดความชัดเจนต่อการนำไปสู่การปฏิบัติหรือประยุกต์ใช้ได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ต่อไป

(2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสำนักงาน กศน. มีการดำเนินการ ดังนี้

(1) ดำเนินการกำหนดและพัฒนามาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และอำนาจหน้าที่ของสถานศึกษา รวมถึงนโยบายด้านการศึกษาที่เกี่ยวข้อง โดยการมีส่วนร่วมของสถานศึกษาทุกประเภทในสังกัดสำนักงาน กศน. และเสนอมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยต่อคณะกรรมการส่งเสริม สนับสนุนและประสานงานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย และต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ตามลำดับ เพื่อประกาศใช้ต่อไป ดังแผนภาพ ดังนี้

แผนภาพที่ 1 แนวทางการกำหนดมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย

(2) จัดทำเอกสารแนวทางการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

(3) ดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 ที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนดให้แก่สถานศึกษาขึ้นตรงในสังกัดสำนักงาน กศน. ซึ่งมีจำนวน 39 แห่ง และชี้แจงให้แก่ผู้แทนจากสำนักงาน กศน.จังหวัด รวม 77 จังหวัด จังหวัดละ 3 คน เพื่อนำความรู้ที่ได้รับจากการชี้แจงดังกล่าวไปขยายผล โดยการชี้แจงให้แก่สถานศึกษาทุกแห่งในกำกับของแต่ละจังหวัด ซึ่งมีจำนวน 928 แห่ง ให้ได้รับทราบและนำไปสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา ต่อไป

(4) จัดทำแผนการลงพื้นที่เพื่อติดตามผลการนำมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไปสู่การปฏิบัติหรือใช้ในระดับสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน กศน.

ผลการดำเนินงาน พบว่า

(1) สำนักงาน กศน. มีมาตรฐานการศึกษาของระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งประกาศใช้โดยกระทรวงศึกษาธิการ โดยมาตรฐานการศึกษาที่ประกาศกำหนดนั้น ประกอบด้วย 3 ประเภท ประกอบด้วย 1) มาตรฐานการศึกษาของระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 2) มาตรฐานการศึกษาต่อเนื่อง และ 3) มาตรฐานการศึกษาตามอัธยาศัย ซึ่งในแต่ละประเภท จะประกอบด้วย 3 ด้าน ประกอบด้วย มาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียนหรือผู้รับบริการ มาตรฐานด้านคุณภาพการจัดการศึกษา และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการของสถานศึกษา ซึ่งประกาศใช้โดยกระทรวงศึกษาธิการ เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2562 โดยสรุปตามแผนภาพ ดังนี้

มาตรฐานการศึกษาของระบบและตามอัธยาศัย (ประกาศ ณ วันที่ 6 ธันวาคม พ.ศ.2562)

มาตรฐานการศึกษาของระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาต่อเนื่อง	มาตรฐานการศึกษาตามอัธยาศัย
มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน การศึกษาของระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (8 ประเด็น) มาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการศึกษา ของระบบ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (4 ประเด็น) มาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหาร จัดการของสถานศึกษา (9 ประเด็น)	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ต่อเนื่อง (8 ประเด็น) มาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัดการ เรียนรู้การศึกษาต่อเนื่อง (5 ประเด็น) มาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหาร จัดการของสถานศึกษา (9 ประเด็น)	มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้รับบริการ การศึกษาตามอัธยาศัย - ผู้รับบริการมีความรู้ หรือทักษะ หรือ ประสบการณ์ สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ ของโครงการ หรือกิจกรรมการศึกษาตาม อัธยาศัย มาตรฐานที่ 2 คุณภาพการจัด การศึกษาตามอัธยาศัย (4 ประเด็น) มาตรฐานที่ 3 คุณภาพการบริหาร จัดการของสถานศึกษา (9 ประเด็น)

(2) สำนักงาน กศน. มีเอกสาร “แนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐาน การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562” และเอกสาร “แนวทางการจัดทำรายงานการ ประเมินตนเองของสถานศึกษา ตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562” สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.

(3) สำนักงาน กศน. ได้ดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 ซึ่งพบว่า

(3.1) สถานศึกษาขึ้นตรงในสังกัดสำนักงาน กศน. จำนวน 39 แห่ง ที่ได้รับการชี้แจง เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย พ.ศ. 2562

(3.2) ผู้แทนจากสำนักงาน กศน.จังหวัด จำนวน 77 จังหวัด ที่ได้รับการชี้แจง เกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปขยายผล โดยการชี้แจงให้แก่สถานศึกษาในกำกับของแต่ละ จังหวัดได้รับทราบ และนำไปสู่การปฏิบัติ

ทั้งนี้ กลุ่มเป้าหมายที่เข้ามาร่วมในการชี้แจง มากกว่าร้อยละ 95 มีความเห็นว่า จะสามารถนำความรู้ที่ได้รับจากการชี้แจงไปใช้ในการดำเนินงานได้อยู่ในระดับดีขึ้น

(4) สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ที่ได้รับการติดตามผลการนำมาตรฐานการศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไปใช้ในสถานศึกษา ได้รับข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านการ ประกันคุณภาพการศึกษา

ปัญหา/อุปสรรค ดังนี้

(1) งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินการชี้แจงแนวทางการดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพ การศึกษาตามมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2562 มีจำนวนจำกัด ส่งผลให้ ไม่สามารถดำเนินการจัดประชุมชี้แจงให้แก่สถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. ได้อย่างครอบคลุมทุกแห่ง ซึ่งมีจำนวน 967 แห่ง

(2) เนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงกระทบแต่แผนการ ดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้ ซึ่งดำเนินการแก้ไขโดยการปรับแผนการดำเนินงานเมื่อช่วงปลายปีงบประมาณ 2563

ข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรมีการจัดทำคู่มือหรือแนวทาง “การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา” สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เพื่อส่งเสริม สนับสนุน

การกำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับหน่วยงานต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการ

(2) ควรจัดสรร/เพิ่มเติม งบประมาณที่ใช้ในการพัฒนาบุคลากรด้านการประกันคุณภาพของสถานศึกษา

สำนักงาน กศน. มีแผนการดำเนินงานต่อไป ดังนี้

(1) การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ไปใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาอย่างมีคุณภาพ

(2) การประสานความร่วมมือกับหน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก หรือ สมศ. เพื่อนำมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ไปพัฒนาเป็นมาตรฐานการประเมินคุณภาพภายนอกสำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.

(3) การนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการนำมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยไปสู่การปฏิบัติ หรือใช้ในระดับสถานศึกษา

(4) การรวบรวมรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ประจำปีงบประมาณ 2563 แล้วนำมาวิเคราะห์ประเด็น เพื่อเสนอให้หน่วยงานที่ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอก หรือ สมศ. ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอก

(5) จัดทำคู่มือหรือแนวทาง “การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาสู่การปฏิบัติในระดับสถานศึกษา” สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน. เพื่อส่งเสริม สนับสนุนการกำหนดมาตรฐานการศึกษาในระดับสถานศึกษาอย่างมีคุณภาพสอดคล้องกับหน่วยงานโดยต้นสังกัดและกระทรวงศึกษาธิการ

➤ 4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ดำเนินการจัดทำมาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 โดยยึดกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมีผลการดำเนินการ ดังนี้

1. สป.อว. หรือ สกอ. เดิม ได้จัดทำประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งประกอบด้วย มาตรฐานการศึกษา 5 ด้านที่สอดคล้องตามพันธกิจของสถาบันอุดมศึกษา คือ ด้านผลลัพธ์ผู้เรียน ด้านวิจัยและนวัตกรรม ด้านบริการวิชาการ ด้านศิลปวัฒนธรรมและความเป็นไทย และด้านการบริหารจัดการ มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 17 สิงหาคม 2561

2. สป.อว. ได้ออกประกาศคณะกรรมการการอุดมศึกษา เรื่อง แนวทางการนำมาตรฐานการอุดมศึกษาสู่การปฏิบัติ พ.ศ. 2561 ลงวันที่ 12 พฤศจิกายน 2561 ซึ่งสถาบันอุดมศึกษาได้นำมาตรฐานการอุดมศึกษาไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานของสถาบัน และจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในของตนเอง โดยยึดหลักการความมีอิสระทางวิชาการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวังสอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของชาติ ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561

3. สป.อว. ได้จัดทำแนวทางการรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการอุดมศึกษา เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษารายงานผ่านระบบฐานข้อมูลการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษา (CHE QA Online) ตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 เป็นต้นไป

เนื่องจากพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562 ได้มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 2 พฤษภาคม 2562 ขณะนี้ สป.อว. อยู่ระหว่างดำเนินการเสนอการปรับปรุงแก้ไขประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561 เป็นกฎกระทรวง ทั้งนี้ เพื่อให้เป็นไปตามเจตนารมณ์แห่งพระราชบัญญัติฯ ดังกล่าวต่อไป

➤ 5) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

กระทรวงมหาดไทยได้มีประกาศ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และแนวทางปฏิบัติในการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อการประกันคุณภาพภายในโรงเรียนสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2561 และมีหนังสือไปถึงผู้ว่าราชการจังหวัดทุกแห่ง เพื่อแจ้งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่จัดการศึกษาทุกแห่งให้ดำเนินการเป็นไปในแนวทางเดียวกัน อีกทั้งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นได้มีการวิเคราะห์เทียบเคียงมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ ซึ่งประกอบด้วยมาตรฐาน 3 ด้าน ได้แก่ มาตรฐานด้านที่ 1 การบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย มาตรฐานด้านที่ 2 ครู/ผู้ดูแลเด็ก ให้การดูแล และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ และการเล่น เพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย และมาตรฐานด้านที่ 3 คุณภาพของเด็กปฐมวัย กับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 พบว่ามีความสอดคล้องกัน และได้ให้ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้มาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ เป็นเครื่องมือในการประกันคุณภาพการศึกษา ตั้งแต่ปีการศึกษา 2562 เป็นต้นไป และได้ให้โรงเรียนที่จัดการศึกษาระดับปฐมวัยสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ใช้ตั้งแต่ปีการศึกษา 2563 เป็นต้นไป

➤ 6) สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.)

สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้มีหนังสือแจ้งประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ให้โรงเรียนในสังกัดกรุงเทพมหานครนำไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาได้ตามบริบท อัตลักษณ์ เอกลักษณ์ นโยบาย และจุดเน้นของสถานศึกษา ตลอดจนให้สถานศึกษาพิจารณาคุณลักษณะผู้เรียนจากผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อเพิ่มเติมมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้ครอบคลุมตามมาตรฐานของชาติ ในการนี้ มาตรฐานการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เป็นมาตรฐานที่สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ จัดทำขึ้นจากการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติมาใช้เป็นกรอบในการกำหนดและพัฒนา และกรุงเทพมหานครได้วิเคราะห์มาตรฐานดังกล่าวแล้วว่า มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

ผลการดำเนินการ พบว่า สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานคร ใช้มาตรฐานการศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 ในการพิจารณากำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ตลอดจนพิจารณาผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา และในการสร้างโครงการ/กิจกรรม เพื่อพัฒนาสู่คุณภาพตามมาตรฐาน

ข้อเสนอแนะ ควรมีการประชาสัมพันธ์ความสำเร็จของสถานศึกษาด้านแบบในภาพรวมระดับประเทศ ที่สามารถขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติไปสู่การปฏิบัติในระดับของการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อเป็นแบบอย่างการดำเนินการที่เป็นรูปธรรม

แผนการดำเนินงานต่อไป สำนักงานศึกษา กรุงเทพมหานคร ดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งแสวงหาต้นแบบสถานศึกษาในสังกัดที่ดำเนินการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประสพผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อประชาสัมพันธ์เป็นต้นแบบการดำเนินการที่ดี

➤ 7) สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ดำเนินการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ โดยการสอดแทรกในแผนยุทธศาสตร์กลไกการพัฒนาการศึกษาของจังหวัด และผลการดำเนินการ พบว่า สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นแกนหลักในการกำหนดมาตรฐาน การจัดการศึกษาในระดับจังหวัด

➤ 8) กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บข.ตชด.)

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บข.ตชด.) ได้รับเอกสารมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ในรูปแบบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์และโปสเตอร์มาตรฐานการศึกษาของชาติจากสำนักงานเลขาธิการ สภาการศึกษา และได้ดำเนินการจัดส่งให้โรงเรียนตระเวนชายแดนในสังกัด จำนวน 220 แห่ง และ กก.ตชด. จำนวน 16 กก. และ บก.ตชด.ภาค 1-4 จำนวน 4 บก. หน่วยละ 1 ชุด รวม 240 ชุด และผลการดำเนินการ พบว่า โรงเรียนตระเวนชายแดนทุกแห่งในสังกัด ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปใช้จัดทำ มาตรฐานของสถานศึกษาและหลักสูตรสถานศึกษา โดยให้มีความสอดคล้องตามบริบทของสถานศึกษา จัดการศึกษาโดยยึดการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ แต่ปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ โรงเรียน ตชด./ศกร.ตชด.ที่จัดตั้งขึ้นมาใหม่ในปีการศึกษา 2560 – 2562 บางแห่ง ยังไม่มีความพร้อม ด้านจัดทำมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรสถานศึกษาเท่าที่ควร เนื่องจากความพร้อมของครูและบุคลากร ทางการศึกษายังไม่เพียงพอ

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (บข.ตชด.) เห็นควรให้สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจัดทำ ตัวอย่างการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและหลักสูตรสถานศึกษาของแต่ละระดับการศึกษา เพื่อให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติ โดยทาง บข.ตชด. มีแผนการดำเนินงานต่อไปในการนิเทศ กำกับ ดูแลให้สถานศึกษาในสังกัดนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ไปใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการ การศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทและวิถีชีวิตของชุมชนโดยความร่วมมือทุกภาคส่วน

➤ 9) สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) ผลการดำเนินงาน พบว่า ได้นำมาตรฐานการ ศึกษาของชาติมาใช้ในการกำหนดกรอบมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภท การศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผลและการประกันคุณภาพการศึกษาในปี พ.ศ. 2563 ดังนี้

1. จัดทำมาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2563 (ประกาศ วันที่ 22 มิถุนายน 2563)
2. พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (เพิ่มเติม พ.ศ.2563) ประเภทวิชา ประมง สาขาวิชาแปรรูปสัตว์น้ำ
3. พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 จำนวน 11 ประเภทวิชา 93 สาขาวิชา 178 สาขางาน

4. พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ พุทธศักราช 2563 ของสถาบันการอาชีวศึกษา 9 ประเภทวิชา 21 สาขาวิชา 103 หลักสูตร

5. จัดทำเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 จำนวน 10 ประเภทวิชา 67 สาขาวิชา 106 สาขางาน

หมายเหตุ (ไม่ได้เปิดการเรียนการสอนจำนวน 8 สาขาวิชา 9 สาขางาน) และ (หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (เพิ่มเติม พ.ศ.2563) ประเภทวิชาประมง สาขาวิชาแปรรูปสัตว์น้ำ)

นอกจากนี้ได้จัดการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงและการฝึกอบรมวิชาชีพ) เป็นไปตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ประกอบด้วย 3 มาตรฐาน 9 ประเด็น ดังนี้

มาตรฐานที่ 1 คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์

1.1 ด้านความรู้

1.2 ด้านทักษะและการประยุกต์ใช้

1.3 ด้านคุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

มาตรฐานที่ 2 การจัดการอาชีวศึกษา

2.1 ด้านหลักสูตรอาชีวศึกษา

2.2 ด้านการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา

2.3 ด้านการบริหารจัดการ

2.4 ด้านการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ

มาตรฐานที่ 3 การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

3.1 ด้านความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้

3.2 ด้านนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย

มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑ (๓ มาตรฐาน ๙ ประเด็นการประเมิน)		
มาตรฐานที่ ๑ คุณลักษณะของผู้สำเร็จการศึกษาอาชีวศึกษาที่พึงประสงค์	มาตรฐานที่ ๒ การจัดการอาชีวศึกษา	มาตรฐานที่ ๓ การสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้
๑.๑ ความรู้ ตามหลักการของสาขาวิชาที่ศึกษา	๒.๑ หลักสูตรอาชีวศึกษา ใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ สอดคล้องความต้องการของผู้เรียน ตลาดแรงงาน สถานประกอบการ ทัศนความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สถานการณ์โลก	๓.๑ ความร่วมมือในการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่งเสริมความร่วมมือทั้งในและต่างประเทศ ในการจัดการศึกษา ทั้งระบบ มุ่งพัฒนาผู้เรียน
๑.๒ ทักษะและการประยุกต์ใช้ เป็นไปตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาแต่ละระดับ	๒.๒ การจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา สถานศึกษามีครูที่มีคุณวุฒิ การศึกษาตามเกณฑ์วิชาการ คุณธรรมและจริยธรรม รวมถึงได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง	๓.๒ นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์และงานวิจัย ส่งเสริมการคิดสร้างสรรค์ เพื่อพัฒนาประเทศ สังคมและชุมชน
๑.๓ คุณธรรม จริยธรรม และลักษณะที่พึงประสงค์ รับผิดชอบตามบทบาทหน้าที่ของผู้เรียน	๒.๓ การบริหารจัดการ ประสิทธิภาพอาคารเรียน ห้องปฏิบัติการ แหล่งเรียนรู้ สื่อ ได้อย่างเต็มศักยภาพ	
	๒.๔ การนำนโยบายสู่การปฏิบัติ สัมฤทธิ์ผลของการดำเนินการตามนโยบายที่ได้รับมอบหมายตามหลักมีส่วนร่วมทุกฝ่ายที่มีส่วนเกี่ยวข้องแหล่งเรียนรู้ สื่อ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ	

ภาพที่ 2 รายละเอียดมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 (3 มาตรฐาน 9 ประเด็นการประเมิน)

ที่มา: รายงานการวิจัย เรื่อง “การวิเคราะห์จำนวนผู้เรียนวิชาชีพในสถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน”, 2561

➤ การดำเนินงานด้านการประกันคุณภาพการศึกษา

➤ 1) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา สพฐ. ได้ดำเนินการเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา โดยการสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่อง แนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตราฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR : Self – Assessment Report) เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ผลการดำเนินการพบว่า ศึกษานิเทศก์ และสถานศึกษาเกิดความตระหนัก และมีความเข้าใจในเรื่องแนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตราฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR : Self – Assessment Report) เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา และสำหรับแผนการดำเนินงานต่อไป จะมีการดำเนินการจัดประชุมทางไกล จัดทำ VTR เอกสาร E-book เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษาในสังกัดและต่างสังกัดที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

➤ 2) สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน ดำเนินการประกันคุณภาพแนวใหม่ของสถานศึกษาในสังกัดจำแนกตามประเภท สรุปได้ดังนี้

1) โรงเรียนเอกชนในระบบ ประเภทสามัญศึกษา มีการดำเนินการดังนี้

(1) การจัดอบรมผู้บริหารและครูให้มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับระบบการประกันคุณภาพการศึกษา โดยดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย และมาตรฐานระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พร้อมชี้แจงการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา

(2) การจัดทำแนวทางดำเนินการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาประเภทสามัญศึกษาตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 เพื่อให้โรงเรียนใช้เป็นกรอบในการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา

(3) การดำเนินการนิเทศติดตามการดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษา โรงเรียนเอกชนในระบบ (ส่วนกลาง และส่วนภูมิภาค)

(4) การจัดทำรายงานผลการดำเนินงานโครงการพัฒนาระบบการประเมินมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 เพื่อนำข้อมูลที่ค้นพบจากการดำเนินงานไปใช้พัฒนาโครงการอย่างต่อเนื่อง

(5) การสรุปและจัดทำรายงานผลการประเมินคุณภาพภายในสถานศึกษาในภาพรวม

2) โรงเรียนเอกชนในระบบประเภทนานาชาติ มีการดำเนินการดังนี้

(1) การแต่งตั้งคณะกรรมการกำหนดมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติและกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

(2) การจัดทำร่างประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติ ซึ่งโรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติที่เปิดสอนระดับประถมศึกษาขึ้นไปจะต้องผ่านการประเมินผลและติดตามตรวจสอบคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) และองค์กรต่างประเทศ โดยมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนจะต้องเป็นไปตามมาตรฐานขององค์กรรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาสากลซึ่งเป็นที่รับรองจากกระทรวงศึกษาธิการ โดยหน่วยงานที่กำกับดูแลโรงเรียน และสำหรับโรงเรียนที่เปิดสอนระดับก่อนประถมศึกษาเพียงระดับเดียว ให้กำหนดมาตรฐานการศึกษาที่เทียบเคียงกับองค์กรภายนอกที่เข้ามาประเมินและรับรองมาตรฐานของโรงเรียน

3) โรงเรียนนอกระบบ มีการดำเนินการดังนี้

(1) การแต่งตั้งคณะทำงานและคณะกรรมการเพื่อจัดทำและทดลองใช้มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ โดยกำหนดให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ

(2) การเผยแพร่มาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบผ่านทางเว็บไซต์ opec.go.th และ nfe.opec.go.th ของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

(3) การจัดทำคู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์

(4) การจัดทำ “ระบบศูนย์กลางการบูรณาการข้อมูลทะเบียนโรงเรียนและประวัติผู้เรียนครู บุคลากร โรงเรียนเอกชน” (Private Education Data Center: PEDC) เพื่อให้โรงเรียนนอกระบบบันทึกผลการประเมินตนเองตามมาตรฐาน

ผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

1) โรงเรียนเอกชนในระบบประเภทสามัญศึกษา

(1) โรงเรียนมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาที่มุ่งคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และดำเนินการตามแผนที่กำหนดไว้ จัดให้มีการประเมินผล และตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และจัดทำ/ส่งรายงานผลการประเมินตนเองในปีการศึกษา (SAR) ส่งหน่วยงานต้นสังกัด

(2) โรงเรียนได้รับการนิเทศติดตามผลการดำเนินงานตามกฎกระทรวงฯ และแนวทางการประเมินคุณภาพนอก เพื่อพร้อมรับการประเมินจาก สมศ.

2) โรงเรียนเอกชนในระบบประเภทนานาชาติ

สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชนประกาศและเผยแพร่ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง แนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติ โดยประกาศในราชกิจจานุเบกษา ณ วันที่ 22 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2562 ผ่านทางเว็บไซต์ opec.go.th สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด เพื่อให้บุคลากรของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ ตลอดจนผู้ที่เกี่ยวข้อง รับทราบแนวปฏิบัติในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนานาชาติ เพื่อการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

3) โรงเรียนนอกระบบ

(1) ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่องมาตรฐานการศึกษาโรงเรียนนอกระบบ พ.ศ. 2562 ประกาศ ณ วันที่ 16 ธันวาคม 2562 และเผยแพร่ทำความเข้าใจให้กับสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัด บุคลากรโรงเรียนนอกระบบ และผู้เกี่ยวข้องทราบมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ

(2) สำนักงานศึกษาธิการจังหวัด สำนักงานการศึกษาเอกชนจังหวัดและบุคลากรโรงเรียนนอกระบบและผู้เกี่ยวข้องทราบแนวทางการดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ

(3) โรงเรียนนอกระบบดำเนินการบันทึกผลการประเมินตนเองผ่านระบบ PEDC จำนวน 3,056 โรงเรียน (ข้อมูล ณ วันที่ 15 กรกฎาคม 2563)

ปัญหา/อุปสรรค มีดังนี้

(1) สถานศึกษาบางแห่งไม่ดำเนินการตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ทำให้ไม่มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ประกอบกับบางแห่งไม่ได้เข้ารับการอบรม จึงทำให้การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ไม่ถูกต้องตามรูปแบบที่กำหนด

(2) สถานศึกษาได้รับผลกระทบจากการลาออกของครูที่ได้รับการบรรจุ ทำให้บุคลากรเปลี่ยนบ่อยครั้ง การพัฒนาครูในแต่ละด้านจึงต้องรอและขาดความต่อเนื่อง

(3) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา เช่น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 พระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ. 2550 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2554 และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มิได้กำหนดบทลงโทษไว้สำหรับสถานศึกษา/โรงเรียนหรือบุคคลที่ไม่ได้ดำเนินการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ ดังนี้

(1) ควรมีศึกษานิเทศก์ให้เพียงพอกับจำนวนโรงเรียนเพื่อพัฒนาและยกระดับคุณภาพการศึกษา และพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจาก สมศ.

(2) ควรมีการปรับปรุงหรือแก้ไขระเบียบที่กำหนดบทลงโทษสำหรับสถานศึกษา/โรงเรียนหรือบุคคลที่ไม่ได้ดำเนินการจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา

(3) ควรมีการออกระเบียบและแนวทางที่ กำกับ/ส่งเสริม ให้โรงเรียนนอกระบบจัดทำประกันคุณภาพและจัดส่งผลการประเมินตนเองให้หน่วยงานต้นสังกัด

แผนการดำเนินงานต่อไป สรุปได้ดังนี้

1) โรงเรียนเอกชนในระบบประเภทสามัญศึกษา

(1) การดำเนินการติดตามสถานศึกษาที่ไม่ปฏิบัติตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

(2) การดำเนินการประสานโรงเรียนที่ผ่านการประเมินคุณภาพภายนอกอยู่ในระดับพอใช้ และปรับปรุง โดยนำข้อเสนอแนะมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

2) โรงเรียนเอกชนในระบบประเภทนานาชาติ

(1) การส่งเสริมให้ความรู้ ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในระบบประเภทนานาชาติให้กับโรงเรียนเป็นประจำทุกปี เนื่องจากปัจจุบันบริบททางการศึกษาและทางสังคมมีการเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา

(2) การสรุปผลรายงานตามแบบประเมินตนเองของโรงเรียนในระบบ ประเภทนานาชาติ

3) โรงเรียนนอกระบบ

(1) การส่งเสริมให้ความรู้ความเข้าใจเรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนนอกระบบ

(2) การสรุปผลรายงานตามแบบประเมินตนเองของโรงเรียนนอกระบบ

➤ 3) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่เป็นต้นสังกัดของสถานศึกษา ให้จัดให้มีระบบประกันคุณภาพตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 โดยได้ดำเนินการ ดังนี้

1) การจัดประชุมคณะกรรมการประสานวิชาการการจัดการศึกษาท้องถิ่น ระดับส่วนกลาง เพื่อกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

2) การจัดประชุมชี้แจงผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาชี้แจงแนวทางการประกันคุณภาพการศึกษาและแนวทางการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่สถานศึกษาโดยดำเนินการจัดประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำมาตรฐานการศึกษาและการเขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมินคุณภาพการศึกษาแนวใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

ผลการดำเนินการพบว่า กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย ได้สร้างความเข้าใจในทางวิชาการการจัดการศึกษาท้องถิ่นในระดับส่วนกลาง เพื่อกำหนดทิศทางในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยจัดอบรมระดับปฐมวัย จำนวน 11 รุ่น รุ่นละ 300 คน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 รุ่น รุ่นละ 300 คน รวมทั้งสิ้น จำนวน 6,900 คน ระยะเวลาการอบรม 6 วันต่อรุ่น สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบ คือ

1) สถานศึกษาบางแห่งยังไม่เข้าในระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ โดยยังยึดติดกับรูปแบบเดิมซึ่งคิดค่าร้อยละเทียบเกณฑ์ บางแห่งนำมาตรฐานของโรงเรียนใกล้เคียงมาใช้เป็นของตนเอง และจัดทำเอกสารตามโรงเรียนอื่น จึงไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ตนเองต้องการจะพัฒนาจริง บางแห่งกำหนดมาตรฐานไม่ครอบคลุม สร้างมาตรฐานไม่ครบองค์ประกอบ ค่าเป้าหมายกับเกณฑ์ และเครื่องมือที่ใช้ไม่ตอบโจทย์หรือเป็นไปในทิศทางเดียวกัน

2) แผนพัฒนาการจัดการศึกษากับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษายังไม่สอดคล้องกัน

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย มีแผนการดำเนินงานต่อไป โดยการจัดทำโครงการจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษา สังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561

➤ 4) สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม โดยสถาบันอุดมศึกษา ได้จัดทำระบบประกันคุณภาพภายในของตนเอง โดยยึดหลักความมีอิสระทางวิชาการ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ตามที่คาดหวัง สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษาและมาตรฐานการศึกษาของชาติตั้งแต่ปีการศึกษา 2561 และผลการดำเนินการพบว่า เนื่องจากเป็นระยะแรกของการประกาศใช้มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ.2561 ดังนั้น การรายงานผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการอุดมศึกษา ในปีการศึกษา 2561 จึงมีสถาบันอุดมศึกษาเพียงจำนวนหนึ่งที่ได้จัดทำมาตรฐานของสถาบันและแจ้ง สป.อว. ทราบ แต่อย่างไรก็ตาม สถาบันอุดมศึกษาส่วนใหญ่ได้จัดทำระบบประกันคุณภาพของตนเองที่สอดคล้องกับมาตรฐานการอุดมศึกษา และรายงานผลการดำเนินงานผ่านระบบ CHE QA Online เรียบร้อยแล้ว ซึ่งขณะนี้ อยู่ระหว่างการศึกษาวเคราะห์ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการอุดมศึกษา สำหรับแผนการดำเนินงานต่อไป จะเป็นการนำผลการศึกษาวเคราะห์ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการอุดมศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาที่รายงานผ่านระบบ CHE QA Online ไปใช้ในการประเมินผลลัพธ์ตามมาตรฐานการอุดมศึกษาในภาพรวม เพื่อเสนอคณะกรรมการมาตรฐานการอุดมศึกษาพิจารณาให้ข้อเสนอแนะเพื่อการปรับปรุงและพัฒนาต่อไป

➤ 5) สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สำนักการศึกษามีหน้าที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของกรุงเทพมหานคร ซึ่งได้มีการดำเนินการสร้างความรู้ความเข้าใจ และดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ติดตาม ขับเคลื่อนเพื่อช่วยเหลือและแนะนำสถานศึกษาให้มีการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จนสามารถยกระดับคุณภาพการศึกษาได้ตามมาตรฐาน เพื่อเตรียมพร้อมรับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) โดยดำเนินการต่าง ๆ ดังนี้

1. ดำเนินการโครงการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาสังกัดกรุงเทพมหานคร เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการประกันคุณภาพภายใน และเตรียมความพร้อมรองรับการประเมินคุณภาพภายนอก ตลอดจนประชาสัมพันธ์ข้อมูลความรู้มาตรฐานการศึกษาของชาติให้กับผู้เข้าร่วมประชุม
2. จัดทำระบบบริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาด้วยระบบ SAR Online เพื่อเป็นเครื่องมือเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการคุณภาพของโรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร ให้แก่ผู้เกี่ยวข้อง ตั้งแต่บุคลากรในสถานศึกษาทั้งครูและผู้บริหาร ฝ่ายการศึกษาของสำนักงานเขต ศึกษาพิเศษฯ คณะกรรมการประเมินคุณภาพภายใน สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร สำหรับพัฒนาคุณภาพการศึกษานำส่งผลต่อผู้เรียน และการนำกระบวนการประกันคุณภาพภายในไปใช้บริหารจัดการคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ

ผลการดำเนินการ พบว่า สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครมีการประกันคุณภาพภายในที่เป็นระบบและเข้มแข็ง สถานศึกษามีการดำเนินการพัฒนาสู่คุณภาพตามมาตรฐาน และมีโครงการ/กิจกรรมที่สนับสนุนผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โดยมีสถานศึกษาได้รับการประเมินคุณภาพ

ภายนอกจากสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หรือ สมศ. แล้ว จำนวน 126 แห่ง ผลการประเมินในภาพรวมส่วนใหญ่ อยู่ในระดับ “ดีมาก”

ข้อเสนอแนะ ควรมีการประชาสัมพันธ์ตัวอย่างแนวทางการพัฒนามาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาที่เชื่อมโยงไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติอย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม

แผนการดำเนินงานต่อไป สำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร ดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายใน รวมทั้งสนับสนุน และแสวงหาสถานศึกษาในสังกัดที่ดำเนินการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติได้อย่างประสบความสำเร็จ เพื่อถ่ายทอดขยายผลเป็นต้นแบบการดำเนินการที่ดีต่อไป

➤ 6) สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ดำเนินการพัฒนารอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) กำหนดเป้าหมายการประเมินโดยมุ่งเน้นประเมินผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และมีการวิเคราะห์กระบวนการ ปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลการดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาที่มีคุณค่าต่อสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา และคุณภาพการศึกษาของประเทศ สอดคล้องกับความจำเป็นและยุทธศาสตร์ของประเทศ โดยการพัฒนากรอบแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกครั้งนี้ ได้มีการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงแบบบูรณาการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้คุณภาพการศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของประเทศ

ผลการดำเนินการพบว่า สมศ. ได้ดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกในปีงบประมาณ พ.ศ. 2560 - 2563 จำนวนทั้งสิ้น 4,207 แห่ง โดยขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก พร้อมกับจัดทำสรุปผลการดำเนินงานของสถานศึกษาและข้อเสนอแนะเชิงนโยบายตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และประเด็นตามนโยบายของหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อรายงานผลต่อกระทรวงศึกษาธิการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ เนื่องด้วยระยะเวลาในการประกาศมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีการประกาศใช้ภายหลังประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับ/ประเภท เป็นผลให้สถานศึกษาอาจจะยังไม่ได้นำมาตราฐานการศึกษาของชาติไปใช้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในหรือจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะทำให้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสมศ. ที่ประเมินไปแล้วจำนวน 4,207 แห่ง ยังไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้อย่างชัดเจน

สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) เสนอแนะให้มีการเน้นย้ำให้ผู้ประเมินภายนอก จำเป็นต้องมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และสามารถเชื่อมโยงประเด็นที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานผลการประเมิน รวมถึงให้ข้อเสนอแนะที่สะท้อนถึงผลลัพธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้ และ สมศ. มีแผนการดำเนินงานต่อไป โดยการเสนอสรุปผลการสังเคราะห์พร้อมทั้งข้อเสนอแนะเชิงนโยบายต่อกระทรวงศึกษาธิการเพื่อพิจารณาดำเนินการส่งเสริมความเข้าใจให้สถานศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปบูรณาการกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ รวมทั้ง รายงานผลการดำเนินการสังเคราะห์ต่อคณะอนุกรรมการติดตามการนำผลประเมินไปใช้ ซึ่งมีผู้แทนจากหน่วยงานต้นสังกัด

และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น สำนักงานงบประมาณ สภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สำนักงาน กพร. เป็นต้น เพื่อขับเคลื่อนและติดตามผลการนำข้อเสนอแนะไปใช้พัฒนาคุณภาพรวมถึงการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปใช้

3. การดำเนินงานหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา ได้ดำเนินงานปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่ เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยใช้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOE) เป็นกรอบในการจัดทำหลักสูตร สามารถสรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สพฐ. ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ไปเป็นกรอบในการกำหนดหลักสูตรในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ดังนี้

♦ ระดับการศึกษาปฐมวัย สรุปผลการดำเนินงาน ได้ดังนี้

- 1) การวิเคราะห์ความสอดคล้องมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 กับหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560
- 2) การนำกรอบมาตรฐานการศึกษาของชาติมากำหนดการดำเนินโครงการ/ กิจกรรม ดังนี้
 - 2.1 การส่งเสริมและพัฒนา การจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาการคำนวณในระดับปฐมวัย
 - 2.2 การส่งเสริมแนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3 – 6 ปี สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง
 - 2.3 การส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลบนฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)

♦ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา อยู่ระหว่างดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ : Competency – based Curriculum) มีการดำเนินงาน ดังรายละเอียด

- 1) การแต่งตั้งคณะกรรมการยกร่างแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อจัดทำกรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ)
- 2) การแต่งตั้งคณะทำงานยกร่างสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อดำเนินการตามกรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) การเสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ พิจารณาให้ความเห็นชอบกรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) การแต่งตั้งคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ)
- 5) การจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และทดลองใช้ในสถานศึกษา

สรุปผลการดำเนินงานด้านหลักสูตรการศึกษาในระดับปฐมวัยและระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ดังนี้

♦ การศึกษาปฐมวัย

- 1) หลักสูตรมีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในคุณลักษณะ 3 ด้านที่เป็นผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา

2) ได้หลักสูตรอบรมการจัดประสบการณ์การเรียนรู้วิทยาการคำนวณ ระดับอนุบาลเพื่อนำไปใช้เป็นสื่อประกอบการอบรมให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้มีความเข้าใจในหลักสูตรที่เป็นมาตรฐานเดียวกัน และสามารถเผยแพร่ให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ได้เข้ารับการอบรมสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้ ซึ่งเป็นการใช้เทคโนโลยีที่ช่วยให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้มากยิ่งขึ้น

3) ได้เอกสาร “แนวทางการส่งเสริมพัฒนาการเด็กวัย 3 - 6 ปี สำหรับพ่อแม่ ผู้ปกครอง”

4) ได้ (ร่าง) เอกสาร “การส่งเสริมการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กอนุบาลบนฐานวิถีชีวิตใหม่ (New Normal)” (*ข้อมูล ณ วันที่ 14 ส.ค. 2563)

♦ การศึกษาขั้นพื้นฐาน

1) มีคณะกรรมการยกร่างแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

2) มีคณะทำงานยกร่างสาระสำคัญของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

3) มีกรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาให้ความเห็นชอบแล้ว

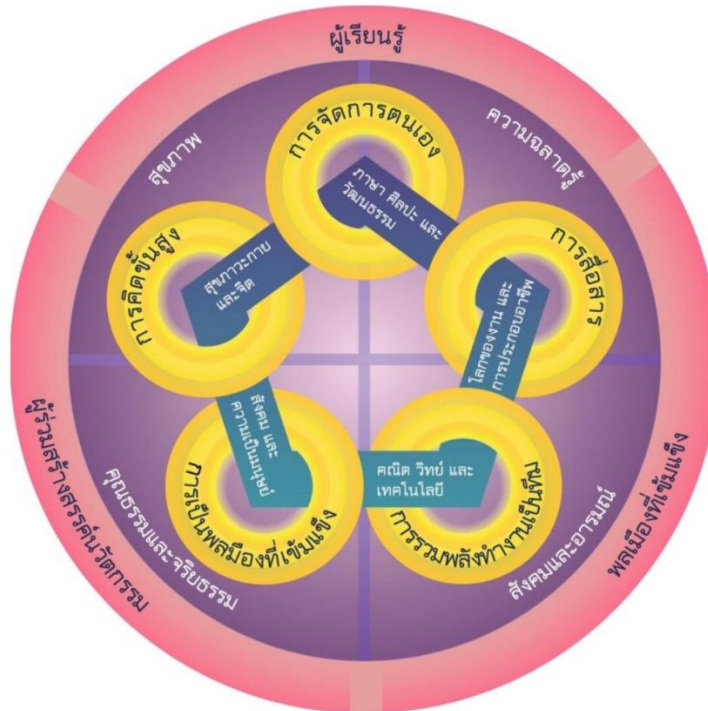
4) มีคณะกรรมการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

5) มี (ร่าง) สมรรถนะหลัก 5 ประการ และ (ร่าง) ขอบข่ายการเรียนรู้ 5 ขอบข่ายการเรียนรู้

6) มีแผนการดำเนินงานการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำหรับกรอบแนวคิดและแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) ซึ่งประกอบด้วยสมรรถนะ 5 ประการ ได้แก่ 1) การจัดการตนเอง 2) การสื่อสาร 3) การรวมพลังทำงานเป็นทีม 4) การคิดขั้นสูง และ 5) การเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง และขอบข่ายการเรียนรู้ 5 ขอบข่ายการเรียนรู้ ได้แก่ 1) สุขภาวะกายและจิต 2) ภาษา ศิลปะและวัฒนธรรม 3) โลกของงานและการประกอบอาชีพ 4) คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี และ 5) สังคมและความเป็นมนุษย์ (ปรากฏตามแผนภาพกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในหน้าถัดไป) ซึ่งคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยคณะกรรมการยกร่างแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานได้จัดทำขึ้น และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ (นายณัฏฐพล ทีปสุวรรณ) ให้ความเห็นชอบกรอบคิดและแนวทางดังกล่าว และมอบหมายให้สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาอยู่ระหว่างการจัดทำรายละเอียดของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (หลักสูตรฐานสมรรถนะ) ตามกรอบแนวคิดและแนวทางดังกล่าว สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ เนื่องด้วยสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินกิจกรรมบางกิจกรรมตามแผนการดำเนินงาน

แผนภาพกรอบหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน

แผนการดำเนินงานต่อไป มีดังนี้

- 1) ออกแบบการวัดและประเมินผล
- 2) ออกแบบการบริหารจัดการหลักสูตร
- 3) เสนอรัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการพิจารณาลงนามประกาศใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 4) สร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานแก่สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้อง
- 5) เริ่มใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานในโรงเรียนพร้อมใช้
- 6) ใช้หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานครบทุกโรงเรียน
- 7) สร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ผู้เกี่ยวข้องและสังคม
- 8) จัดทำแนวทางการเตรียมความพร้อมให้แก่ครู ผู้บริหาร และศึกษานิเทศก์
- 9) วางระบบการสนับสนุนในห้องเรียน ส่งเสริม จัดหา ผลิต และพัฒนา สื่อ เครื่องมือ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา การจัดการเรียน การสอนของครู และการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยจัดทำเป็นดิจิทัลแพลตฟอร์มและสื่อสิ่งพิมพ์

➤ 2. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

สำนักงาน กศน. ดำเนินการจัดประชุมเพื่อกำหนดกรอบหลักสูตรการศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของสำนักงาน กศน. (หลักสูตรเชิงสมรรถนะ) สรุปผลการดำเนินการได้ดังนี้

- 1) มีกรอบหลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และสอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายของสำนักงาน กศน. (หลักสูตรเชิงสมรรถนะ)

2) จัดทำ (ร่าง) หลักสูตรการศึกษา.... ของสำนักงาน กศน. โดยการมีส่วนร่วมของนักวิชาการศึกษาจากสำนักงาน กศน.ส่วนกลาง สำนักงาน กศน.จังหวัด และบุคลากรของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงาน กศน.

ปัญหาและอุปสรรค คือ

1) ข้อจำกัดในด้านความรู้ ความเข้าใจเฉพาะเกี่ยวกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษาเชิงสมรรถนะของคณะทำงาน ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. จะมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นสำคัญ

2) เนื่องด้วยสถานการณ์การระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จึงกระทบต่อแผนการดำเนินงานที่ได้กำหนดไว้

ทั้งนี้ สำนักงาน กศน. มีแผนการดำเนินงานต่อไป ดังนี้

1) การวิเคราะห์ความสอดคล้อง/ตรวจสอบ (ร่าง) หลักสูตรการศึกษา ของสำนักงาน กศน. ให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

2) การจัดทำประชาพิจารณ์/ขอความคิดเห็นจากผู้ที่มีส่วนได้ส่วนเสีย ที่มีต่อ (ร่าง) หลักสูตรการศึกษา ของสำนักงาน กศน.

3) การเสนอ (ร่าง) หลักสูตรการศึกษา ของสำนักงาน กศน. ต่อคณะกรรมการส่งเสริมสนับสนุน และประสานความร่วมมือการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อขอรับข้อเสนอแนะ

4) การพัฒนาโครงสร้าง เนื้อหาหลักสูตรการศึกษา ของสำนักงาน กศน.

5) การพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน/คู่มือการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา ของสำนักงาน กศน.

6) การชี้แจงแนวทางการจัดการศึกษาตามหลักสูตรการศึกษา ของสำนักงาน กศน.

➤ 3. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาจัดทำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง หลักสูตรปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ ได้แก่ 1) พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (เพิ่มเติม พ.ศ.2563) ประเภทวิชาประมง สาขาวิชาแปรรูปสัตว์น้ำ 2) พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง พุทธศักราช 2563 จำนวน 11 ประเภทวิชา 93 สาขาวิชา 178 สาขางาน 3) พัฒนาหลักสูตรระดับปริญญาตรีสายเทคโนโลยีหรือสายปฏิบัติการ พุทธศักราช 2563

ของสถาบันการอาชีวศึกษา 9 ประเภทวิชา 21 สาขาวิชา 103 หลักสูตร 4) จัดทำเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 จำนวน 10 ประเภทวิชา 67 สาขาวิชา 106 สาขา งาน

หมายเหตุ (ไม่ได้เปิดการเรียนการสอนจำนวน 8 สาขาวิชา 9 สาขางาน) และ (หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2562 (เพิ่มเติม พ.ศ.2563) ประเภทวิชาประมง สาขาวิชาแปรรูปสัตว์น้ำ) ยังไม่ได้ดำเนินการ
วิธีการดำเนินการ มีดังนี้

1. คณะกรรมการการอาชีวศึกษาอาจกำหนดหลักสูตรที่จัดทำขึ้นเพื่อความรู้ หรือทักษะในการประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อ ซึ่งจัดขึ้นเป็นโครงการหรือสำหรับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะได้ โดยสถานศึกษาสามารถพัฒนาหรือปรับปรุงรายวิชา หรือกลุ่มวิชาเพิ่มเติมได้ตามเงื่อนไขของหลักสูตร โดยต้องรายงานให้สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาทราบ เพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและความต้องการของตลาดแรงงาน โดยความร่วมมือกับสถานประกอบหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

2. สถานศึกษานำหลักสูตรมาใช้จัดการศึกษาตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร ประเภทวิชาระดับต่าง ๆ

3. นำหลักสูตรลงสู่ระดับห้องเรียน โดยครูที่มีคุณวุฒิการศึกษา และได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบต่อเนื่อง โดยการจัดการเรียนการสอนภายในห้องเรียน ซึ่งปรากฏในรูปของแผนการจัดการเรียนรู้ที่มีการวิเคราะห์หลักสูตรรายวิชา เพื่อกำหนดหน่วยการเรียนรู้ที่มุ่งเน้นอาชีพ มีการบูรณาการคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม คุณลักษณะที่พึงประสงค์ หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง และบูรณาการอื่น ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละระดับการศึกษา มีการกำหนดรูปแบบการเรียนรู้สู่การปฏิบัติและกิจกรรมการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย เช่น PjBl, Active Learning, STEM Education เป็นต้น มีการกำหนดการใช้สื่อ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเทคโนโลยีการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสม และนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน มีการกำหนดแนวทางการวัดและการประเมินผลตามสภาพจริงด้วยรูปแบบวิธีการที่หลากหลาย เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะและทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 ตามหลักสูตร มาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพแต่ละระดับการศึกษา ตามระเบียบหรือข้อบังคับเกี่ยวกับการจัดการศึกษา และการประเมินผลการเรียนของแต่ละหลักสูตร

4. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาตระหนักถึงความสำคัญของครูผู้สอนในการใช้หลักสูตรพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา โดยการพัฒนาครูประจำการเป็นผู้มีความรู้ด้านการจัดการเรียนการสอนตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ เช่น การพัฒนาครูสายงานสอน เรื่อง การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ การเขียนสมรรถนะรายวิชา การเขียนสมรรถนะประจำหน่วย การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลให้มีความเหมาะสมกับเนื้อหาและการเรียนการสอนอาชีวศึกษา การพัฒนาประสบการณ์วิชาชีพในสถานประกอบการ การพัฒนาครูด้านการจัดการเรียนการสอน Online การฝึกอบรมและพัฒนาครูอาชีวศึกษาในรูปแบบ Online (R Training) การพัฒนาตามทักษะวิชาชีพ Re Skill Up Skill การพัฒนาภาษาอังกฤษสำหรับครูและบุคลากรอาชีวศึกษา เป็นต้น ส่งผลต่อมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 และการประกันคุณภาพการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

5. จัดทำแนวทางการวิเคราะห์การรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาอาชีวศึกษา (Self Assessment Report : SAR) ปีการศึกษา 2562 ผ่านระบบออนไลน์ ตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ให้กับสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษารัฐบาลและเอกชน เพื่อให้ได้ผลการ

วิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และประเด็นที่ต้องการให้มีการประเมินและติดตามตรวจสอบ ปีการศึกษา 2562 (Self Assessment Report : SAR) ผ่านระบบออนไลน์ ต่อหน่วยงานต้นสังกัด

➤ 4. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร

สำนักการศึกษา กทม. ได้เตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการปรับปรุงหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานสู่หลักสูตรฐานสมรรถนะ และสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานของชาติ โดยนำกรอบแนวคิดของหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้และการประเมินผล โดยมีการติดตามผลและให้ความช่วยเหลือจากผู้เชี่ยวชาญในการขับเคลื่อนการใช้หลักสูตรฐานสมรรถนะ ดำเนินการในโรงเรียนนำร่อง 6 โรงเรียนในปีการศึกษา 2563 ผลการดำเนินงานพบว่า โรงเรียนนำร่องมีการออกแบบและจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ที่พัฒนาสมรรถนะผู้เรียน สำหรับปัญหาและอุปสรรคที่พบคือ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้มีการปรับเปลี่ยนแผนการดำเนินงานเนื่องจากไม่สามารถดำเนินการประชุมเชิงปฏิบัติการฯ ให้ครบถ้วนตามที่วางแผนไว้

➤ 4. การประเมินผลการศึกษา

หน่วยงานที่มีการดำเนินงานด้านการประเมินผลการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 คือ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) สรุปผลการดำเนินงานได้ดังนี้

➤ สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (สทศ.) ดำเนินการโดยใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติเป็นกรอบแนวทางในการวัดและประเมิน ดังนี้

■ มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านผู้เรียนรู้ และด้านผู้ร่วมสร้างสรค์นวัตกรรม

1. พัฒนาแบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติดีเพื่อวัดความรู้รอบยอดของแต่ละระดับการศึกษา และได้ประชุมหารือร่วมกันระหว่าง 3 หน่วยงาน ได้แก่ สทศ. สพฐ. และ สสวท. เพื่อสร้างความร่วมมือกันพัฒนาเครื่องมือวัดสมรรถนะผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานและหลักสูตรที่ปรับเปลี่ยน ลักษณะข้อสอบจะสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาที่ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีทักษะการคิดขั้นสูง

2. ประเมินความรู้เพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในวิชาความถนัดทั่วไป (GAT) และความถนัดทางวิชาการและวิชาชีพ (PAT) เป็นประจำทุกปี

■ มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง มีค่านิยมร่วม และคุณธรรม

สทศ. พัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะเพื่อรองรับทักษะในศตวรรษที่ 21 และพัฒนาเครื่องมือวัดและประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รอบด้าน สำหรับให้สถานศึกษาใช้ในการประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นคนดี (รวมคุณธรรมต่าง ๆ) ความรักชาติ และความพอเพียง (รวมถึงทักษะชีวิต)

ผลการดำเนินการ สรุปได้ดังนี้

■ มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านผู้เรียนรู้

1) การวัดและประเมินความรู้รอบยอดตามหลักสูตรดำเนินการเป็นประจำทุกปี ช่วยให้เห็นภาพผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาในภาพรวมของประเทศ สังกัด หน่วยงาน พื้นที่ รวมทั้งเห็นภาพผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาของผู้เรียนรายบุคคล ที่ใช้ในการจบหลักสูตรและศึกษาต่อ และใช้ในการปรับปรุงการจัดการศึกษาได้

2) การประเมินความถนัดเพื่อใช้ในการคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษา ดำเนินการเป็นประจำทุกปี ช่วยให้เกิดมาตรฐานในการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาต่อสำหรับสถาบันอุดมศึกษาในประเทศ และมีการจัดทำข้อตกลงร่วมกับ ทปอ. และ สสวท. เพื่อพัฒนาข้อสอบวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ให้สอดคล้องกับแนวทางการปรับเปลี่ยนระบบการคัดเลือกบุคคลเข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษา (TCAS) ประจำปีการศึกษา 2564

■ **มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม**

สทศ. ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะเพื่อรองรับทักษะในศตวรรษที่ 21 ดังนี้

- 1) การพัฒนาแบบวัดทางการศึกษาภาษาไทยโดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันภาษาไทยสิรินธรสร้างเครื่องมือวัดในส่วนของการวัดความสามารถทางภาษาไทย
- 2) การพัฒนาข้อสอบภาษาอังกฤษตามกรอบ CEFR
- 3) การพัฒนาแบบวัดความสามารถทางเทคโนโลยี
- 4) การพัฒนาแบบทดสอบเพื่อขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู โดยให้สอดคล้องกับมาตรฐานวิชาชีพครูสมรรถนะ ความรู้ และคุณลักษณะของครูที่ต้องมี โดยร่วมมือกับคุรุสภา
- 5) การพัฒนาระบบการทดสอบในรูปแบบของ การทดสอบแบบดิจิทัล (Digital Testing) เพื่อเป็นการขยายโอกาสทางการทดสอบให้กับนักเรียน รวมทั้งรองรับรูปแบบการทดสอบที่มีการใช้สารสนเทศผสมผสานและทันสมัย เช่น ภาพ เสียง วีดิทัศน์ ฯลฯ ที่การทดสอบด้วยกระดาษไม่สามารถทำได้ นอกจากนี้ การเปลี่ยนรูปแบบการทดสอบให้เป็นแบบดิจิทัล ยังช่วยส่งเสริมการทดสอบที่เน้นการประเมินตนเอง เพื่อให้ผู้สอบจะได้รู้ระดับความสามารถและทักษะของตนเอง และสร้างเป้าหมายในการพัฒนาความรู้ความสามารถของตนเองต่อไปได้อย่างเหมาะสม

■ **มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง ค่านิยมร่วม และคุณธรรม**

การดำเนินงานทำให้ได้เครื่องมือประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน 3 ด้าน ได้แก่ ด้านความเป็นคนดี ความรักชาติ และความพอเพียง สำหรับผู้เรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 ปัจจุบันอยู่ระหว่างพัฒนาระบบการวัดและประเมินในสถานศึกษา

ปัญหา/อุปสรรค มีดังนี้

■ **มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านผู้เรียนรู้**

- 1) การวัดและประเมินความรอบรู้ตามหลักสูตรจำเป็นต้องมีผู้ออกข้อสอบที่มีความเชี่ยวชาญ ซึ่งในปัจจุบันยังมีอยู่จำกัด
- 2) การวัดและประเมินในปัจจุบันยังเป็นการใช้กระดาษเป็นส่วนใหญ่และมีการจัดสอบโดยใช้ศูนย์/สนามสอบ ซึ่งทำให้ไม่ได้รับความสะดวกสำหรับผู้เข้าสอบที่ต้องเดินทางมายังศูนย์/สนามสอบ รวมทั้งการบริหารจัดการสนามสอบโดยใช้จำนวนบุคลากรมาก

■ **มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม**

- 1) การพัฒนาแบบทดสอบเพื่อขอใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู คุรุสภากำลังปรับแก้ผังการออกข้อสอบของสาขาวิชาเอกให้สอดคล้องมาตรฐานวิชาชีพครู และจัดทำรายละเอียด TOR ส่งผลทำต้องเลื่อนกำหนดการสอบเป็นปี พ.ศ. 2564
- 2) มีความจำเป็นต้องใช้งบประมาณในการจัดหาระบบคอมพิวเตอร์เพิ่มเติม เพื่อรองรับการขยายสนามสอบสำหรับการทดสอบทางการศึกษาแบบดิจิทัลครอบคลุมพื้นที่ทุกจังหวัด

■ มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง ค่านิยมร่วม และคุณธรรม

ยังไม่สามารถดำเนินการนำเครื่องมือไปใช้ในสถานศึกษาเป็นการนำร่องเนื่องจากมีเลื่อนเปิดเรียนตามสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

ข้อเสนอแนะ ดังนี้

- 1) ควรมีการพัฒนาครูให้มีความรู้ความสามารถในด้านการออกข้อสอบหรือสร้างเครื่องมือประเมินให้มีคุณภาพให้มีจำนวนมากขึ้น
- 2) ควรมีการสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาเครื่องมือด้านเทคโนโลยี รวมทั้งการพัฒนา นวัตกรรมทดสอบ เพื่อให้มีเครื่องมือที่ทันสมัยและปลอดภัยสำหรับรองรับการพัฒนา National Digital Testing Platform
- 3) การประเมินคุณลักษณะอันพึงประสงค์รอบด้านเกี่ยวข้องกับค่านิยมและคุณธรรม ซึ่งผลการประเมินมีความอ่อนไหว จำเป็นต้องมีการสื่อสารให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเกิดความเข้าใจในการประเมินและการใช้ผลการประเมิน

แผนการดำเนินงานต่อไป สรุปได้ดังนี้

■ มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านผู้เรียนรู้

สทศ. มุ่งพัฒนานวัตกรรมการวัดและประเมินให้ครอบคลุมสมรรถนะต่าง ๆ มากขึ้น นอกจากนี้ยังมุ่งใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นสื่อ/ช่องทางในการวัดและประเมิน โดยดำเนินโครงการ National Digital Testing Platform เพื่อให้การประเมินสอดคล้องกับรูปแบบการเรียนรู้ในยุคดิจิทัลมากขึ้น ซึ่งจะใช้รองรับและครอบคลุมการประเมินมาตรฐานการศึกษาของชาติทุกคุณลักษณะ รวมถึงการนำการวัดและประเมินผลระดับชาติผลักดันให้เกิดการพัฒนาสมรรถนะของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง โดยจะจัดให้มีการวัดและประเมินผลด้วยรูปแบบข้อสอบอัตนัยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในปีการศึกษา 2564 เพื่อให้ผู้เรียนพัฒนาสมรรถนะด้านการอ่านเขียน และคิดวิเคราะห์อย่างต่อเนื่องจากชั้นประถมศึกษาปีที่ 6

■ มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม

- 1) การจัดทำคลังข้อสอบระบบ E-Item bank เพื่อให้มีข้อสอบจำนวนมากพอที่จะพร้อมให้บริการสอบทุกเดือนใน พ.ศ. 2565
- 2) การดำเนินการพัฒนาแบบทดสอบจำนวน 34 รายวิชา เพื่อดำเนินการจัดสอบในปี พ.ศ. 2564
- 3) การขยายสนามสอบให้ครอบคลุม 77 จังหวัด ให้บริการการทดสอบด้วยระบบดิจิทัลกับหน่วยงานภายในและภายนอก

■ มาตรฐานการศึกษาของชาติด้านพลเมืองที่เข้มแข็ง ค่านิยมร่วม และคุณธรรม

หลังจากที่มีการพัฒนาระบบฯ จะสามารถนำไปใช้ในสถานศึกษาได้ ซึ่งคาดว่าจะจะเป็นข้อมูลที่มีประโยชน์ต่อผู้เรียนและสถานศึกษาในการพัฒนาผู้เรียนต่อไป

5. การประชาสัมพันธ์ สร้างความเข้าใจ

จากมติคณะรัฐมนตรีข้อที่ 4 เรื่องการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติให้เกิดผลเป็นรูปธรรมที่ชัดเจน และการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนเกี่ยวกับผลลัพธ์ของการดำเนินการและประโยชน์ที่จะได้รับ หน่วยงานที่ดำเนินการในเรื่องการประชาสัมพันธ์ มีดังนี้

➤ 1. สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ดำเนินการส่งเสริม สนับสนุน การขับเคลื่อนมาตรฐาน การศึกษาของชาติด้วยการจัดประชุมสร้างความรู้ ความเข้าใจ การจัดทำสื่อประชาสัมพันธ์เผยแพร่ในรูปแบบ การประชุมสัมมนา แต่งตั้งคณะทำงานที่ส่งเสริม สนับสนุนการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ การบรรยายสร้างความรู้ ความเข้าใจ เอกสารสิ่งพิมพ์ วิดีทัศน์ และ Info Graphic ฯลฯ และผลการดำเนินงาน พบว่า สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาได้ดำเนินการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีความเข้าใจอย่างชัดเจน ถูกต้อง ตรงกัน และสามารถแปลงกรอบผลลัพธ์ที่ พึงประสงค์ไปสู่การปฏิบัติได้อย่างสอดคล้อง เชื่อมโยง และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ดังนี้

1) การจัดพิมพ์เอกสารเผยแพร่ชุด แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ได้แก่รายงานผลการวิจัย เรื่อง แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ (ออนไลน์) การนำ มาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ : บทเรียนจากต่างประเทศ แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของ ชาติสู่การปฏิบัติสำหรับประเทศไทย และสรุปสาระสำคัญของการวิจัย แนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของ ชาติสู่การปฏิบัติ

2) การจัดทำคำอธิบายรายละเอียดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในรูปแบบของผลลัพธ์ ที่พึงประสงค์ โดยคาดว่าจะเผยแพร่ในรูปแบบของแผ่นพับคำอธิบายรายละเอียดมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ภายหลังจากการนำคำอธิบายฯ ไปทดลองสอบถามผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลากหลายกลุ่ม และผู้ที่มีส่วน เกี่ยวข้องมีความเข้าใจในคำอธิบายฯ เหล่านั้น

3) การจัดพิมพ์เอกสารองค์ความรู้ เรื่อง รายวิชาเพิ่มเติม กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน เสริมสร้าง ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อครู ผู้บริหาร สถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และ พลเมืองที่เข้มแข็ง

4) การจัดพิมพ์เอกสารมาตรฐานการศึกษาของชาติกับการประกันคุณภาพการศึกษาสู่การพัฒนา การศึกษาของคนไทยและเอกสารเอกสารถอดบทเรียนกิจกรรมการเรียนการสอน CODING และการสร้างสรรค์ นวัตกรรม : การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของคนไทย 4.0 ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้กับครู ผู้บริหาร และผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง นำไปใช้เป็นแนวทางในการดำเนินงาน เรื่องมาตรฐานการศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ตลอดจนการพัฒนาคุณภาพของผู้เรียนให้มี

คุณลักษณะหรือผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศ

5) การจัดทำสื่อวีดิทัศน์ เรื่อง การจัดการเรียนการสอน Coding และการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อนำเสนอตัวอย่างสถานศึกษาที่ใช้กิจกรรมการเรียนรู้วิทยาการคำนวณ (Coding) เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

6) การแต่งตั้งคณะทำงานส่งเสริมการพัฒนาสื่อดิจิทัลเพื่อส่งเสริมการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยคณะทำงานฯ ได้ร่วมกันดำเนินการส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ โดยได้วางแผนการจัดทำ Web Link เพื่อเชื่อมโยงสื่อดิจิทัลเกี่ยวกับนวัตกรรมจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

7) การแต่งตั้งคณะทำงานจัดทำ (ร่าง) มาตรฐานการจัดการศึกษาผู้สูงอายุ โดยคณะทำงานฯ ได้ร่วมกันให้ข้อคิดเห็น ข้อเสนอแนะในการจัดทำ (ร่าง) มาตรฐานการจัดการศึกษาผู้สูงอายุ รวมทั้งรับฟังความคิดเห็นจากหน่วยงาน องค์กร ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาผู้สูงอายุ รวมทั้งการศึกษาดูงานในหน่วยงานที่ดำเนินการได้ประสบความสำเร็จ เพื่อนำมาประกอบการปรับปรุงร่างมาตรฐานการจัดการศึกษาผู้สูงอายุ

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา มีแผนการดำเนินงานต่อไป ดังนี้

1) การดำเนินงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ และประเด็นอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่องจากปี 2563 อาทิ หลักสูตรการศึกษา การจัดการเรียนการสอน การประเมินผลการศึกษา การบริหารจัดการ เพื่อการพัฒนาผู้เรียนให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education: DOE) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของหน่วยงานด้านการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

2) การดำเนินงานโครงการพัฒนานวัตกรรมการบริหารจัดการที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อศึกษานวัตกรรมการบริหารจัดการของสถานศึกษาในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในบริบทที่หลากหลาย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานและระดับการศึกษาอาชีวศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด โดยการถอดบทเรียนสถานศึกษาที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงานและพัฒนาเป็นรูปแบบของนวัตกรรมการบริหารจัดการสถานศึกษาที่หลากหลาย

3) การประชุมวิชาการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาของชาติกับการประกันคุณภาพการศึกษา (EXPO) แสดงผลงานการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา และการจัดนิทรรศการแสดงผลงาน เพื่อเผยแพร่ผลการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ รวมทั้งแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ผลการดำเนินงานของแต่ละสถานศึกษาตลอดจนหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานองค์กรอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา พ่อแม่ ผู้ปกครอง และสาธารณชนได้รับทราบถึงผลลัพธ์การดำเนินงานและประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับด้วย

4) การจัดประกวดสื่อดิจิทัล (VDO Clip) เพื่อเป็นช่องทางของ platform social media นวัตกรรม/กระบวนการจัดการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอน ที่สามารถสร้างคุณลักษณะของผู้เรียนที่พึงประสงค์ของการศึกษา (DOE) 3 ด้าน (ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง) ตามที่กำหนดในมาตรฐานการศึกษาของชาติ

2. สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

สำนักงาน กศน. มีการประชาสัมพันธ์ เผยแพร่ และชี้แจงสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ประกาศใช้เมื่อวันที่ 6 ธันวาคม 2562 โดยการนำเสนอข้อมูลผ่านการประชุมต่าง ๆ ร่วมกับช่องทางสื่อออนไลน์ และผลการดำเนินการพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา และบุคลากรที่เข้าร่วมกิจกรรมการชี้แจง ได้รับรู้ และมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ที่ประกาศใช้โดยกระทรวงศึกษาธิการ และมีแผนการดำเนินงานต่อไปโดยจะดำเนินการกำกับติดตาม และประเมินผลการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย ไปสู่การปฏิบัติ หรือใช้ในระดับสถานศึกษา

3. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา มีการดำเนินการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องและชัดเจนแก่ประชาชน สรุปได้ดังนี้

1) การบรรยายสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษา ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนการเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก

2) การบรรยายสร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องแนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR: Self – Assessment Report) เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ตลอดจนแผนการซักซ้อมการประเมิน (Mock Assessment) เพื่อเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาในการเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอก

3) การให้ความร่วมมือกับกรมกิจการเด็กและเยาวชนในการสำรวจและดำเนินงานในระบบพัฒนาฐานข้อมูลสารสนเทศการพัฒนาเด็กปฐมวัยตามมาตรฐานชาติในสถานศึกษาที่เปิดสอนในระดับปฐมวัย

ผลการดำเนินการ พบว่า

1) ศึกษานิเทศก์ และสถานศึกษาเกิดความตระหนัก และมีความเข้าใจในเรื่องแนวทางการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 สู่การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา การประเมินตนเองและการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR: Self – Assessment Report) เพื่อขับเคลื่อนงานประกันคุณภาพของเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา

2) สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย จำนวน 27,416 แห่ง บันทึกข้อมูลในระบบ ฯ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสำนักทดสอบทางการศึกษา มีแผนการดำเนินงานต่อไปโดยการจัดประชุมทางไกล จัดทำ VTR เอกสาร E-book เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ไปยังสำนักงานเขตพื้นที่

และสถานศึกษาในสังกัดและต่างสังกัดที่จัดการศึกษาในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการปรับระบบใหม่ให้รองรับการบันทึกข้อมูลของสถานศึกษาทุกกระทรวง

➤ 4. สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีการดำเนินการ ดังนี้

1) สป.อว. หรือ สกอ. เดิม ได้จัดประชุมสัมมนา เรื่อง “มาตรฐานการอุดมศึกษาและแนวทางปฏิบัติเพื่อนำไปสู่การประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561” เมื่อวันที่ 14 กันยายน 2561 ณ โรงแรมเดอะ เบอร์เคลีย์ ประตูน้ำ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษา มีความรู้ความเข้าใจในหลักการของมาตรฐานการอุดมศึกษา และสามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายของมาตรฐานการอุดมศึกษาและเพื่อให้สถาบันอุดมศึกษานำมาตรฐานการอุดมศึกษาไปใช้เป็นกลไกในการขับเคลื่อนการส่งเสริมการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามเจตนารมณ์ของกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ทั้งนี้ มีผู้เข้าร่วมประชุมจำนวน 400 คน จากสถาบันอุดมศึกษาทั้งในและนอกสังกัด

2) สป.อว. ได้จัดประชุมเรื่อง “แนวทางการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองตามมาตรฐานการอุดมศึกษาใหม่” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในของสถาบันอุดมศึกษาให้สอดคล้องตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและมาตรฐานการอุดมศึกษาฉบับใหม่ และเพื่อให้การรายงานผลการประเมินตนเองของสถาบันอุดมศึกษา สามารถสะท้อนให้เห็นระบบและวิธีการในการประกันคุณภาพ เพื่อให้เกิดผลลัพธ์ที่คาดหวังตามที่มาตรฐานการอุดมศึกษาแต่ละด้านที่กำหนด โดยมีการประชุม จำนวน 5 ครั้ง

➤ 5. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.)

สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร ได้เผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ให้กับสถานศึกษาในสังกัด จำนวน 437 แห่ง ได้รับทราบ เข้าใจ และนำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นแนวปฏิบัติและทิศทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาแต่ละระดับ

ผลการดำเนินการ พบว่า สถานศึกษาในสังกัดกรุงเทพมหานครรับทราบและมีความเข้าใจผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาชาติ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา

➤ 6. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สธ.)

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ดำเนินการประชาสัมพันธ์มาตรฐานการศึกษาของชาติในรูปแบบ Infographic ผ่านทางเพจ Facebook “ปฐมวัย ท้องถิ่นไทย” และ “การศึกษาท้องถิ่นไทย” ซึ่งเป็นเพจ Facebook อย่างเป็นทางการของกองส่งเสริมและพัฒนาการจัดการศึกษาท้องถิ่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

ตัวอย่างการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมในการพัฒนาผู้เรียน ให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

จากการติดตามผลการดำเนินงานของหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา ในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การพัฒนาคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียนในหลากหลาย มิติ และเกิดผลการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม สามารถนำเสนอเป็นกรณีตัวอย่างที่มีแนวทางการปฏิบัติที่สนับสนุน ให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติได้ ดังนี้

- 1. **สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)**
นวัตกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา : จากนโยบายสู่การปฏิบัติ
- 2. **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)**
โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในสถานศึกษา (โรงเรียนมหาไถ่เมืองพล)
- 3. **กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สถ.)**
 - 3.1 โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ)
 - 3.2 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น (สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปริก สังกัดเทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเตา จังหวัด สงขลา
- 4. **กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กระทรวงมหาดไทย (ตชด.)**
แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน
- 5. **สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.)**
การตรวจสอบ ทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดพลมานีย์ สำนักงานเขต ลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร
- 6. **สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)**
“NAKA MODEL” รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของ ศูนย์การศึกษา นอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนมสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ
- 7. **สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)**
การพัฒนาอาชีวศึกษาสู่ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา Excellent Center
โครงการร่วมพัฒนาทักษะผู้เรียนอาชีวศึกษาสู่การเป็นนวัตกรรม
- 8. **สำนักงานรับรองมาตรฐานการและประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)**
การดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ประจำปี 2563 ของสถานศึกษา จาก ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

1. สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)

▼ นวัตกรรมการประกันคุณภาพการศึกษา : จากนโยบายสู่การปฏิบัติ

ตอนที่ 1 มิติใหม่ของการประกันคุณภาพ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 กำหนดให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา อันนำไปสู่การกำหนดให้มีมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบกับได้มีการใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 และกระทรวงศึกษาธิการมีการประกาศให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ.2561 ลงวันที่ 6 สิงหาคม 2561 สำหรับให้สถานศึกษาใช้เป็นแนวทางดำเนินงานเพื่อการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาและเตรียมการสำหรับการประเมินคุณภาพภายนอก เพื่อให้เกิดการพัฒนาและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องและสาธารณชนว่าสถานศึกษานั้นสามารถจัดการศึกษาได้อย่างมีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา และบรรลุเป้าประสงค์ของหน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลโดยปรับรูปแบบวิธีการประเมินแบบองค์รวม (holistic assessment) การตัดสินใจโดยอาศัยความเชี่ยวชาญ (expert judgment) การประเมินโดยอาศัยร่องรอยเชิงประจักษ์ (evidences based assessment) การตรวจสอบทบทวนโดยบุคคลระดับเดียวกัน (peer review) เทคนิคการสังเกต การสัมภาษณ์เชิงลึก การวิเคราะห์ร่องรอยหลักฐาน มาตรฐานการประกันคุณภาพการศึกษา และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (feedback) แก่สถานศึกษาเพื่อนำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งผู้ที่ได้รับการพัฒนา สามารถไปเป็นวิทยากรแกนนำในการขยายผลการพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2561 ให้แก่บุคลากรในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาอื่น ๆ ได้ ซึ่งจะส่งผลทำให้สถานศึกษาในสังกัดสามารถดำเนินการพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในอย่างเข้มแข็งนำไปสู่การขับเคลื่อนระบบการประกันคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

การพัฒนาระบบการประเมินและการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา และการวิเคราะห์ข้อมูลการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผ่านมา พบว่า สถานศึกษาสามารถกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาที่สะท้อนถึงความเป็นตัวตนของสถานศึกษา มีเป้าหมายที่ชัดเจน การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษา และมีการรายงานผลการประเมินตนเองตามกรอบมาตรฐานของสถานศึกษา จัดทำรูปเล่มการรายงานผลประเมินตนเองที่แสดงความเป็นตัวตนของสถานศึกษา แต่ยังมีสถานศึกษาบางส่วน ยังไม่สามารถกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษาได้ โดยสถานศึกษาจะใช้มาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดเป็นมาตรฐานของสถานศึกษา ไม่ได้กำหนดค่าเป้าหมายที่สะท้อนความเป็นตัวตนของสถานศึกษานั้น ๆ การจัดทำแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษายังไม่สอดคล้องกับการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา อีกทั้งรายงานผลการประเมินตนเอง ยังมีจำนวนหน้ามากเกินความจำเป็น เนื้อหารายงานยังไม่สะท้อนข้อมูลการประเมินเชิงประจักษ์ และการเขียนรายงานยังเป็นนามธรรมไม่สะท้อนผลการดำเนินงานอย่างแท้จริง

ทั้งนี้ การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาที่ผ่านมามีความคลาดเคลื่อนไปจากหลักการประกันคุณภาพ ทั้งระบบการกำหนดมาตรฐานการศึกษา ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และระบบประเมินคุณภาพการศึกษา ในรายละเอียดหลายประเด็นที่ส่งผลให้เกิดการทบทวนประสิทธิภาพการพัฒนาคุณภาพการศึกษา เช่น มาตรฐานการศึกษาที่มีจำนวนมากเกินจำเป็น ไม่สอดคล้องกับงานปกติ เป็น

ภาระในการปฏิบัติการประเมินและรายงาน การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่แยกส่วนไปจากภาระงานปกติของสถานศึกษา เป็นการสร้างภาระเพิ่ม รวมทั้งระบบการประเมินภายในและภายนอกที่ไม่สัมพันธ์กัน เป็นการทำงานที่ซ้ำซ้อน สร้างภาระและเกิดประโยชน์ต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาไม่เพียงพอ จึงนำมาสู่การยกเลิกกฎกระทรวงว่าด้วยระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ.2553 และประกาศใช้กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 และประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษาระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ อันนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงหลักเกณฑ์และแนวดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาในประเด็นต่อไปนี้

1. ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษา มีการปรับปรุงข้อกำหนดหรือมาตรฐานการศึกษาที่ใช้เป็นเป้าหมายและแนวทางในการจัดการศึกษา ให้สอดคล้องครอบคลุมกับภาระหน้าที่ในการจัดการศึกษาตามปกติของสถานศึกษา ประกอบด้วยมาตรฐานด้านคุณภาพของผู้เรียน มาตรฐานด้านกระบวนการบริหารและการจัดการและมาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอน ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนและลดการสร้างภาระส่วนเกินในการปฏิบัติ

2. การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา ให้สถานศึกษาแต่ละแห่งบริหารจัดการศึกษาอย่างเป็นระบบตามหลักการประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อใช้เป็นกลไกเกิดการพัฒนาคุณภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นให้มีกระบวนการดำเนินงานความยืดหยุ่นสอดคล้องกับบริบทเฉพาะของสถานศึกษาเป็นสำคัญทุกขั้นตอน ทั้งการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การวางแผนและดำเนินการตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษา การดำเนินการตามแผนและติดตามตรวจสอบคุณภาพการศึกษา และการประเมินคุณภาพภายในและใช้ผลประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อเนื่อง

3. การดำเนินงานประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปฏิรูประบบการประเมินและการประกันคุณภาพการศึกษา โดยมีการปรับปรุงมาตรฐานและประเด็นพิจารณาให้สะท้อนถึงคุณภาพอย่างแท้จริง กำหนดเกณฑ์และรายการประเมินแบบองค์รวมซึ่งเป็นการประเมินโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์

4. ปรับเปลี่ยนบทบาทของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการประเมินคุณภาพการศึกษา มีการปรับเปลี่ยนความสัมพันธ์ในการประเมินภายในและการประเมินภายนอก ประเด็นสำคัญคือ เน้นให้ความสำคัญของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา และการประเมินคุณภาพภายนอกตามมาตรฐานของสถานศึกษา เพื่อเป็นการตรวจสอบและยืนยันผลการประเมินภายใน และการให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาอย่างตรงประเด็น เพื่อขจัดภาระซ้ำซ้อน และเพิ่มโอกาสในการใช้ประโยชน์จากการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

5. สถานศึกษาทุกแห่งในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา และเพื่อให้การดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษามีหน้าที่ให้คำปรึกษา ช่วยเหลือ และแนะนำสถานศึกษาเพื่อให้การประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

6. การพัฒนามาตรฐานการศึกษา มีแนวคิดที่ต้องเป็นมาตรฐานที่สถานศึกษาปฏิบัติได้จริง ประเมินได้จริง กระชับ และจำนวนน้อย แต่สามารถสะท้อนบริบทของสถานศึกษาและคุณภาพการศึกษาได้จริง ดังนั้น การกำหนดมาตรฐานการศึกษาจึงเน้นที่คุณภาพผู้เรียน คุณภาพผู้บริหารสถานศึกษา และคุณภาพครู มี

ความสอดคล้องกับมาตรฐานชาติ และข้อกำหนดในกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งมีการกำหนดเกณฑ์การตัดสินคุณภาพของมาตรฐาน 5 ระดับ คือ ระดับกำลังพัฒนา ระดับปานกลาง ระดับดี ระดับดีเลิศ และระดับยอดเยี่ยม โดยรายละเอียดของมาตรฐานการศึกษาแต่ละระดับ มีดังนี้

1) มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการของผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย พ.ศ. 2561 มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของเด็ก

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 การจัดการประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ

3) มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561

มีจำนวน 3 มาตรฐาน ได้แก่

มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน

1.1 ผลการพัฒนาผู้เรียน

1.2 คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน

มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ

มาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ตอนที่ 2 การดำเนินงานประกันคุณภาพการศึกษาและการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

2.1 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้จัดพิมพ์และเผยแพร่ คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 เล่ม ดังนี้ 1) แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และ 5) การเตรียมความพร้อมของสถานศึกษาเพื่อรับการประเมินคุณภาพภายนอก

2.2 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ได้ถ่ายทำ บันทึกภาพวิดีโอและตัดต่อ ลำดับภาพวิดีโอ (VTR) และจัดประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video conference) เรื่อง การสร้างสื่อสารสร้างความเข้าใจแนวทางการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 5 หัวเรื่อง ประกอบด้วย 1) แนวทางการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพการศึกษาตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 2) การกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา 3) การจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา 4) การจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา และ 5) นโยบาย และแนวคิดในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเผยแพร่สู่สาธารณะ

2.3 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน จ้างที่ปรึกษาพัฒนาระบบการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-SAR) เพื่อให้การส่งรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาเกิดความเชื่อมโยงในการจัดส่งระหว่างสถานศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และเชื่อมโยงฐานข้อมูลในการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบห้าต่อไป

2.4 สร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาที่ สมศ. หยุดการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ ปีงบประมาณ 2563 เป็นการชั่วคราว เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณภาพใหม่ โดยจะเริ่มระบบการประเมินที่ปรับปรุงใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

2.5 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ได้ประชุมคณะกรรมการสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาในการประชุม โดยมีมติที่ประชุมเห็นชอบแนวทางการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ. 2559-2563) ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ให้ สมศ. ดำเนินงานโดยสรุป ดังนี้

1) ปรับวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ โดยให้เป็นการวิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self Assessment Report: SAR)

2) หากมีข้อสงสัยเพิ่มเติม ให้ใช้ช่องทางการสื่อสารในการสอบถามข้อมูล และแจ้งผลการประเมินให้กับสถานศึกษารับทราบเป็นลายลักษณ์อักษร

3) ใช้วิธีการประเมินที่สอดคล้องกับสถานการณ์ และไม่กระทบต่อการปฏิบัติงานของสถานศึกษา และเป็นไปตามนโยบายที่รัฐบาลและกระทรวงศึกษาธิการกำหนด

4) แจ้งหน่วยงานต้นสังกัดทราบถึงแนวทางการดำเนินงานประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)

2.6 สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สพฐ. ที่จะเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) จำนวนทั้งสิ้น 3,535 แห่ง และสถานศึกษาได้รับการประเมินเรียบร้อยแล้วจำนวน 1,788 แห่ง ซึ่งในปีงบประมาณ 2563 ยังเหลือสถานศึกษาที่จะเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่จำนวน 1,412 แห่ง

2.7 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) หยุดการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) ปีงบประมาณ 2563 เป็นการชั่วคราว เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณภาพใหม่ที่เป็นธรรมแก่สถานศึกษา โดยพิจารณารวมถึงการเปลี่ยนแปลงของบริบทการจัดการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ด้วย ในช่วงเวลาที่เหลือในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 และเริ่มระบบการประเมินที่ปรับปรุงใหม่เมื่อเริ่ม ปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 (1 ตุลาคม พ.ศ. 2563) เป็นต้นไป

2.8 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) จะนำรายงานผลการประเมินตนเอง (Self-Assessment Report) ที่สถานศึกษาได้จัดส่งไปเพื่อการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) มาใช้สำหรับการวิเคราะห์ประกอบการประเมินคุณภาพภายนอกกรอบห้า (พ.ศ. 2564 - 2568)

2.9 สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) อยู่ระหว่าง การเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเกณฑ์การประเมินคุณภาพภายนอกรอบห้า (พ.ศ. 2564 - 2568) ซึ่งจะเริ่มต้น ในปี พ.ศ. 2564 ด้วยการพัฒนารายละเอียด และรูปแบบการประเมินให้สอดคล้องกับระบบการศึกษายุคใหม่ มีการใช้เครื่องมือเทคโนโลยีใหม่ ๆ ในการประเมิน มุ่งเน้นการประเมินเพื่อการพัฒนาคุณภาพ และ ลดภาระการประเมินให้แก่ครูผู้สอนและสถานศึกษาเป็นสำคัญ และเปิดโอกาสให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วม ในการวางระบบการประเมินต่อไป

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะอื่น ๆ ต่อแนวทางการพัฒนาคุณภาพการศึกษาด้านการประเมินคุณภาพ ภายนอกของ สมศ.

3.1 การประเมินคุณภาพภายนอกต้องสอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในของ สถานศึกษา มาตรฐาน ระบบ และหลักเกณฑ์การประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา นโยบายของต้นสังกัด ด้วยวิธีการประเมินคุณภาพแนวใหม่ เช่น การประเมินแบบองค์รวม (Holistic Assessment) การประเมินเชิง คุณภาพและเชิงปริมาณแบบผสมผสาน การประเมินเชิงประจักษ์ เป็นต้น

3.2 การประเมินคุณภาพภายนอกต้องไม่เพิ่มภาระงานด้านเอกสารแก่สถานศึกษา ลดการ พิจารณาเอกสารที่ไม่จำเป็น แต่ควรพิจารณาตามสภาพการปฏิบัติงานจริงของสถานศึกษา และหลักฐานเชิง ประจักษ์ (Evidence Based Assessment)

3.3 ให้วิเคราะห์รายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา และวางแผนรูปแบบการประเมิน กับสถานศึกษาที่มีบริบทและความพร้อมที่แตกต่างกัน เช่น การประเมินที่ไม่ต้องลงพื้นที่ การประเมินที่ลงพื้นที่ บางส่วน และการลงประเมินพื้นที่แบบเต็มรูปแบบ

3.4 ผู้ประเมินยึดแนวคิดการประเมินเพื่อพัฒนา ลดภาระการประเมินกับสถานศึกษา และ หลีกเลี่ยงกิจกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ไม่จำเป็น เช่น การจัดนิทรรศการ การขึ้นป้ายต้อนรับ การจัด กิจกรรมการแสดงต่าง ๆ ของนักเรียน เป็นต้น

3.5 ผู้ประเมินจะต้องมีความเชี่ยวชาญ (Expert Judgment) จะต้องสร้างมาตรฐานของผู้ ประเมินให้มีคุณภาพ ได้มาตรฐาน มีความน่าเชื่อถือ

3.6 ผู้ประเมินให้ข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ ชัดเจน เป็นรูปธรรม และการดำเนินงานที่เป็น แบบอย่างได้ของสถานศึกษา

3.7 การรายงานผลการประเมินคุณภาพภายนอก ควรมุ่งเน้นการให้ข้อเสนอแนะ เพื่อแก้ไข ปรับปรุงในสิ่งที่เป็นจุดอ่อนของสถานศึกษา และส่งเสริมส่วนที่เป็นจุดแข็งของสถานศึกษา ตามบริบทที่ เหมาะสม และเป็นไปได้

3.8 การพัฒนามาตรฐานผู้ประเมินให้เป็นมาตรฐานเดียวกัน ทั้งในด้านความรู้ ความสามารถ และจริยธรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ความสามารถในการให้ข้อเสนอแนะ ประเด็นการพัฒนาได้เหมาะสมกับ บริบทของสถานศึกษา โดยสถานศึกษาสามารถนำไปพัฒนาต่อยอดได้

3.9 นำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการสนับสนุนการประเมินให้มีความรวดเร็ว และเกิด ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ตอนที่ 4 การดำเนินงานของ สพฐ. ปีงบประมาณ พ.ศ. 2563

4.1 จัดพิมพ์และเผยแพร่คู่มือการดำเนินงานการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐาน (จำนวน 5 เล่ม) แก่สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัด

4.2 จัดประชุมทางไกลผ่านจอภาพ (Video conference) เพื่อสื่อสารสร้างความเข้าใจการดำเนินงานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

4.3 จัดจ้างที่ปรึกษาพัฒนาระบบการรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-SAR)

4.4 กำหนดกลุ่มเป้าหมายสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สพฐ. เข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ (พ.ศ. 2559 - 2563) จำนวนทั้งสิ้น 3,535 แห่ง และได้รับการประเมินเรียบร้อยแล้ว จำนวน 1,788 แห่ง (ยังเหลือสถานศึกษาที่จะเข้ารับการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่อีกจำนวน 1,412 แห่ง)

4.5 สร้างความเข้าใจกับสถานศึกษาและเขตพื้นที่การศึกษาที่ สมศ. หยุดการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ปีงบประมาณ 2563 เป็นการชั่วคราว เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) และให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณภาพใหม่ โดยจะเริ่มระบบการประเมินที่ปรับปรุงใหม่ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564

ตอนที่ 5 การประเมินคุณภาพภายนอกช่วง COVID-19 และการนำผลการประเมินไปใช้

5.1 สมศ. จะประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 โดยใช้วิธีการประเมินคุณภาพภายนอกที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา ไม่สร้างภาระกับสถานศึกษา ยึดตามความพร้อม ความสมัครใจตามคำร้องขอ และกรอบระยะเวลาครบช่วงของการประเมินคุณภาพภายนอก รวมทั้งกำหนดมาตรการโดยใช้หลักการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาที่ยึดหลักการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing)

5.2 สมศ. ได้กำหนดแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ดังนี้

5.2.1 ระยะที่หนึ่ง เป็นการประเมินจากการวิเคราะห์ SAR ของสถานศึกษา ซึ่งส่งผ่านต้นสังกัดตามกฎหมายกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 พิจารณาจากสิ่งที่ปรากฏใน SAR และเอกสารประกอบที่แนบมากับ SAR เท่านั้น (ไม่ต้องขออะไรเพิ่มจากสถานศึกษา)

5.2.2 ระยะที่สอง เป็นการประเมินจากการตรวจเยี่ยม (Site Visit) เมื่อสถานศึกษาที่ได้รับผลการประเมิน SAR แล้ว และหากต้องการให้ สมศ. ไปตรวจเยี่ยม สามารถยื่นคำร้องมายัง สมศ. โดย สมศ. จะส่งคณะผู้ประเมินไปตรวจเยี่ยมสถานศึกษาตามวัน เวลา ที่นัดหมาย ในช่วงเปิดภาคเรียน และมีกำหนดเวลาน้อยสุด 1 วัน (ยกเว้นกรณีจำเป็น ให้ทำเรื่องเสนอมาเพื่อ สมศ. พิจารณา) โดยใช้หลักการตรวจเยี่ยมสถานศึกษาที่ยึดหลักการเว้นระยะห่างทางสังคม (Social Distancing) หลีกเลี่ยงการอยู่ใกล้ชิดกัน ใช้หน้ากากอนามัยและถุงมือตลอดเวลา เน้นการตรวจหลักฐานที่ไม่ใช่บุคคล (ยกเว้นกรณีจำเป็น) ตรวจหลักฐานตามตารางนัดหมาย ไม่มีการประชุมสรุปผลการประเมินด้วยวาจาที่สถานศึกษา

5.3 ประโยชน์ของการประเมินคุณภาพภายนอกและแนวทางการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ มีดังนี้

5.3.1 สถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดใช้ฐานข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาในการวางแผนและดำเนินการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาให้บรรลุตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

5.3.2 สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เช่น คณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีข้อมูลในการตัดสินใจในการวางแผนและ

ดำเนินการเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาให้เป็นไปในทิศทางที่ต้องการและบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด และสามารถใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายทางการศึกษาและการจัดสรรงบประมาณเพื่อการศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

5.4 สมศ. พัฒนารูปแบบการประเมินคุณภาพภายนอกภายใต้สถานการณ์ COVID-19 ที่สอดคล้องกับการประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษา โดยระยะแรกประเมินจาก SAR ของสถานศึกษา แบ่งผลการประเมิน SAR ออกเป็น 3 ระดับ คือ “ดี” “พอใช้” และ “ปรับปรุง” และระยะที่สองเป็นการตรวจเยี่ยม (Site Visit) เป็นไปตามความสมัครใจของสถานศึกษา โดยผลการประเมินจากการตรวจเยี่ยม (Site visit) มี 5 ระดับ คือ “ดีเยี่ยม” “ดีมาก” “ดี” “พอใช้” และ “ปรับปรุง”

ตอนที่ 6 ผลลัพธ์จากการนำมาตรฐานสู่การปฏิบัติในระดับสำนักงานเขตพื้นที่และสถานศึกษา

รูปแบบที่ 1 การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาโดยใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมคิด พาทำ (Participatory: KACIL)

ความเป็นมา

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 มีหน้าที่และความรับผิดชอบ ในการนิเทศ ติดตาม ส่งเสริม สนับสนุน วิเคราะห์ วิจัยรูปแบบและนวัตกรรม ประสานงานกับหน่วยงานและองค์กรอื่น เพื่อบูรณาการการจัดการศึกษา และพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ให้มีมาตรฐาน มีระบบการจัดการศึกษาที่เหมาะสม สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน และเขตพื้นที่การศึกษา และการปฏิบัติงานอื่น ๆ ที่ได้รับมอบหมาย ดังนั้น เพื่อให้ได้ข้อมูลผลการปฏิบัติการนิเทศการศึกษา ซึ่งจะนำมาเป็นข้อมูลในการพัฒนาระบบและมาตรฐานการนิเทศการศึกษา ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียน โดยใช้กระบวนการกระบวนการร่วมคิด พาทำ เป็นกระบวนการที่เกิดจากปัญหาที่พบจากการนิเทศ ติดตาม ระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีลักษณะสำคัญของการมีส่วนร่วมที่อยากให้เกิดขึ้นในสถานศึกษา เพื่อพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานการศึกษาขั้นพื้นฐาน มากำหนดเป็นมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา คือ 1. ร่วมกันคิด ศึกษาบริบทความเป็นตัวตนของสถานศึกษา 2. ร่วมกันกำหนดมาตรฐาน เป้าหมายความสำเร็จที่อยากให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน 3. ร่วมกันดำเนินการ ติดตามและประเมินผลการปฏิบัติงานในหน้าที่เพื่อให้เกิดคุณภาพตามมาตรฐานของสถานศึกษา

วิธีการดำเนินงาน

การพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แบบร่วมคิด พาทำ (Participatory: KACIL) สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ครั้งนี้ ผู้ศึกษาออกแบบ ขั้นตอนการนิเทศ 5 ขั้นตอน คือ

ขั้นที่ 1 ร่วมสร้างความรู้ ความเข้าใจ (K : Knowledge) คือ การดำเนินการให้ความรู้ คำชี้แนะจากศึกษานิเทศก์ เพื่อช่วยให้ครูนำความรู้ความเข้าใจที่มีอยู่หรือที่ได้รับจากการอบรมไปปฏิบัติ เพื่อกำหนดมาตรฐานสถานศึกษาให้สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และกำหนดเป้าหมาย ในรูปแบบของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ทั้ง 3 ด้านคือ เป็นผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เพื่อสันติสุข รวมทั้ง ดำเนินการตามขั้นตอนของระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา

ขั้นที่ 2 ร่วมฝึกปฏิบัติจริง คือ (A : Action) การนำความรู้ที่ได้รับมา ไปปฏิบัติจริง โดยการร่วมมือกันทำงาน การร่วมคิด พาททำ กำหนดมาตรฐานการศึกษา การกำหนดค่าเป้าหมาย ใน 3 ลักษณะคือ

2.1 การปฏิบัติงานของผู้รับนิเทศเป็นขั้นที่ผู้รับการนิเทศลงมือปฏิบัติงานตาม ความรู้ความสามารถที่ได้รับมาจากดำเนินการในขั้นที่ 1 แบบร่วมคิด พาททำ

2.2 การปฏิบัติงานของผู้ให้การนิเทศ ขั้นนี้ผู้ให้การนิเทศจะทำการนิเทศและควบคุมคุณภาพให้งานสำเร็จออกมาทันตาม กำหนดเวลาและมีประสิทธิภาพสูง

2.3 การปฏิบัติงานของผู้สนับสนุนการนิเทศ ผู้บริหารก็จะให้บริการสนับสนุนให้การเสริมแรงที่จะช่วยให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ

ตัวอย่าง การนำมาตรฐานการศึกษา ทั้ง 3 ระดับ ลงสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561	มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ผู้เรียนรู้ (Learner Person) เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิต ที่ดี	1.1.1 มีความสามารถในการอ่าน การเขียนสื่อสารและการคิดคำนวณ 1.1.2 มีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ คิดอย่างมีวิจารณญาณ อภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น และแก้ปัญหา 1.1.5 มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ตามหลักสูตรสถานศึกษา 1.1.6 มีความรู้ทักษะพื้นฐาน และ เจตคติที่ดีต่องานอาชีพ	1.นักเรียนร้อยละ 90 มีความสามารถ นำเสนอรายงานเรื่องหรือประเด็นที่ ศึกษาค้นคว้าจากการฟัง การดูและ การพูด 2.นักเรียนร้อยละ 90 มีความสามารถ เขียนรายงานการศึกษาค้นคว้า IS2 ได้ 3.นักเรียนสามารถอภิปราย แลกเปลี่ยนความคิดเห็นและแก้ปัญหา โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้ ในชั้น เรียนและกิจกรรมที่หลากหลายได้ เหมาะสมกับวัยและระดับชั้นของ ผู้เรียน 4. นักเรียนสามารถวิเคราะห์และ วิเคราะห์เรื่องที่ฟังและดูอย่างมีเหตุผล หรือเสนอความคิดเห็นเพื่อนำมา ประยุกต์ใช้ในการดำเนินชีวิต 5.นักเรียนสามารถใช้ โค้ดดิ้ง (Coding) ในการวางแผนอย่างเป็นระบบเพื่อ แก้ปัญหาได้ 6.นักเรียนร้อยละ 90 มีผลการเรียน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ระดับ 3 ขึ้นไป

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561	มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
		7.นักเรียน มีความรู้และความสามารถพิเศษในด้านดนตรีและนาฏศิลป์พื้นเมือง 8.นักเรียนทุกคนมีความรู้ทักษะพื้นฐานในด้านการเกษตร การช่าง คหกรรม เป็นต้น
ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม (Innovative Co-creator) เพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน	1.1.3. มีความสามารถในการสร้างนวัตกรรม 1.1.4 ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	1. นักเรียนทุกคนสามารถทำโครงงานจากการเรียนรู้ได้ 2. นักเรียนร้อยละ 70 สามารถนำความรู้จากการเรียน IS มาสร้างนวัตกรรมได้ 3. นักเรียนร้อยละ 20 มีผลงานนวัตกรรม มีการนำไปใช้และเผยแพร่ 4. นักเรียนมีผลงานนวัตกรรม เข้าร่วมแข่งขันระดับชาติ หรือ นานาชาติ 5. นักเรียนทุกคนใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารในการสืบค้นข้อมูล และ นำเสนอผลงานของตนเองได้ 6. นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4-6 สามารถสร้างและตัดต่อภาพยนตร์สั้นได้ 7. นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 สามารถใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในการทำแฟ้มสะสมงาน (Portfolio) เพื่อใช้ในการศึกษาต่อ
พลเมืองที่เข้มแข็ง (Active Citizen) เพื่อสันติสุข	1.2.1 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดีตามที่สถานศึกษากำหนด 1.2.2 มีความภูมิใจในท้องถิ่นและความเป็นไทย	1. นักเรียนร้อยละ 80 มีคุณลักษณะและค่านิยมที่ดี “มีวินัย ใฝ่หาความรู้” ในระดับดี 2. นักเรียนร้อยละ 80 มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามหลักสูตรสถานศึกษา ในระดับดีขึ้นไป

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561	มาตรฐานการศึกษา ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน	มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
	1.2.3 ยอมรับที่จะอยู่ร่วมกันบนความแตกต่างและหลากหลาย 1.2.4 มีสุขภาพะทางร่างกายและจิตสังคม	3.นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมวันสำคัญทางศาสนา ประเพณี และวันสำคัญต่าง ๆ ของไทย 4.นักเรียนทุกคนเข้าร่วมกิจกรรมสภานักเรียน และเคารพกฎ กติกาตามวิถีประชาธิปไตย 5.นักเรียนร้อยละ 90 ผ่านการประเมินกิจกรรมสาธารณประโยชน์ 6.นักเรียนร้อยละ 90 มีน้ำหนักและส่วนสูงตามเกณฑ์ของกรมอนามัย 7. นักเรียนร้อยละ 90 มีวุฒิภาวะทางอารมณ์ อยู่ในระดับดีขึ้นไป

ขั้นที่ 3 ร่วมนิเทศ ติดตาม และประเมินผล (C :Coaching and monitoring and evaluation)
 คือ การนิเทศติดตามการดำเนินงานพัฒนาระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษารูปแบบการนิเทศในครั้งนี้ 2 รูปแบบ คือการนิเทศที่สถานศึกษา และการนิเทศจากเอกสารที่สถานศึกษารายงานมายังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 โดยสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ได้ส่ง แบบนิเทศ ติดตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการรายงานการประเมินตนเอง (SAR) ประจำปีการศึกษา 2562 สถานศึกษาจะต้องแนบมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เพื่อให้ศึกษานิเทศก์ ทำการวิเคราะห์ ตรวจสอบความถูกต้อง สอดคล้อง ของมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง ตลอดจนบันทึกการนิเทศ พร้อมข้อเสนอแนะ กลับไปยังสถานศึกษา

ข้อค้นพบจากการนิเทศ

ข้อค้นพบจากการแบบนิเทศ ติดตามระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อมในการรายงาน การประเมินตนเอง (SAR) ประจำปีการศึกษา 2562 สถานศึกษาในสังกัดจำนวน 98 โรงเรียน โดยมีรายละเอียดการ นำเสนอข้อค้นพบดังนี้ สถานศึกษาที่ส่งมาตรฐานของสถานศึกษา จำนวน 90 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 91.92% สถานศึกษาไม่ได้ส่งมาตรฐานของสถานศึกษา จำนวน 8 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 8.08% สถานศึกษา ดำเนินการได้ถูกต้อง/สอดคล้อง และสามารถเป็นแบบอย่างได้ จำนวน 32 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 32.32% สถานศึกษาดำเนินการได้ค่อนข้าง ถูกต้อง/สอดคล้อง ปรับแก้ไขตามข้อเสนอแนะ จำนวน 14 โรงเรียน คิด เป็นร้อยละ 14.14% สถานศึกษาดำเนินการไม่ถูกต้อง/ไม่สอดคล้อง ควรเข้าไปสร้างความรู้ความเข้าใจ จำนวน 45 โรงเรียน คิดเป็นร้อยละ 45.45%

ขั้นที่ 4 ร่วมสร้างแรงบันดาลใจ (I: Inspiration) คือ สร้างแรงจูงใจว่าการดำเนินงานประกัน คุณภาพภายในสถานศึกษาเป็นการดำเนินงานที่เกิดจากการร่วมมือร่วมใจของทุกคนในสถานศึกษาที่จะต้องมีส่วน ร่วมในการกำหนดความเป็นมาตรฐานของสถานศึกษาให้มีคุณภาพ เน้นที่คุณภาพผู้เรียนเป็นสำคัญ นักเรียนเก่ง เกิดจากครูเก่ง และการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ขั้นที่ 5 ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (L: Learning and Sharing Knowledge) คือ การแลกเปลี่ยน ความรู้ ประสบการณ์ แลกเปลี่ยนตัวอย่างที่ดำเนินการ ให้เป็นตัวอย่างให้แกกัน

ผลการดำเนินการ/ผลสัมฤทธิ์/ประโยชน์ที่ได้รับ

ผลสัมฤทธิ์ของงาน

1. สถานศึกษาที่ได้รับการอบรมมีความรู้ความเข้าใจมีความพึงพอใจ โดยเฉพาะการพัฒนาการจัดทำระบบประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา จนได้รับรางวัล IQA AWARDS สถานศึกษายอดเยี่ยมการดำเนินงานระดับประกันคุณภาพการศึกษา ระดับเขตพื้นที่การศึกษา และระดับประเทศ
2. สถานศึกษาที่เป็นกลุ่มเป้าหมายได้นำผลการนิเทศการศึกษาไปพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ จนเกิดผลการปฏิบัติที่ดีเลิศในด้านระบบการประกันคุณภาพการศึกษา การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้
3. ผลงานนักเรียนจากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมคิด พาทำ ได้รับการยอมรับจากเพื่อนครู จากผู้ปกครองนักเรียนสามารถใช้นำเสนอเป็นผลงานโรงเรียนในการแข่งขันงานมหกรรมวิชาการมัธยมศึกษา งานศิลปหัตถกรรมนักเรียน หรือนิทรรศการในโอกาสต่าง ๆ มากมาย หลายโรงเรียน เช่น การแข่งขันโครงงานของนักเรียน โครงงานวิทยาศาสตร์ โครงงานคณิตศาสตร์ เป็นต้น

ประโยชน์ที่ได้รับ

1. สถานศึกษานำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา ปรับปรุง แก้ไข และสนับสนุนส่งเสริมการดำเนินงานนิเทศเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา และติดตามประเมินผล
2. ครูผู้สอนได้รับประโยชน์โดยตรงในการที่จะนำความรู้ดังกล่าวไปพัฒนาการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ เพื่อจะพัฒนาผู้เรียนตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
3. ยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนตามเป้าหมายของหน่วยงานต้นสังกัด สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
4. ผู้เรียนมีคุณภาพตามมาตรฐานการเรียนรู้แต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ผ่านการประเมินคุณภาพของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์กรมหาชน) และมีทักษะที่จำเป็นตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ.2551
5. เป็นสารสนเทศสำหรับศึกษานิเทศก์ ผู้บริหารโรงเรียน ครูผู้สอน และผู้ที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา

ปัจจัยความสำเร็จ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการดำเนินการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมคิด พาทำ (Participatory: KACIL) สำหรับสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ได้แก่

1. ผู้บริหาร ให้ความสำคัญ ส่งเสริม และสนับสนุนการพัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการกำหนดนโยบายไว้ชัดเจนและจัดให้มีการอบรมเชิงปฏิบัติการในการพัฒนาครูผู้รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษา และพัฒนาผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง
2. ครูผู้สอน มีความตระหนัก เห็นความสำคัญ และมีความพยายามที่จะจัดการเรียนรู้ตามมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาที่สถานศึกษากำหนด โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

3. การพัฒนาบุคลากร ได้จัดอบรมสัมมนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และจัดประชุมเชิงปฏิบัติการเรื่องระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ทำให้บุคลากรมีการร่วมคิดร่วมทำ ร่วมพัฒนางานและพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง ทำให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพตามเป้าหมาย ผู้เรียนได้รับการพัฒนาด้านความรู้ ความสามารถอย่างเต็มตามศักยภาพ

4. ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก ให้ความร่วมมือและช่วยเหลือโรงเรียนในด้านต่าง ๆ เป็นอย่างดี ช่วยเหลือในการระดมทรัพยากรในการจัดการศึกษา ให้ความอนุเคราะห์โรงเรียนในเรื่องแหล่งเรียนรู้ เป็นวิทยากรแก่นักเรียน และสนับสนุนการแสวงหาความรู้ของผู้เรียน

5. นโยบายของโรงเรียน กำหนดให้มีการพัฒนาระบบงานประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา มีการจัดทำรายงานการประเมินตนเอง และนำผลการประเมินตนเองมาพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

บทเรียนที่ได้รับ

1. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ได้รับการยอมรับจากชุมชนมากยิ่งขึ้นและพัฒนาระบบการจัดการเรียนรู้ให้เกิดทักษะ การเรียนรู้หลาย ๆ ด้านอย่างหลากหลาย โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ได้พัฒนาระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาซึ่งนำไปสู่ ความสำเร็จโรงเรียนต้นแบบรางวัล IQA AWARD ระดับประเทศ และโรงเรียนมาตรฐานสากล

2. โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 ได้พัฒนาส่งเสริมให้ผู้เรียนได้คิด เป็น ทำเป็น มีการตัดสินใจที่ดี และสามารถเรียนรู้การทำงานเป็นทีม โดยเน้นให้ผู้เรียนได้เกิดการเรียนรู้ด้วยตนเอง และสามารถนำทักษะจากการเรียนมาช่วยแก้ปัญหาในชีวิตประจำวันได้

3. ครูผู้สอนมีการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง มีความภาคภูมิใจ และชื่นชมในผลงานที่เกิดแก่ผู้เรียน

4. ผู้เรียนมีความภาคภูมิใจที่ได้ใช้ความรู้ ทักษะและประสบการณ์ของตนเองในการศึกษาค้นคว้าหาข้อมูลจากแหล่งเรียนรู้ต่าง ๆ ส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดพลังความอยากรู้อยากเห็นและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็งและสร้างสันติสุข ตรงตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามที่สถานศึกษากำหนด

5. ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานภายนอก มีความภาคภูมิใจที่ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาของโรงเรียน

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

1. ควรมีการจัดกิจกรรมส่งเสริมระหว่างการพัฒนากระบวนการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา โดยใช้กระบวนการนิเทศแบบร่วมคิด พาทำ (Participatory: KACIL) เช่น การทัศนศึกษาดูงานและจัดถอดบทเรียนจากการดำเนินการระบบประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษาแก่สถานศึกษา เพื่อเป็นการพัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

2. ควรมีการลงรายละเอียดในเรื่องของการจัดการเรียนรู้เชิงรุก สำหรับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12

3. ควรศึกษารูปแบบกระบวนการนิเทศที่เหมาะสมสำหรับ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 12 เพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงกระบวนการนิเทศให้เหมาะสมแต่ละสถานศึกษา

รูปแบบที่ 2 การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติผ่านระบบการประกันคุณภาพ ในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ความเป็นมา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา และให้หน่วยงานต้นสังกัดใช้เป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษา โดยการกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของผู้เรียนที่เหมาะสมตามช่วงวัยในแต่ละระดับและประเภทการศึกษาและใช้เป็นเป้าหมายในการสนับสนุนการศึกษาให้สามารถดำเนินการต่าง ๆ ได้อย่างสะดวกเพื่อให้เกิดผลลัพธ์ดังกล่าว นอกจากนี้ยังมีจุดมุ่งหมายเพื่อให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษาใช้เป็นแนวทางในการส่งเสริม การกำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

เป้าหมายสำคัญของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ในรูปผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา คือ การให้อิสระสถานศึกษาในการจัดการศึกษาให้สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษาและตามความถนัดของผู้เรียนที่สอดคล้องกับกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดว่า สถานศึกษาเป็นผู้จัดให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา (การประเมินตนเอง) โดยการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของแต่ละระดับและประเภทการศึกษา พร้อมทั้งจัดทำแผนพัฒนาสถานศึกษาเพื่อนำไปสู่กรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามบริบท ระดับ และประเภท การศึกษาของสถานศึกษาและให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) ทำหน้าที่ประเมินคุณภาพภายนอกตามรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษาและประเด็นอื่น ๆ ผ่านหน่วยงานต้นสังกัด โดยมุ่งหมายให้เป็นการประเมินเพื่อพัฒนา (มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561, 2562 : 2-3)

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545) หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้มาตรฐานตามที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษาจัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัดเพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด ซึ่งหน้าที่รับผิดชอบงานประกันคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ไม่นำผลการประเมินมาใช้ประโยชน์ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากไม่สามารถนำข้อเสนอแนะมาปรับใช้ได้ รวมถึงไม่ทราบรูปแบบวิธีการนำผลการประเมินไปใช้หรือไม่ทราบว่าต้องนำไปใช้อย่างไร ซึ่งปัญหาเหล่านี้มักพบในสถานศึกษาขนาดเล็ก เนื่องจากสถานศึกษาขนาดเล็กมีคุณภาพค่อนข้างต่ำเมื่อเปรียบเทียบกับสถานศึกษาขนาดอื่น ๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะโรงเรียนขาดความพร้อมทางด้านปัจจัย และส่วนใหญ่ขาดประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ (รายงานผลการประเมินผู้เรียนระดับชาติ ปีการศึกษา 2560, โรงเรียนขนาดเล็ก โรงเรียนเล็กพิเศษ โรงเรียนเล็ก, 2561 : 5) ในปีการศึกษา 2562 ด้วยจำนวนสถานศึกษาขนาดเล็กในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุบลราชธานี เขต 4 มีจำนวนมากถึง 94 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 66 ของจำนวนสถานศึกษาทั้งหมด 143 แห่ง ดังนั้น การส่งเสริม สนับสนุน ให้สถานศึกษาขนาดเล็กได้ตระหนักเข้าใจถึงหลักการและแนวคิด การนำผลการประเมินไปใช้ประกอบการวางแผนพัฒนาคุณภาพการศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาขนาดเล็ก นำไปประยุกต์ใช้จนเกิดเป็นกลไกในการบริหารจัดการที่สัมฤทธิ์ผล ครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาขนาดเล็กมีจำนวนแต่ละแห่งมีจำนวนน้อย จึงสามารถสื่อสารและสร้างความเข้าใจได้รวดเร็วและทั่วถึง ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

วิธีการดำเนินงาน

การนำผลการประเมินคุณภาพไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนในสถานศึกษาขนาดเล็กให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ โรงเรียนบ้านโคกสมบูรณ์ ได้ยึดแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)

ขั้นตอนที่ 2 การนำผลการประเมินมาใช้โดยกระบวนการ PLC

ขั้นตอนที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทาง Active learning

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม คุณภาพและมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ด้วยระบบนิเทศออนไลน์ (นิเทศ 4.0)

แผนภาพที่ 4 แนวคิดการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติผ่านระบบการประกันคุณภาพในสถานศึกษาขนาดเล็ก

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาข้อมูลผลการประเมินคุณภาพภายนอกและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีการปรับปรุงและพัฒนาคุณภาพการศึกษาของตนเองเป็นระบบอย่างต่อเนื่อง ตามข้อเสนอแนะของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) สามารถจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามอัตลักษณ์ของตนสอดคล้องกับสภาพบริบท และความต้องการของท้องถิ่น ชุมชน สังคม สถานศึกษาสร้างความตระหนัก ประชุมชี้แจงครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกและวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (SAR) ตามรายมาตรฐาน และประเด็นการพิจารณา

ขั้นตอนที่ 2 การนำผลการประเมินมาใช้โดยกระบวนการ PLC

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน การมีเครือข่ายความร่วมมือ การสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศ

ภายในโรงเรียน จัดทำแผนงานและดำเนินงานตามปฏิทิน PLC ครูจับคู่กัน Buddy โดยใช้เทคนิค (Lesson Study ประกอบด้วย 3 ขั้นตอน Plan, Do, See ครูนำผลการประเมินมาตรฐานที่อยู่ระดับคุณภาพพอใช้ หรือปรับปรุง ร่วมเขียนแผนแบบ Active Learning ร่วมกับคู่มือ Buddy นำไปจัดการเรียนการสอนโดย คณะกรรมการนิเทศโรงเรียนร่วมสังเกตการสอนและสะท้อนผลการจัดการเรียนรู้ (ครูได้รับการสังเกตการสอน 1 ครั้ง ภาคเรียน/คน) ศึกษาเทคนิคที่ร่วมขับเคลื่อนกระบวนการ/PLC โดยร่วมวางแผนการสอน สังเกต การสอน สะท้อนผลการเรียนรู้และเยี่ยมชั้นเรียนร่วมกับคณะกรรมการนิเทศภายในโรงเรียน

ขั้นตอนที่ 3 การส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตามแนวทาง Active learning

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมให้สถานศึกษามีการพัฒนาผู้บริหาร ครู และบุคลากรทางการ ศึกษาให้มีสมรรถนะทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกยุคดิจิทัล และทักษะในศตวรรษที่ 21 ทั้งนี้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาสร้างความเข้าใจในการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญตาม แนวทาง Active learning จนครูมีความรู้ความเข้าใจสามารถจัดกระบวนการเรียนการสอนตามแนวทาง Active Learning

ขั้นตอนที่ 4 การนิเทศ ติดตาม คุณภาพและมาตรฐานระบบการประกันคุณภาพการศึกษาของ สถานศึกษา ด้วยระบบนิเทศออนไลน์ (นิเทศ 4.0)

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาส่งเสริมการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา มาตรฐานหลักสูตร ดำเนินการตามระบบและมาตรฐานการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา ครุภัณฑ์ผลการดำเนินงานตนเองใน ระบบนิเทศ 4.0 ผู้บริหารสถานศึกษานิเทศครูและรายงานผลการนิเทศในระบบ นิเทศ 4.0 ศึกษาเทคนิคที่ ติดตาม ประเมินผลและพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ด้วยระบบนิเทศออนไลน์ (นิเทศ 4.0) และนำข้อมูลที่ได้จากการนิเทศตนเองของครู การนิเทศโดยผู้บริหาร วาง แผนการขับเคลื่อนคุณภาพการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษาต่อไป

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร

สถานศึกษามีเครือข่ายแลกเปลี่ยนเรียนรู้การนำผลการประเมินไปใช้ ทั้งระหว่างประเภท สถานศึกษาขนาดเล็กและต่างประเภท ก่อให้เกิดเครือข่ายร่วมพัฒนาและเป็นการสร้างเสริมกำลังใจในการ ทำงาน ได้รับการสนับสนุนทรัพยากรในการบริหารจัดการจากทุกภาคส่วน สถานศึกษามีวัฒนธรรมการทำงาน เกิดเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้

ผลที่เกิดขึ้นกับครู

ครูได้รับการพัฒนาทักษะการจัดการเรียนการสอนและมีแผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทาง Active Learning จนเกิดนวัตกรรมการเรียนรู้ สามารถใช้ส่งเสริมคุณภาพผู้เรียนตามทักษะ ศตวรรษที่ 21 การจัดกระบวนการ PLC ในสถานศึกษาที่มีขั้นตอนและเป็นระบบ มีหลักฐานร่องรอยเชิง ประจักษ์ ส่งผลให้ครูมีหรือเลื่อนวิทยฐานะที่สูงขึ้น การจับคู่ Buddy ทั้งในโรงเรียนเดียวกันและต่างโรงเรียนทำ ให้เกิดมี Model Teacher เป็นการส่งเสริมให้ครูมีเวทีในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับปรุงและพัฒนาการ จัดการเรียนรู้ การรวมพลังของชุมชนแห่งการเรียนรู้ช่วยสร้างให้ครูเป็นครูมืออาชีพ

ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน

ผู้เรียนได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตามหลักสูตรสถานศึกษาตามเป้าหมายที่สถานศึกษากำหนด เกิดทักษะกระบวนการเรียนรู้ที่ยั่งยืนจากการปฏิบัติจริง มีองค์ความรู้ที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน มีคุณธรรม ความรู้ ทักษะและความรู้ที่จำเป็นตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เป็นผู้เรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ

ปัญหาอุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

1. สถานศึกษาขาดคู่มือหรือแนวปฏิบัติที่ชัดเจนในการดำเนินงาน ดังนั้นเมื่อได้กำหนดกรอบการดำเนินงานที่ชัดเจนควรจัดทำคู่มือหรือแนวทางดำเนินงาน เพื่อติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน
2. บุคลากรบางส่วนไม่ให้ความสำคัญกับผลการประเมินซึ่งมีความเชื่อว่าพัฒนาการของผู้เรียนขึ้นอยู่กับปัจจัยอื่นมากกว่ากระบวนการจัดการเรียนการสอน จึงส่งเสริมให้มีการนิเทศภายในโรงเรียนแบบเข้ม

ข้อเสนอแนะเพื่อการทำงานต่อไป

1. สถานศึกษาควรสร้างเครือข่ายร่วมพัฒนา แลกเปลี่ยนเรียนรู้ ในการจัดการเรียนการสอนหรือกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ร่วมกับสถานศึกษากลุ่มส่งเสริมประสิทธิภาพการศึกษาอื่น
2. สถานศึกษาควรจัดกิจกรรมที่ส่งเสริมการสร้างเครือข่ายความร่วมมือในรูปแบบที่หลากหลาย
3. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรสร้างเวทีเปิดโอกาสให้ครูได้แสดงผลงาน เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ และเผยแพร่ผลงานสู่สาธารณชนในวงกว้าง
4. สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาควรมีรางวัลหรือเกียรติบัตร เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจแก่สถานศึกษา ผู้บริหาร และครู ในการต่อยอดพัฒนานวัตกรรมต่อไป

2. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)

โครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม ในสถานศึกษา (โรงเรียนมหาไถ่เมืองพล)

1) ความเป็นมา

มาตรฐานการศึกษาของชาติ มีจุดมุ่งหมายเพื่อให้สถานศึกษาทุกแห่งยึดเป็นแนวทางสำหรับการพัฒนาผู้เรียนไปสู่ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา เพื่อให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษา โรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเมืองพลจึงได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มาเป็นแนวทางในการจัดการศึกษา และจัดทำเกณฑ์ของมาตรฐานการศึกษาขั้นต่ำของแต่ละระดับชั้น เพื่อให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ขึ้นกับผู้เรียนทั้งในระหว่างที่กำลังศึกษา และเพื่อวางรากฐานให้ผู้เรียนในระหว่างที่กำลังศึกษาให้เกิดคุณลักษณะที่พึงประสงค์หลังจากสำเร็จการศึกษา ซึ่งถือเป็น “คุณลักษณะของคนไทย 4.0” ที่สามารถสร้างความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน ให้กับประเทศ

2) วิธีการดำเนินงาน

2.1 สถานศึกษาวางระบบการประกันคุณภาพการศึกษาด้านคุณภาพผู้บริหาร ครู และผู้เรียน โดยดำเนินการตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 มีการดำเนินการ ดังนี้

- 1 มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและประกาศค่าเป้าหมาย
- 2 มีการจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ระยะ 3 ปี (2563 – 2566)

- 3) มีการดำเนินงานตามแผนพัฒนาการจัดการศึกษาผ่านแผนปฏิบัติการโรงเรียนประจำปี
- 4) มีการประเมินผลและตรวจสอบคุณภาพการศึกษาภายในสถานศึกษา
- 5) มีการติดตามผลการดำเนินการเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา
- 6) มีการจัดทำรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา
- 7) มีการพัฒนาสถานศึกษาให้มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง

2.2 สถานศึกษาจัดการศึกษาให้เหมาะสมตามอัตลักษณ์ของตนเอง คือ “ภาษาดี มารยาทดี มีวินัย” โดยกำหนดโครงการ/กิจกรรม ส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนด้านภาษาอังกฤษ เช่น จัดกิจกรรมการเรียนการสอน โปรแกรมภาษาอังกฤษในห้องเรียน IEP (Intensive English Program) และ ECP (English Conversation Program) มีครูที่มีความรู้ความสามารถเฉพาะด้านภาษา จากสถาบัน KOOL ENGLISH ACADEMY และ MAKE A WIT CO.,LTD และมีซิสเตอร์คณะดอมินิกันจากประเทศฟิลิปปินส์ มาสอนภาษาอังกฤษ นอกจากนี้ยังมีกิจกรรมหน้าเสาธง เช่น กิจกรรม English Drill กิจกรรมท่องคำศัพท์ กิจกรรม Say Hi Tuesday เป็นต้น

ด้านการส่งเสริมมารยาทและระเบียบวินัยของผู้เรียน โรงเรียนให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียน โดยกำหนดในอัตลักษณ์ของโรงเรียน “ภาษาดี มารยาทดี มีวินัย” รวมทั้งกำหนดในวิสัยทัศน์ นโยบาย และวัตถุประสงค์ที่สอดคล้องกันคือ ส่งเสริมให้ผู้เรียนมีคุณภาพและคุณธรรม จริยธรรม โดยจัดโครงการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมในสถานศึกษา มีกิจกรรมที่หลากหลาย ได้แก่ กิจกรรมค่ายคุณธรรม จริยธรรม

นอกจากโรงเรียนจะมีครูเป็นวิทยากรในการดำเนินกิจกรรมแล้ว ยังมีวิทยากรจากหน่วยงานภายนอกเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมนี้ด้วย โดยกิจกรรมนี้จะมุ่งเน้นผู้เรียนในด้านการปฏิบัติสมาธิ การฝึกระเบียบ มารยาททางสังคมต่าง ๆ

กิจกรรมสังเกตและจดจำ กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือและยุวกาชาด ฝึกผู้เรียนด้านระเบียบวินัย ภาวะผู้นำและเป็นผู้เรียนที่มีจิตอาสา กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ผ่านโครงการส่งเสริมความกตัญญู เช่น กิจกรรมวันพ่อแห่งชาติ กิจกรรมวันแม่แห่งชาติ กิจกรรมความซื่อสัตย์การบันทึกการทำความดี กิจกรรมเลือกตั้งประธานนักเรียน เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักสิทธิและหน้าที่ในระบอบประชาธิปไตย กิจกรรมทุกกิจกรรมโรงเรียนได้ดำเนินการอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ ส่งผลให้ผู้เรียนมีคุณธรรม จริยธรรม และค่านิยมที่พึงประสงค์ เป็นลูกที่ดีของพ่อแม่ เป็นผู้เรียนที่ดีของครู รวมทั้งมีจิตใจที่จะบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคม

2.3 สถานศึกษาจัดการศึกษาโดยยึดหลักการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน มีเครือข่ายความร่วมมือและสร้างชุมชนให้เป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ ประกอบด้วย ผู้จัดการ ผู้อำนวยการ คณะครู ผู้เรียน คณะกรรมการบริหารโรงเรียน และตัวแทนจากภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมอย่างเป็นระบบ โรงเรียนมีเป้าหมายมีวิสัยทัศน์และพันธกิจที่ชัดเจน สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา ความต้องการของชุมชน นโยบายรัฐบาล แผนการศึกษาแห่งชาติ

โดยผู้บริหารโรงเรียนมีคำสั่งแต่งตั้งคณะกรรมการดำเนินงานต่าง ๆ เช่น กิจกรรมกำหนดมาตรฐานของสถานศึกษา จัดทำแผนพัฒนาการศึกษา ระยะ 3 ปี จัดทำหลักสูตรสถานศึกษา จัดทำแผนปฏิบัติการโรงเรียนประจำปี จัดทำรายงานผลการดำเนินโครงการ/กิจกรรม จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของตนเอง จัดทำรายงานผลการดำเนินงานของสถานศึกษา และรายงานผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา จัดให้มีสภาพแวดล้อมร่มรื่น ปลอดภัยภัยมีแหล่งพักผ่อนเพียงพอสำหรับผู้เรียน ผู้ปกครอง โดยมีงานพัฒนาอาคารสถานที่ งานจัดสวนหย่อม งานซ่อมบำรุงต่าง ๆ งานสาธารณูปโภค งาน Big Cleaning Day นอกจากนี้ โรงเรียนมีปัจจัยส่งเสริมสนับสนุนอื่น ๆ เช่น กระบวนการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการกำหนดแผนปฏิบัติงาน ความร่วมมือในการปฏิบัติของผู้เรียน รวมทั้งความรู้ ความสามารถของผู้บริหารทุก

ระดับในการสร้างระบบการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ตลอดจนการจูงใจให้บุคลากรปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ ดำเนินงานตามแผนงาน มีการประเมินผล มีการปรับปรุงแก้ไขตามผลการประเมิน PDCA เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เกิดอัตลักษณ์ตามที่โรงเรียนกำหนด

2.4 สถานศึกษามีการพัฒนาผู้บริหาร ครู บุคลากรทางการศึกษาที่มีสมรรถนะทางวิชาชีพในการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับโลกยุคดิจิทัลและโลกอนาคต จัดอบรมยกระดับจิตใจครูโรงเรียนคาทอลิก จัดค่ายคุณธรรมบุคลากรครู ส่งผลให้ครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามมาตรฐานตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษาที่เน้นผู้เรียนเกิดกระบวนการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์คิดสร้างสรรค์ และการปฏิบัติจริงผ่านการทำโครงการ / กิจกรรม เช่น กิจกรรมสัปดาห์วิทยาศาสตร์ กิจกรรมสะเต็มศึกษา ทัศนศึกษาแหล่งเรียนรู้ โครงการ ฝึกให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติในสถานการณ์จริง และผู้เรียนขยายความคิดสามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

พัฒนาครูใช้สื่อการเรียนการสอน เทคโนโลยีสารสนเทศและแหล่งเรียนรู้ในชุมชนที่สอดคล้องกับสาระที่สอนสร้างแรงจูงใจให้ผู้เรียนสนุกในการเรียนรู้ โดยกิจกรรมผลิตสื่อการเรียนการสอน กิจกรรมชุมชนแห่งการเรียนรู้ พัฒนาครูให้มีความรู้ด้านการวัดผล ประเมินผล เพื่อนำความรู้มาปรับปรุงเครื่องมือการวัดผล การเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ พัฒนาครูด้านการวิจัยในชั้นเรียนเป็นสำคัญ กิจกรรมประเมินแผนการจัดการเรียนการสอนและนิเทศการสอนโดยผู้บริหาร หัวหน้ากลุ่มสาระและผู้รับผิดชอบอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ส่งเสริมให้ครูเข้าศึกษาต่อและทำผลงานทางวิชาการเพื่อพัฒนาตนเอง จัดสวัสดิการให้ครูทุกคนอย่างเหมาะสมด้านอาหารกลางวัน วันเกิด วันคริสต์มาส ศึกษาดูงานด้านการศึกษาทุกปี การดำเนินกิจกรรมดังกล่าวข้างต้นส่งผลให้ครูมีความรู้ความสามารถเพิ่มขึ้น มีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

นอกจากนี้ ความเหมาะสมของหลักสูตร โรงเรียนได้รับการอนุญาตให้จัดการศึกษาในระดับปฐมวัยและระดับประถมศึกษา โดยใช้หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเมืองพล ดังนี้ หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2563) ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2560) หลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเมืองพล (ฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2563) ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และฉบับปรับปรุงพุทธศักราช 2560 การจัดการเรียนการสอน สื่อเทคโนโลยี ทรัพยากรการเรียนรู้และการประเมินการเรียนการสอน โดยจัดให้มีการกำกับ ติดตาม และประเมินผลเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง มีธรรมาภิบาล และความรับผิดชอบต่อที่ตรวจสอบได้

3) ผลที่เกิดขึ้น

คุณลักษณะ	ปฐมวัย	ประถมศึกษา
1. ผู้เรียน	เด็กมีพัฒนาการรอบด้าน และสมดุล สนใจเรียนรู้และกำกับตัวเองให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามวัย	ผู้เรียนมีความขยัน ประหยัด เสียสละและมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ มีความรู้พื้นฐานทักษะและสมรรถนะทางภาษา การคำนวณ มีเหตุผล มินิสัย และสุขภาพที่ดี มีสุนทรียภาพในความงามรอบตัว
2. ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม		ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความรู้ ทักษะและสมรรถนะทางเทคโนโลยีดิจิทัล การคิดสร้างสรรค์ภาษาอังกฤษ การสื่อสาร และความรู้รอบรู้ด้านต่าง ๆ
3. พลเมืองที่เข้มแข็ง		ผู้เรียนสามารถแยกแยะผิดถูก ปฏิบัติตนตามสิทธิและหน้าที่ของตนโดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีจิตอาสารักท้องถิ่นและประเทศ

4) ปัญหาอุปสรรคและแนวทางการแก้ไข

- 4.1 ปัญหาอุปสรรค ครูและบุคลากรทางการศึกษาบางส่วนยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องการจัดเก็บข้อมูล การแปรผลข้อมูล และการทำเครื่องมือเพื่อวัดผลประเมินผลคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้เรียน
- 4.2 แนวทางแก้ไข จัดอบรมเชิงปฏิบัติการในสถานศึกษา เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษา ในสถานศึกษา ให้ครูได้รับความรู้ ความเข้าใจ และนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติหน้าที่ได้ถูกต้อง มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

5) ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

5.1 ข้อเสนอแนะสำหรับการพัฒนา

5.1.1 โครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา ด้วยกระบวนการบริหารวงจรคุณภาพ ของโรงเรียนมหาไถ่ศึกษาเมืองพล นำระบบการกำกับ นิเทศติดตามแบบกัลยาณมิตร มาใช้ควบคู่กับการนิเทศแบบสังเกต มีการกำกับนิเทศติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่องเพื่อยกระดับคุณภาพของการปฏิบัติงาน

5.1.2 การพัฒนาเกณฑ์และตัวชี้วัดในด้านคุณธรรมจริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ เพื่อเป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางการทำงานอย่างมีเป้าหมายที่ชัดเจนขึ้น

5.1.3 กระบวนการขั้นตอนการเรียนรู้และการส่งเสริม ควรกำหนดแนวทางในการส่งเสริม โดยใช้นวัตกรรมหรือกลยุทธ์อย่างหลากหลายที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน เพื่อพัฒนาคุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ให้มีประสิทธิภาพที่สูงขึ้น

5.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาครั้งต่อไป

5.2.1 การประเมินโครงการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในสถานศึกษา ควรเพิ่มเติมการใช้รูปแบบการประเมินแบบชิปปี้ (CIPP Model) เพื่อประเมินผลการดำเนินการด้านบริบท ด้านปัจจัย ด้านกระบวนการและด้านผลผลิต

5.2.2 การกำหนดรูปแบบพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ควรกำหนดกิจกรรมเพิ่มเติมในการพัฒนาที่สอดคล้องกับเกณฑ์ ระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายใน สถานศึกษาและมาตรฐานของการประเมินภายนอก รอบที่ 5 จะทำให้การพัฒนานักเรียนเป็นไปตามเกณฑ์ มาตรฐานการศึกษาของสำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐานและมาตรฐานของชาติ

3. กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (สอ.)

▶ โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ)

1) **ความเป็นมา** การจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ) ตามที่ กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่นได้ดำเนินการจัดสรรเงินงบประมาณโครงการสนับสนุนค่าใช้จ่ายในการ จัดการศึกษาตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ค่าใช้จ่ายสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ให้แก่สถานศึกษาในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ประกอบด้วย 4 กิจกรรม ดังนี้ กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมคุณธรรม/ลูกเสือ/เนตรนารี/ยุวภาษา กิจกรรมการทัศนศึกษา และการให้บริการ สารสนเทศ (ICT)

โรงเรียนเทศบาลหลักเมืองตระหนักถึงความสำคัญในการใช้จ่ายเงินงบประมาณที่ต้องเกิดประโยชน์ สูงสุดแก่ทางราชการ หน่วยงาน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทั้งหมด โรงเรียนเทศบาลหลักเมืองจึงได้ดำเนินการศึกษา แนวทางการใช้จ่ายเงินค่าสนับสนุนด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้เป็นไปตามระเบียบ และสอดคล้องตาม หลักสูตรสถานศึกษา จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้พัฒนาทักษะด้านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์ความรู้ได้ ด้วยตนเอง พัฒนาความสามารถของตนเองได้ตามศักยภาพ โรงเรียนเทศบาลหลักเมือง ได้ขอความร่วมมือจาก ทางคณะครูศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง เพื่อร่วมกันแสดงความคิดเห็นในการออกแบบกิจกรรม พัฒนาผู้เรียน พัฒนาทักษะด้านความรู้ ความสามารถ มุ่งพัฒนาคุณภาพผู้เรียน มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ตามมาตรฐานชาติ คือ เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรมและเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง นำพาประเทศชาติสู่ความ มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืนต่อไปในอนาคตได้

2) กระบวนการจัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ)

2.1 สถานศึกษาดำเนินการศึกษาแนวทางการใช้จ่ายเงินงบประมาณโครงการสนับสนุน ค่าใช้จ่ายในการจัดการศึกษา ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาลจนจบการศึกษาขั้นพื้นฐาน ค่าใช้จ่ายสนับสนุนด้านการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.2 สถานศึกษาดำเนินการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2560 และหลักสูตร แกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2561) กำหนดให้มีสาระการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระและกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมที่จัดให้ผู้เรียนได้พัฒนา ความสามารถของตนเองตามศักยภาพ มุ่งเน้นเพิ่มเติมจากกิจกรรมที่ได้จัดให้เรียนรู้ตามกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทั้ง 8 กลุ่มสาระ การเข้าร่วมและปฏิบัติกิจกรรมที่เหมาะสมร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุขกับกิจกรรมที่เลือกด้วย ตนเองตามความถนัด และความสนใจอย่างแท้จริง การพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาองค์รวมของความเป็น มนุษย์ให้ครบทุกด้าน ทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์และสังคม โดยอาจจัดเป็นแนวทางหนึ่งที่จะสนองนโยบาย ในการสร้างเยาวชนของชาติให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย และมีคุณภาพเพื่อพัฒนาองค์รวมของ

ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคมซึ่งสถานศึกษาจะต้องดำเนินการอย่างมีเป้าหมาย มีรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.3 สถานศึกษาได้บันทึกข้อตกลง เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา ระหว่าง คณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัย ราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง กับโรงเรียน เทศบาลหลักเมือง ในการที่จะ พัฒนาการจัดการเรียนการสอน ระดับ ปฐมวัย และ ระดับ ประถมศึกษาโรงเรียนเทศบาลหลัก เมือง และร่วมพัฒนาผู้เรียนให้มี ความสามารถทักษะ และคุณลักษณะ ที่พึงประสงค์พร้อมทั้งผลักดัน ส่งเสริม ให้ครูผู้สอนออกแบบ และ

จัดการเรียนรู้ตามความถนัดความสนใจเต็มศักยภาพของผู้เรียน จึงได้ร่วมกันวางแผนกับคณะผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนทุกระดับชั้น พร้อมทั้งทาง มหาวิทยาลัยราชภัฏหมู่บ้านจอมบึงได้ส่งบุคลากรเข้ามาเป็นพี่เลี้ยงในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 สถานศึกษาจัดประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน เกี่ยวกับแนวทางการจัดการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมส่งเสริมทักษะผู้เรียนอย่างรอบด้าน ร่วมกันศึกษา กรอบผลลัพธ์ที่มาตรฐานชาติต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน เพื่อให้คุณครูทุกคนได้เข้าใจและรับทราบถึงบทบาท หน้าที่ของตน สามารถนำไปใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้เกิดผลลัพธ์กับผู้เรียนตาม กรอบมาตรฐานชาติ

2.5 สถานศึกษาดำเนินการประชุมคณะครูและบุคลากรทางการศึกษาร่วมกันวางแผนรูปแบบ การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา ส่งผลให้ผู้เรียนเกิดคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ที่ตรงตามมาตรฐานชาติและมาตรฐานสถานศึกษา

2.6 สถานศึกษาจัดประชุมคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อเปิดโอกาสให้ คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานได้มีส่วนร่วมในการวางแผน แสดงความคิดเห็น และเสนอแนวทางในการ จัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2.7 สถานศึกษาสรุปแนวทางการดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยสถานศึกษาจะ ดำเนินการจัดกิจกรรมเป็น 4 กิจกรรม ดังนี้

- 2.7.1 โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ)
- 2.7.2 โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมเข้าค่ายลูกเสือและเนตรนารี)
- 2.7.3 โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (ส่งเสริมทักษะการเรียนรู้ในห้องเรียน)
- 2.7.4 กิจกรรมการให้บริการ ICT

2.8 สถานศึกษามอบหมายให้บุคลากรครูผู้รับผิดชอบดำเนินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในแต่ละกิจกรรม

2.9 สถานศึกษาดำเนินการจัดทำโครงการกิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

3) ความเชื่อมโยงของมาตรฐานชาติกับโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ)

โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ) มีรูปแบบ เน้นการจัดกิจกรรมมุ่งให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง เป็นผู้เรียนรู้ พัฒนาตนเองตามศักยภาพ พัฒนาอย่างรอบด้าน เพื่อความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ ทั้งร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เสริมสร้างให้เป็นผู้มีศีลธรรม จริยธรรม มีระเบียบวินัย ปลูกฝังและสร้างจิตสำนึกของการทำประโยชน์เพื่อสังคม สามารถปรับตัวให้ทันต่อเหตุการณ์ที่เปลี่ยนแปลงในปัจจุบันและสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้ใช้องค์ความรู้ ทักษะและเจตคติ จากการเรียนรู้ 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้และประสบการณ์ของผู้เรียนมาปฏิบัติกิจกรรม เพื่อช่วยให้ ผู้เรียนเกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการสื่อสาร ความสามารถในการคิด ความสามารถในการแก้ปัญหา ความสามารถในการใช้ทักษะชีวิต และความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ซึ่งจะส่งผลในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ ได้แก่ รักชาติ ศาสน์ กษัตริย์ ซื่อสัตย์สุจริตมีวินัย ใฝ่เรียนรู้ อยู่อย่างพอเพียง มุ่งมั่นในการทำงาน รักความเป็นไทย มีจิตสาธารณะ เกิดทักษะการทำงานและอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้อย่างมีความสุขในฐานะเป็นพลเมืองไทยและพลโลก

➤ 3.1 โครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ) โรงเรียนเทศบาลหลักเมือง เทศบาลตำบลหลักเมือง อำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี ประจำปีการศึกษา 2562

1) หลักการและเหตุผล

ตามมติของคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม 2561 ให้ความเห็นชอบมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ใช้เป็นมาตรฐานในการกำหนดกรอบผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการจัดการศึกษา โดยกำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ให้นักเรียนมีคุณลักษณะขั้นต่ำ 3 ด้าน คือ 1) ผู้เรียนรู้ 2) ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม 3) พลเมืองที่เข้มแข็ง ซึ่งผลลัพธ์นี้เป็นคุณลักษณะของคนไทยในยุค 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์ การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่งและยั่งยืน

โรงเรียนเทศบาลหลักเมือง ได้ตระหนักถึงความสำคัญของมาตรฐานชาติ พ.ศ.2561 จึงได้จัดทำโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ) ประจำปีการศึกษา 2562 ขึ้นโดยการจัดกิจกรรมในรูปแบบของการเข้าฐานการเรียนรู้ทักษะการใช้นวัตกรรม เทคโนโลยี ทักษะทางวิทยาศาสตร์ ในแต่ละฐานคุณครูจะเป็นเพียงผู้ชี้แนะ จัดเตรียมสื่อ นวัตกรรมต่าง ๆ ไว้ให้ผู้เรียน เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ตัดสินใจเลือกกิจกรรมตามความสนใจของตนเอง ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ฝึกทักษะการทดลองและวิเคราะห์ผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นด้วยตนเอง เพื่อส่งเสริมคุณลักษณะผู้เรียนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ มีทักษะในการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาคำตอบด้วยตนเอง รอบรู้ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม มีทักษะการคิดสร้างสรรค์สามารถนำหลักกลไกทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมา

สร้างสรรค์พัฒนาเป็นผลงานของตนเองได้ บนพื้นฐานของความพอเพียง ความพอประมาณ ทำงานตามความสามารถของตนเอง และเป็นส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง เรียนรู้ทักษะการอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นในสังคมอย่างมีความสุข นำความรู้มาพัฒนาสังคม ดูแลทรัพยากรท้องถิ่น มีจิตสำนึกในการช่วยพัฒนาประเทศชาติต่อไป

2) วิธีดำเนินงาน

2.1 จัดประชุมปรึกษาหารือเกี่ยวกับแนวทางการจัดโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ) ประจำปีการศึกษา 2562 ให้ได้ผลลัพธ์ที่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

2.2 จัดทำและขออนุมัติโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ) ประจำปีการศึกษา 2562

2.3 จัดโครงการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน (กิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ) ประจำปีการศึกษา พ.ศ.2562 โดยจัดกิจกรรม ดังนี้

2.3.1 อบรมนักเรียน เรื่อง “ทักษะการใช้สื่อ เทคโนโลยี นวัตกรรมการเรียนรู้”

2.3.2 ให้นักเรียนแต่ละคนเลือกเข้าฐานการเรียนรู้ ที่ทางคุณครูได้จัดเตรียมสื่อ อุปกรณ์ไว้ให้ ฐานการเรียนรู้ แบ่งตามระดับชั้น ดังนี้

- ระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1-3 มีทั้งหมด จำนวน 8 ฐาน ดังนี้

1. ฐานพัฒนาศีใจ พัฒลมกินจุ
2. ฐานตัวเรา
3. ฐานตัวต่อ แสง สี สดใส
4. ฐานเส้นลวดแสนกล
5. ฐานแม่เหล็กและขดลวดพิเศษ
6. ฐานลูกบอลขี้เกียจ ลูกข่าจอมดี๊ดี รูปทรงพิเศษ
7. ฐานฟองสบู่สวยด้วยแรงตึงผิว
8. ฐานสัญลักษณ์ในชีวิตประจำวัน

- ระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 1-6 มีทั้งหมด จำนวน 10 ฐาน ดังนี้

1. ฐานแม่เหล็กไฟฟ้า
2. ฐานแรงและการเคลื่อนที่
3. ฐานกล้องจุลทรรศน์แบบมือถือ
4. ฐานไฟฟ้าและตัวนำ
5. ฐานแสงและการมองเห็น
6. ฐานบวก ลบ คูณ หาร และแก้สมการคณิตศาสตร์
7. ฐานวัดความสูงของตึก
8. ฐานหุ่นยนต์ดำน้ำ
9. ฐานภูเขาไฟระเบิด
10. ฐานสายน้ำสีรุ้ง

- 3.1. ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้ รู้จักแสวงหาคำตอบด้วยตนเองเป็นผู้รอบรู้ ใฝ่เรียนรู้ และมีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต
- 3.2 ผู้เรียนมีทักษะด้านความคิดสร้างสรรค์ รู้จักการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาบูรณาการ พัฒนาสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้
- 3.3 ผู้เรียนมีจิตสำนึกในอนุรักษ์ ดูแลทรัพยากรสิ่งแวดล้อม รู้จักปรับตัวในการทำงานร่วมกับผู้อื่น ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น รู้ความเป็นประชาธิปไตย เป็นพลเมืองไทยที่ดี

4) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ

- 4.1 ผู้บริหารได้ชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการ
- 4.2 พัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และมีความทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาทักษะทางวิชาการที่หลากหลายและสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนกับสถานการณ์ในปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
- 4.3 ครูได้ร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญาและแนวการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 4.4 นักเรียนเกิดความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาตามหลักสูตรมากยิ่งขึ้น

- 4.5 นักเรียนมีทักษะการเรียนรู้ การแสวงหาความรู้ ทดลอง ค้นคว้า หาคำตอบด้วยตนเอง
- 4.6 นักเรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง อธิบายความรู้จากกิจกรรมที่ปฏิบัติได้ และสามารถคิดสร้างสรรค์ผลงานของตนเองได้
- 4.7 นักเรียนมีทักษะในการทำงานเป็นหมู่คณะ และเรียนรู้การอยู่ร่วมกันอย่างสันติ เป็นพลเมืองที่เข้มแข็ง
- 4.8 สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐ และภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม
- 4.9 แลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง
- 4.10 ผู้ปกครองและชุมชนได้มีส่วนร่วมในการวางแผนเสนอแนะแนวทางการจัดกิจกรรม และส่วนร่วมในการปฏิบัติกิจกรรมของสถานศึกษาและชุมชน

5) ปัญหาอุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

- 5.1 เวลาที่เข้าฐานแต่ละฐานมีน้อยเกินไป นักเรียนต้องเร่งรีบปฏิบัติกิจกรรม
- 5.2 นักเรียนระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ยังไม่ค่อยมีทักษะในการทดลอง
- 5.3 สื่อ อุปกรณ์ในบางฐานเป็นวงจรไฟฟ้า คุณครูต้องควบคุมดูแลการปฏิบัติกิจกรรมของนักเรียนอย่างใกล้ชิด
- 5.4 นักเรียนมีจำนวนมาก ฐานการเรียนรู้มีน้อย ส่งผลให้นักเรียนแย่งกันปฏิบัติกิจกรรม ไม่มีระเบียบวินัย

6) ข้อเสนอแนะ

- 6.1 เพิ่มเวลาในการจัดกิจกรรมให้มากขึ้น เพื่อจะได้มีเวลาในการศึกษาหาความรู้ของแต่ละฐานได้มากยิ่งขึ้น
- 6.2 เพิ่มฐานการเรียนรู้ให้มากขึ้น
- 6.3 จัดกิจกรรมเชิงวิทยาศาสตร์ให้นักเรียนระดับชั้นอนุบาลสม่ำเสมอ เพื่อฝึกทักษะการศึกษาค้นคว้า และทดลอง
- 6.4 ส่งเสริมทักษะด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น เชิญวิทยากรในท้องถิ่นมาช่วยในการจัดการเรียนรู้
- 6.5 จัดกิจกรรมบูรณาการในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้เป็นประจำทุกเดือน เช่น การแข่งขันตอบปัญหาทางวิชาการ การประดิษฐ์เศษวัสดุเหลือใช้ การเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์ เป็นต้น เพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

➤ 3.2 โครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น (สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา) ของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปริก สังกัดเทศบาลตำบลปริก อำเภอเสนาะ จังหวัดสงขลา

1) ความเป็นมา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ร่วมกับสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และมูลนิธิสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ดำเนินการโครงการพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยด้วยสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาโดยชุมชนท้องถิ่น ในปี พ.ศ. 2561 และได้ดำเนินการต่อยอดการพัฒนาเป็นโครงการส่งเสริมการเรียนรู้เด็กปฐมวัย ท้องถิ่นไทย ผ่านการเล่น (สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา) จนถึงปัจจุบัน โดยมีแนวคิดในการ

ส่งเสริมและพัฒนาเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยผ่านการเล่นสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ซึ่งเป็นการจัดรูปแบบการเรียนรู้ให้กับเด็กโดยมีเป้าหมายเพื่อให้เด็กได้เรียนในห้องเรียนธรรมชาติ ตามวัสดุที่มีในธรรมชาติ ได้แก่ ทราย น้ำ ต้นไม้ รวมทั้งวัสดุที่เหลือใช้ในพื้นที่ โดยแบ่งการเล่นออกเป็น 5 ฐาน ได้แก่ 1) ฐานน้ำอิน-จัน 2) ฐานสระทาร์ก 3) ฐานค่ายกล SPIDER MAN 4) ฐานเรือสลัดลิ่ง และ 5) ฐานหัดว่ายน้ำ ซึ่งเป็นฐานที่เหมาะสมกับช่วงอายุเด็กปฐมวัย 2-5 ปี

ในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และเด็กปฐมวัยจะได้รับการส่งเสริมและมีพัฒนาการที่สมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ผ่านการเล่นสนามเด็กเล่นสร้างปัญญาโดยแนวทางการสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา จะใช้แนวคิดตามหลัก “บวร” (บ้าน วัด โรงเรียน) คือ การร่วมมือขององค์กร และสถาบันหลักในชุมชนท้องถิ่นมาร่วมกันคิด สร้าง และบริหารจัดการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา รวมทั้งใช้แรงงานในการสร้างจากความร่วมมือร่วมใจของคนในชุมชน โดยศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปริก สังกัดเทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเตา จังหวัดสงขลา ได้เข้าร่วมโครงการดังกล่าว โดยได้รับการสนับสนุนงบประมาณจากกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จำนวน 100,000 บาท และงบประมาณจากเทศบาลตำบลปริก อีกจำนวน 300,000 บาท ดำเนินการจัดซื้อวัสดุและก่อสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา จำนวน 5 ฐาน จนแล้วเสร็จ และได้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปริก จำนวน 46 คน ผ่านการเล่นสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ซึ่งทำให้สามารถพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา และเกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ที่กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในระดับการศึกษาปฐมวัยว่า “มีพัฒนาการรอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และกำกับตัวเองให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามช่วงวัยได้สำเร็จ” และปัจจุบันศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปริกถือเป็นศูนย์ฝึกอบรมด้านการเสริมสร้างพัฒนาการของเด็กปฐมวัยด้วยสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา เพื่อทำหน้าที่ฝึกอบรมและ

ถ่ายทอดความรู้ในการสร้างและบริหารจัดการสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีศูนย์พัฒนาเด็กเล็กอื่น ๆ ที่สนใจ

2) วิธีการดำเนินงาน

2.1 กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจัดสรรงบประมาณตามโครงการฯ ให้แก่ เทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา จำนวน 100,000 บาท และเทศบาลตำบลปริกใช้งบประมาณของตนเองอีกจำนวน 300,000 บาท เพื่อดำเนินการจัดซื้อวัสดุสำหรับก่อสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา

2.2 เทศบาลตำบลปริก อำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา ดำเนินการก่อสร้างสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ภายในพื้นที่ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กโดยใช้แรงงานจากชุมชนในท้องถิ่น ตามหลัก “บวร” โดยไม่ได้จ้างแรงงาน ดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ จำนวน 5 ฐาน

2.3 ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปริก ดำเนินการเปิดใช้สนามเด็กเล่นสร้างปัญญาในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้แก่เด็กนักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ตามทักษะวิชาการของครูผู้สอนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มุ่งให้เด็กได้เรียนรู้ผ่านกระบวนการเล่นที่มีแบบแผน โดยบูรณาการในหน่วยการเรียนรู้แต่ละสัปดาห์ คำนึงถึงความเหมาะสมกับวัยและศักยภาพของผู้เรียนที่มีความแตกต่างกัน เพื่อส่งเสริมให้มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

3) ผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ

3.1 ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้ความสำคัญในเชิงนโยบายในการพัฒนาการศึกษาของเด็กในระดับปฐมวัย รวมทั้งสนับสนุนงบประมาณในการดำเนินการตามโครงการดังกล่าวให้กับสถานศึกษาในสังกัด

3.2 ครูผู้ดูแลเด็ก ได้พัฒนาทักษะการสอนและการจัดกิจกรรมส่งเสริมพัฒนาการเด็กผ่านการเล่นสนามเด็กเล่นสร้างปัญญา อย่างมีแบบแผน

3.3 นักเรียนในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มีพัฒนาการสมบูรณ์ตามวัยครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา เกิดการเรียนรู้ ลองผิดลองถูก ฝึกการแก้ปัญหา ใช้จินตนาการ และความคิดสร้างสรรค์ พัฒนาสมอง รวมทั้งมีความสุขจากการเรียนรู้นอกห้องเรียนผ่านกิจกรรมการเล่นสนามเด็กเล่น สร้างปัญญา

3.4 ผู้ปกครอง ชุมชน และประชาชน ในพื้นที่ ใช้เป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ออกกำลังกาย และพบปะกัน อีกทั้งช่วยประหยัดค่าใช้จ่ายในการนำเด็กไปเล่นในสถานที่ต่าง ๆ และสร้างโอกาส ความเสมอภาคในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกัน

4) ความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลปริก ได้จัดทำมาตรฐานสถานศึกษาที่มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยแห่งชาติ อีกทั้งดำเนินการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2560 พร้อมทั้งสอดแทรกบริบทของท้องถิ่น โดยได้ใช้สนามเด็กเล่นสร้างปัญญา ในการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก มุ่งเน้นให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ผ่านการเล่น อย่างมีความสุข เพื่อให้มีพัฒนาการที่สมบูรณ์ตามวัย ทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ-สังคม และสติปัญญา ซึ่งสอดคล้องกับผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

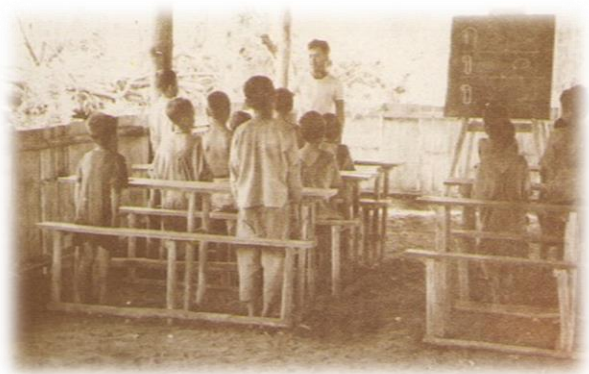
พ.ศ. 2561 ที่กำหนดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ในระดับการศึกษาปฐมวัยว่า “มีพัฒนาการรอบด้านและสมดุล สนใจเรียนรู้และกำกับตัวเองให้ทำสิ่งต่าง ๆ ที่เหมาะสมตามช่วงวัยได้สำเร็จ”

4. กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน กระทรวงมหาดไทย (ตชด.)

➤ แนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน

1) ความเป็นมา

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน เป็นหน่วยงานหนึ่งของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ ที่มีขีดความสามารถในการปฏิบัติการกิจตามคุณลักษณะ 3 ประการ คือ 1) สามารถทำการรบได้อย่างทหาร ในลักษณะชุดรบขนาดเล็ก 2) ป้องกันปราบปรามอาชญากรรมได้อย่างตำรวจ และ 3) พัฒนาช่วยเหลือประชาชนได้อย่างข้าราชการพลเรือน งานให้การศึกษาแก่เด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็นภารกิจสำคัญตามคุณลักษณะข้อ 3 โดยโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้ก่อตั้งเป็นครั้งแรก เมื่อปี พ.ศ.2499 มีวัตถุประสงค์ให้บริการด้านการศึกษา ในพื้นที่ที่หน่วยงานที่รับผิดชอบไม่สามารถเข้าไปจัดตั้งโรงเรียนได้ และเพื่อสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน รวมถึงปลูกฝังความเป็นคนไทยให้กับเยาวชนและประชาชนในถิ่นทุรกันดารบริเวณรอบชายแดนของประเทศ

2) วิธีการดำเนินงาน

โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ตั้งแต่ระดับชั้นอนุบาล จนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปัจจุบันมีโรงเรียนที่อยู่ในความรับผิดชอบทั้งสิ้น 220 โรงเรียน โดยได้กำหนดปรัชญาของโรงเรียนว่า “สร้างภูมิปัญญา พัฒนาคุณภาพชีวิต สัมฤทธิ์ผล ความมั่นคง” เพื่อเป็นกรอบในการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน นอกจากการจัดการเรียนการสอนให้กับเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารแล้ว โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนได้นำมาปรับใช้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและโครงการตามพระราชดำริ ตามแผนพัฒนาเด็กและเยาวชนในถิ่นทุรกันดารตามพระราชดำริสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ฉบับที่ 5 พ.ศ.2560-2569 มาดำเนินการในโรงเรียน และนำความรู้จากการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริมาบูรณาการควบคู่กับการจัดการเรียนการสอนของครูและนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวม 8 โครงการ คือ

(1) โครงการเกษตรเพื่ออาหารกลางวัน มุ่งเน้นให้ครู นักเรียน และผู้ปกครอง ร่วมกันทำการเกษตรในโรงเรียน และนำผลผลิตที่ได้มาประกอบเป็นอาหารกลางวัน การดำเนินโครงการนี้นอกจากจะ

ช่วยแก้ไขปัญหาคาดแคลนอาหารกลางวัน เพื่อลดภาวะทุพโภชนาการแล้ว ยังทำให้นักเรียนได้รับความรู้ทางด้านโภชนาการและทักษะด้านการเกษตรแผนใหม่ที่สามารถนำไปประกอบอาชีพได้อีก กิจกรรมที่สำคัญ คือ การผลิตอาหารประเภท ผัก ผลไม้ ถั่วเมล็ดแห้ง ไข่ ปลาและเห็ด เป็นต้น โดยใช้รูปแบบการเกษตรแบบผสมผสานและชีววิธีทำให้มีผลผลิตที่หลากหลายและหมุนเวียนกันอย่างต่อเนื่องให้สอดคล้องกับแผนการประกอบอาหารของโรงเรียนและการเฝ้าระวังติดตามภาวะโภชนาการของนักเรียน หากมีผลผลิตเหลือจากความต้องการจะนำมาแปรรูปและถนอมอาหารเพื่อเป็นสินค้าจำหน่ายให้กับชุมชนต่อไป

(2) โครงการส่งเสริมคุณภาพการศึกษา เป็นโครงการที่ช่วยเหลือให้นักเรียนในถิ่นทุรกันดารได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน นักเรียนจะได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจในวิชาการและมีความพร้อมที่จะไปศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น กิจกรรมที่สำคัญ คือ การพัฒนาประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู นักเรียน การสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ การเรียนการสอน รวมถึงการปรับปรุงอาคารสถานที่ของโรงเรียน เป็นต้น

(3) โครงการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อต้องการปลูกฝังการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นให้กับนักเรียนและประชาชนเพื่อความอุดมสมบูรณ์ และความสมดุลของธรรมชาติป่าไม้ สัตว์ป่า และทรัพยากรของท้องถิ่น กิจกรรมที่สำคัญคือ การปลูกไม้ใช้สอย การใช้อินทรีวัตถุในการปรับปรุงบำรุงดิน และลดการใช้สารเคมี การสาธิตและส่งเสริมการปลูกและใช้ประโยชน์จากหญ้าแฝก การอนุรักษ์พันธุ์ไม้พื้นเมือง รวมถึงการพัฒนาป่าชุมชน และการบริหารจัดการน้ำให้เกิดประโยชน์สูงสุด เป็นต้น

(4) โครงการนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ สมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อสนับสนุนให้นักเรียนที่จบการศึกษาภาคบังคับแต่ขาดโอกาสในการศึกษาต่อ เนื่องจากครอบครัวมีฐานะยากจนได้มีโอกาสศึกษาในระดับสูงตามระดับสติปัญญาและความเหมาะสม เพื่อให้มีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ สำหรับใช้ในการประกอบอาชีพกิจกรรมที่สำคัญ คือ การคัดเลือกนักเรียนในถิ่นทุรกันดารเข้าเป็นนักเรียนในพระราชานุเคราะห์ และการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยจัดการอบรมและการส่งเสริมในช่วงปิดภาคเรียน การแนะแนวการศึกษาต่อของนักเรียน รวมถึงการส่งเสริมให้นักเรียนได้ประกอบอาชีพตามคุณสมบัติของนักเรียน เป็นต้น

(5) โครงการฝึกอาชีพ วัตถุประสงค์ของโครงการ เพื่อฝึกอาชีพให้กับศิษย์ปัจจุบัน และศิษย์เก่า โรงเรียน ตชด. ที่ไม่อาจเข้ารับการศึกษาคือในระดับสูงขึ้น โดยเน้นอาชีพที่เหมาะสมกับท้องถิ่นนั้น ๆ กิจกรรมที่สำคัญ คือ การขอรับการสนับสนุนวิทยากรจากหน่วยงานของรัฐเอกชน มาฝึกอบรมและให้ความรู้ด้านอาชีพ และฝึกทักษะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพได้

(6) โครงการควบคุมโรคขาดสารไอโอดีน วัตถุประสงค์ของโครงการเพื่อป้องกันและแก้ไข ปัญหาโรคขาดสารไอโอดีนให้กับนักเรียนและชุมชนในถิ่นทุรกันดารกิจกรรมที่สำคัญ คือ การส่งเสริมการดื่มน้ำเสริมไอโอดีน การใช้เกลือเสริมไอโอดีนปรุงอาหารกลางวันให้กับนักเรียนเป็นประจำทุกวัน รวมถึงการเฝ้าระวังโรคขาดสารไอโอดีน โดยการตรวจคอพอกในเด็กระดับชั้นประถมศึกษาทุกคน เป็นต้น

(7) โครงการส่งเสริมสหกรณ์ ด้วยสมเด็จพระกนิษฐาธิราชเจ้า กรมสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ทรงเล็งเห็นว่า ความสำคัญของการปลูกฝังสหกรณ์แก่เด็กและเยาวชน

จึงมีพระราชกระแสกับอธิบดีกรมส่งเสริมสหกรณ์ เมื่อวันที่ 7 มิถุนายน พ.ศ.2534 ให้ส่งเสริมวิธีการสหกรณ์ ให้กับกลุ่มเยาวชน โดยมีวัตถุประสงค์ ส่งเสริมให้นักเรียนได้มีความรู้เกี่ยวกับหลักการและวิธีการสหกรณ์ ส่งเสริมให้มีการจัดตั้งสหกรณ์ขึ้นในโรงเรียนและชุมชน กิจกรรมที่สำคัญ คือ จัดการเรียน การสอนวิชาสหกรณ์ ฝึกภาคปฏิบัติเกี่ยวกับการดำเนินกิจกรรมสหกรณ์ เช่น กิจกรรมร้านค้า กิจกรรมออมทรัพย์ กิจกรรมการเกษตร ฯลฯ รวมถึงการศึกษาดูงาน แลกเปลี่ยนประสบการณ์กับสหกรณ์ตัวอย่าง เป็นต้น

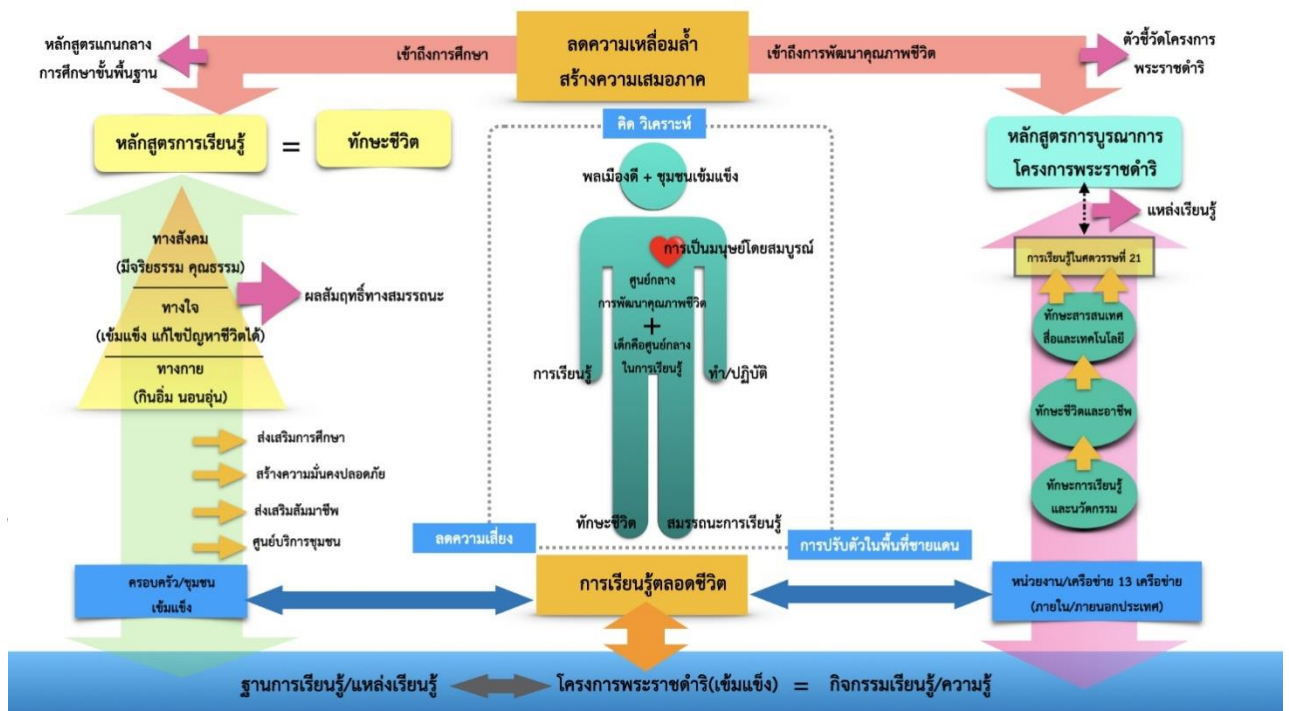

(8) โครงการส่งเสริมโภชนาการและสุขภาพอนามัยแม่และเด็ก เป็นโครงการที่เริ่มดำเนินการจากการดูแลเด็กตั้งแต่อยู่ในครรภ์มารดา ให้มีภาวะโภชนาการและสุขภาพอนามัยที่ดี การส่งเสริมให้หญิงมีครรภ์ หญิงให้นมบุตรและเด็กทารกแรกเกิดจนถึงอายุ 3 ปีที่อยู่ในถิ่นทุรกันดารได้รับบริการที่เหมาะสมกิจกรรมที่สำคัญ คือ การให้บริการการดูแลอนามัยแม่และเด็กขั้นพื้นฐาน การส่งเสริมโภชนาการ การดูแลสุขอนามัยหญิงตั้งครรภ์และเด็กทารก ให้มีสุขภาพร่างกายแข็งแรง ฯลฯ โดยดำเนินการร่วมกับเจ้าหน้าที่สาธารณสุขในพื้นที่และอาสาสมัครประจำหมู่บ้านทั้งนี้รวมถึงการสนับสนุนวัสดุ อุปกรณ์ อาหารเสริม และเวชภัณฑ์ที่จำเป็น

3) ผลที่เกิดขึ้นกับ ผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ

กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน ได้กำหนดทิศทางและแนวทางการดำเนินงานของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน เพื่อเป็นรูปแบบของโรงเรียนตัวอย่าง ที่สามารถสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นได้อย่างแท้จริง โดยกำหนดลักษณะการดำเนินการให้โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนเป็น “ศูนย์กลางชุมชนชายแดน” ใน 4 สถานะ คือ สถานะที่เป็นศูนย์บริการประชาชน ในด้านการศึกษาและการสาธารณสุขขั้นพื้นฐาน สถานะที่เป็นศูนย์กลางในการพัฒนาคุณภาพชีวิต สถานะที่เป็นแหล่งเรียนรู้โครงการตามแนวพระราชดำริของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน และในสถานะที่โรงเรียนเป็นศูนย์ข้อมูลและการประสานงานชายแดนของหน่วยงานในระดับพื้นที่และประเทศเพื่อนบ้านเพื่อสร้างความมั่นคงตามแนวชายแดน

แผนภาพที่ 5 การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ตามยุทธศาสตร์ที่ 4
การสร้างโอกาส ความเสมอภาคและความเท่าเทียมทางการศึกษา

กระบวนการเรียนตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน มุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เกิดสมรรถนะสำคัญ ได้แก่ ฐานกาย คือ การกินอิ่ม นอนหลับ ฐานใจ คือ การฝึกระเบียบวินัย ความเข้มแข็งอดทน ความสามารถแก้ไขปัญหาชีวิต และกล้าที่จะเผชิญกับปัญหา และฐานสังคม คือ ความเป็นผู้มีคุณธรรม จริยธรรม ความอ่อนน้อมถ่อมตน สามารถปรับตัวให้อยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างเป็นสุข ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นหัวใจของสมรรถนะที่สำคัญของผู้เรียน

ในการดำเนินการภารกิจทั้ง 2 ส่วน คือ การจัดการเรียนสอนและการดำเนินงานโครงการตามพระราชดำริ ที่มีมาอย่างต่อเนื่องโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนจะได้รับความร่วมมือจาก ผู้ปกครอง ชุมชนในเขตบริการของโรงเรียน หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ที่มีส่วนสนับสนุนให้การดำเนินงานประสบผลสำเร็จในระดับหนึ่ง ปัจจุบันโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ยังทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการความรู้โครงการตามพระราชดำริ ให้กับบุคลากรจากหน่วยงานการศึกษาในพื้นที่ หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ทั้งในและต่างประเทศ ซึ่งที่กล่าวมาทั้งหมดนี้เกิดจากการเข้าถึง โดยให้เด็กเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ โรงเรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนาคุณภาพชีวิต ส่งผลให้เด็กเติบโตเป็นพลเมืองที่ดี ชุมชนเกิดความเข้มแข็งและเป็นเป้าหมายสูงสุดของการทำงานตามภารกิจของตำรวจตระเวนชายแดน คือ การรักษาความมั่นคงและรักษาความสงบเรียบร้อยตามแนวชายแดน

4) ประเด็น แหล่งการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21

(1) ด้านการเรียนรู้วัฒนธรรม โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ได้มีการปรับวิธีการเรียนจัดการเรียนการสอนให้เข้ากับบริบทในแต่ละพื้นที่ของโรงเรียน เพื่อลดความแตกต่างในเรื่องของศาสนา ภาษา วัฒนธรรม ผ่านการเรียนรู้ตามหลักสูตร ทำให้เด็กมีความรู้ที่จะไปศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น

(2) ด้านชีวิตและอาชีพ เด็กเหล่านี้เมื่อจบชั้นสูงสุดของโรงเรียนแล้ว จะไปศึกษาต่อในระดับชั้นที่สูงขึ้น และประกอบอาชีพตามที่ต้องการ และหากไม่ได้ศึกษาต่อ ก็จะนำความรู้และทักษะของงานในโครงการตามพระราชดำริ เช่น การเกษตรและการเลี้ยงสัตว์ ไปประกอบอาชีพเลี้ยงตนเองและครอบครัว อยู่ในภูมิลำเนาของตน

(3) ด้านสารสนเทศ โรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนมีบุคลากรครูที่ทำหน้าที่สอนไม่ครบทุกกลุ่มสาระ ดังนั้น เพื่อแก้ไขปัญหาการขาดแคลนบุคลากรครู จึงมีความจำเป็นต้องนำระบบการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมหรือการเรียนผ่านสื่อออนไลน์ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียน เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ทั้งหมดนี้เป็นรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดนที่ได้ร่วมกันศึกษาวิจัยกับสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเบื้องต้นได้ทำการวิจัยเพื่อยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา ของโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน 5 แห่ง ที่มีความแตกต่างในแต่ละบริบทของพื้นที่

5. สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร (กทม.)

➤ การตรวจสอบ ทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนวัดพลมานีย์ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

ชื่อโครงการ ตรวจสอบ ทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาของโรงเรียนวัดพลมานีย์ สำนักงานเขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

1) ความเป็นมา

หลักสูตรสถานศึกษาในการจัดการเรียนการสอนเปรียบได้กับแผนที่ซึ่งครูผู้สอนใช้เป็นเครื่องมือในการจัดศึกษาให้มีคุณภาพ มองเห็นเป้าหมายในการจัดการเรียนการสอนอย่างชัดเจน และมีประสิทธิภาพ ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก จึงถือเป็นหน้าที่หลักอันสำคัญของสถานศึกษาที่จะต้องหาแนวทางส่งเสริมให้ครูผลิตหลักสูตรสถานศึกษาที่มีคุณภาพให้มากที่สุด เพื่อให้หลักสูตรสถานศึกษาดังกล่าวส่งผลต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของครู การเรียนรู้ของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเต็มตามศักยภาพสูงสุดของแต่ละบุคคล

คณะผู้บริหารได้เล็งเห็นความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้คู่คุณธรรมเต็มตามศักยภาพ โรงเรียนวัดพลมานีย์ จึงได้จัดทำโครงการตรวจสอบ ทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา ครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ หลักสูตรรายวิชาเพิ่มเติม และหลักสูตรกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนให้สอดคล้องตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2560) และหลักสูตรท้องถิ่นของกรุงเทพมหานคร

2) วิธีการดำเนินงาน ประกอบด้วยขั้นตอนต่าง ๆ ดังนี้

2.1 ขั้นการศึกษา ประกอบด้วย การศึกษานโยบายของโรงเรียน สำนักงานเขต สำนักงานการศึกษา และกรุงเทพมหานคร ศึกษาผลการดำเนินโครงการในปีที่ผ่านมา ศึกษาบริบทและสภาพความเป็นไปได้ในการพัฒนาโครงการ

2.2 ขั้นการเตรียมการ ประกอบด้วย การจัดทำโครงการ นำเสนอโครงการเพื่ออนุมัติ ประชุมชี้แจง จัดทำโครงการ แต่งตั้งคณะทำงาน

2.3 ขั้นการดำเนินการ ประกอบด้วย 1) การทบทวนผลการใช้หลักสูตรสถานศึกษา ในปีการศึกษา 2563 2) แสวงหาแนวทางในการพัฒนาและปรับปรุง 3) รวบรวมข้อมูลผลการวิเคราะห์หลักสูตร 4) พัฒนาและปรับปรุงหลักสูตร และ 5) นำหลักสูตรไปใช้ จัดกิจกรรมการเรียนการสอน

2.4 ขั้นติดตามการดำเนินงาน และอำนวยความสะดวกในระหว่างการดำเนินโครงการ

2.5 ขั้นการประเมินผลโครงการหลังสิ้นสุดโครงการ สรุปผลการประเมิน และจัดทำรายงานนำเสนอฝ่ายบริหาร

โดยการดำเนินการ จะมุ่งเน้นทบทวนและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษาในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้มีความสอดคล้อง เชื่อมโยง บูรณาการ และสามารถนำไปใช้จริง ผ่านการบูรณาการหน่วยการเรียนรู้ สาระการเรียนรู้ในการจัดการเรียนการสอน ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง และมุ่งเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

ตัวอย่างการทบทวนหลักสูตร เช่น โครงการโรงเรียนธนาคารเพื่อการออม ซึ่งดำเนินการทั้งในระดับปฐมวัย และระดับประถมศึกษา โดยในระดับปฐมวัย ได้กำหนดหน่วยการเรียนรู้ในระดับปฐมวัยโดยนำโครงการโรงเรียนธนาคารเพื่อการออมมาบูรณาการในหน่วย “หนูน้อยรักการออม (เงิน)” ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้เกี่ยวกับเงินประเภทต่าง ๆ เงินเหรียญ ธนบัตร ค่าของเงินแต่ละประเภท การนำเงินไปใช้ที่เหมาะสมกับวัย รวมทั้งการออมเงินกับโรงเรียนธนาคารเพื่อการออม

ในส่วนของระดับประถมศึกษา ได้มีการเชื่อมโยง บูรณาการให้สอดคล้องเหมาะสมกับนักเรียนทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานในเรื่องของเงิน ในกลุ่มสาระการเรียนรู้สังคมศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม กำหนดหน่วยการเรียนรู้ในสาระที่ 3 เศรษฐศาสตร์ ในทุกระดับชั้น เกี่ยวกับเรื่องเงิน ค่าของเงิน การบันทึกรายรับรายจ่าย การออมเงิน การนำเงินไปใช้อย่างรู้คุณค่า การนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน ส่งเสริมให้นักเรียนมีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเงิน นักเรียนสามารถเขียนใบฝากเงินได้ด้วยตนเองและนำเงินที่เก็บออมไปฝากกับโรงเรียนธนาคารเพื่อการออม

ขั้นตอนดำเนินการโรงเรียนธนาคารเพื่อการออมหลังจากการทบทวนหลักสูตร ประกอบด้วย

- 1) การประสานกับธนาคารเพื่อการเกษตรเพื่อเข้ามาติดตั้งระบบและอุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เหมือนธนาคารจำลอง
- 2) แต่งตั้งเจ้าหน้าที่ธนาคารโรงเรียนฝ่ายครู และรับสมัครเจ้าหน้าที่ธนาคารฝ่ายนักเรียน เชิญเจ้าหน้าที่ธนาคารมาเป็นพี่เลี้ยงให้คำแนะนำวิธีการดำเนินงานโรงเรียนธนาคาร พร้อมจัดสรรงบประมาณในการดำเนินโครงการโรงเรียนธนาคาร
- 3) ประชาสัมพันธ์โครงการให้คณะครู บุคลากร ผู้ปกครอง ได้รับทราบ และกำหนดวันรับฝากเงินของนักเรียนในแต่ละระดับชั้น และ
- 4) นักเรียนเปิดบัญชีเงินฝากกับเจ้าหน้าที่ตามวันและเวลาที่กำหนด โดยเปิดบัญชีขั้นต่ำ 50 บาท ฝากขั้นต่ำ 5 บาท

จากการดำเนินโครงการ ส่งผลให้นักเรียนได้เรียนรู้ระบบการทำงานของธนาคาร การจัดทำบัญชีรับ-จ่ายของตนเองอย่างเป็นระบบ รู้จักประหยัดอดออม มีความซื่อสัตย์สุจริต รู้จักการวางแผนทางการเงิน วางแผนการดำเนินงานอย่างเป็นระบบ การทำงานเป็นทีม และปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ด้านความรับผิดชอบ ด้านระเบียบวินัยให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน และเป็นแหล่งเรียนรู้สำหรับผู้เรียนในกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่ให้ประสบการณ์ตรง ซึ่งโครงการ/กิจกรรมต่าง ๆ ที่โรงเรียนได้ดำเนินการเป็นการบูรณาการในทุกกลุ่มสาระการเรียนรู้ ทุกระดับชั้น เพื่อเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากการปฏิบัติจริง สามารถนำไปปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และในอนาคต โดยส่งเสริมให้ผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ ดังนี้

- **ระดับการศึกษาปฐมวัย** เด็กจะได้เรียนรู้และมีพัฒนาการจากประสบการณ์จริง มีความสนใจเรียนรู้และกำกับตัวเองให้ทำสิ่งต่าง ๆ ได้อย่างสมวัย โดยได้เรียนรู้เกี่ยวกับเงินประเภทต่าง ๆ เงินเหรียญ ธนบัตร ค่าของเงิน การนำเงินไปใช้ที่เหมาะสมกับวัย รวมทั้งการออมเงิน โดยทั้งครูและผู้ปกครองจะเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือสนับสนุน

- **ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน**

ผู้เรียนรู้ ส่งเสริมให้นักเรียนได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์จริง รักและรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ มีความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับเงิน และทักษะทางการเงิน **ผู้ร่วมสร้างสรรค์** มีความรับผิดชอบในการทำงานร่วมกับผู้อื่น พัฒนาทักษะด้านการบริการ ทักษะทางการสื่อสาร และความรอบรู้ด้านต่าง ๆ ซึ่งในที่นี้ คือ ด้านการเงินและเศรษฐศาสตร์พื้นฐาน **พลเมืองที่เข้มแข็ง** ส่งเสริมให้นักเรียนรู้จักปฏิบัติตามสิทธิและหน้าที่ของตน โดยไม่ละเมิดสิทธิของผู้อื่น เป็นสมาชิกที่ดีของกลุ่ม มีจิตอาสาในการบริการ (ผู้ปฏิบัติหน้าที่เจ้าหน้าที่ธนาคาร) ทำให้เด็กสามารถดำรงชีวิตต่อไปในอนาคตด้วยความไม่ประมาท รู้จักพอประมาณ มีเหตุผล มีภูมิคุ้มกัน มีความซื่อสัตย์สุจริต มีคุณธรรม โดยในภาพรวม โรงเรียนวัดพลมานีย์ ได้ดำเนินการตรวจสอบและทบทวนหลักสูตรสถานศึกษา ให้มีการบูรณาการเชื่อมโยงผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติครบทั้ง 8 กลุ่มสาระการเรียนรู้ รายวิชาเพิ่มเติม และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3) ผลที่เกิดขึ้น

- ผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร

1) ผู้บริหารสามารถเข้าถึงและเข้าใจความสำคัญ ทิศทางของหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุวัตถุประสงค์ได้อย่างแท้จริง เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษา

2) ผู้บริหารเกิดความเชื่อมั่นในการจัดการเรียนการสอนของครูที่สามารถจัดการเรียนการสอนได้ตรงตามตัวชี้วัดที่หลักสูตรแกนกลางกำหนดสอดคล้องกับความต้องการของชุมชน และบริบทของสถานศึกษา

3) ผู้บริหารสามารถมอบอำนาจการตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาหลักสูตรให้กับคณะครูในการบริหารจัดการและพัฒนาหลักสูตรสถานศึกษา

4) ผู้บริหารจะได้ทราบว่าควรจะต้องตัดสินใจและสนับสนุนช่วยเหลือ หรือบริการทางด้านใดบ้าง

5) ผู้บริหารรับทราบข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตรทำให้สามารถกำหนดเป้าหมายแนวทางและขอบเขตในการดำเนินการจัดการศึกษาของโรงเรียน

● ผลที่เกิดขึ้นกับครู

1) การจัดการเรียนการสอนของครูที่ดำเนินตามหลักสูตรที่ตนมีส่วนร่วมสร้างขึ้นสนองตอบความต้องการของผู้เรียนและบรรลุวัตถุประสงค์ที่วางไว้อย่างแน่นอน

2) ครูทราบหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้นมีข้อดีหรือข้อเสียอย่างไร เพื่อประโยชน์ในการวางแผนปรับปรุงได้ตรงประเด็น ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น

3) ครูมีการประเมินผลเป็นระบบระเบียบ เพราะมีเครื่องมือ และหลักเกณฑ์ทำให้เป็นเหตุผลในทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น

4) ข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตรทำให้ครูทราบเป้าหมายแนวทาง และขอบเขตในการปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรที่จะนำไปใช้ในปีการศึกษาต่อไปได้

5) ครูสอนสะดวกและประหยัดเวลาในการจัดการเรียนรู้เนื่องจากเนื้อหาถูกจัดไว้อย่างเป็นระบบ มีลำดับขั้นตอน ครูผู้สอนสามารถถ่ายทอดเนื้อหาสาระและความรู้ได้คร่าวละมาก ๆ

6) ครูสามารถเลือกเนื้อหาวิชาที่จะนำมาใช้สอนได้อย่างสะดวก

7) ครูสามารถวัดประเมินผลอย่างง่าย เป็นระบบ โดยใช้เครื่องมือและหลักเกณฑ์ที่มีมาตรฐาน

● ผลที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

1) นักเรียนมีระบบในการคิด ทำให้สามารถพัฒนา เชาวน์ปัญญาได้รวดเร็วขึ้น และความรู้ใหม่ที่ได้จะสัมพันธ์กับความรู้เก่าเกิดความต่อเนื่องในการเรียนรู้

2) นักเรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ได้รู้จักการวางแผนการเรียนด้วยตนเอง ได้มีโอกาสทดลอง แก้ไขปัญหาได้อย่างมีเหตุมีผล มีความรับผิดชอบในตนเองต่อการศึกษา

3) นักเรียนได้เสริมสร้างความรู้และประสบการณ์ตรงของตนอย่างกว้างขวางยิ่งขึ้น สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

4) นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรม ทำให้เกิดความกระตือรือร้นในการเรียน

5) นักเรียนได้มีโอกาสศึกษาความเป็นจริงและความซับซ้อนของสังคม มีความยืดหยุ่น สามารถปรับตัวให้ทันกับความเปลี่ยนแปลงของสังคมในปัจจุบันได้

6) นักเรียนมีโอกาสร่วมงานร่วมกับผู้อื่น และแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ฝึกทักษะการเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี

7) นักเรียนได้เรียนรู้ตามความต้องการและความสนใจของตน

● **ผลที่เกิดขึ้นกับผู้ปกครองและชุมชน**

- 1) สร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ และค่านิยมที่มีต่อโรงเรียนให้กับผู้ปกครองและชุมชน
- 2) ส่งเสริมให้ผู้ปกครองและชุมชนมีความเข้าใจในสำคัญของการศึกษา
- 3) เป็นการประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชนในการพัฒนาการจัดการศึกษาของโรงเรียนให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น
- 4) ผู้ปกครองทราบความเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาทางส่งเสริมและปรับปรุงแก้ไขร่วมกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับทางโรงเรียน

4) ปัญหาอุปสรรค/แนวทางการแก้ไข

ครูบรรจุนิเทศยังขาดความรู้ความเข้าใจในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา หลักสูตรกลุ่มสาระการเรียนรู้ที่เพียงพอ

5) ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

จัดอบรมให้ความรู้แก่ครูบรรจุนิเทศ และทบทวนความรู้ในเรื่องการจัดทำและพัฒนาหลักสูตรให้กับครูที่ผ่านการอบรมมาในระยะเวลาอันแล้ว เพื่อปรับเปลี่ยนแนวทางการดำเนินการใหม่ ๆ

6. สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (กศน.)

▶ **“NAKA MODEL”** รูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ ของ ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนมสู่การพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ

1) ความเป็นมา

การพัฒนาคนให้มีขีดความสามารถ มีศักยภาพ มีทัศนคติ ค่านิยมที่ดี และเป็นพลเมืองที่มีคุณภาพ เป็นเป้าหมายของการพัฒนาตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 และแผนยุทธศาสตร์ประเทศไทยใน 20 ปี ข้างหน้า การศึกษา จึงมีบทบาทสำคัญที่จะขับเคลื่อนกลยุทธ์การพัฒนาประเทศดังกล่าวไปสู่ความสำเร็จ คือ “มั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน” การจัดการศึกษาทั้งรูปแบบและวิธีการ จึงมุ่งเน้นเสริมศักยภาพให้บุคคลสามารถเรียนรู้และจัดการปัญหาผ่านการคิด วิเคราะห์ สังเคราะห์และประยุกต์ใช้ ภายใต้หลักการ “คิดเป็น” โดยมีผู้เรียนเป็นศูนย์กลางการพัฒนา หรือผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะสถานการณ์ปัจจุบันที่กล่าวมา การพัฒนาคนให้รู้เท่าทันเทคโนโลยี ไม่เรียนรู้ด้วยตนเอง และใช้แหล่งเรียนรู้รอบตัวในการแสวงหาความรู้ มีทักษะการเรียนรู้ตลอดชีวิต มีทักษะความคิดสร้างสรรค์ สามารถแก้ปัญหาได้อย่างเหมาะสมกับสถานการณ์ มีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลโลก ซึ่งเป็นแนวคิดในการพัฒนาคนในยุคศตวรรษที่ 21 และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 อันเป็นเป้าหมายในการจัดการศึกษาผ่านการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

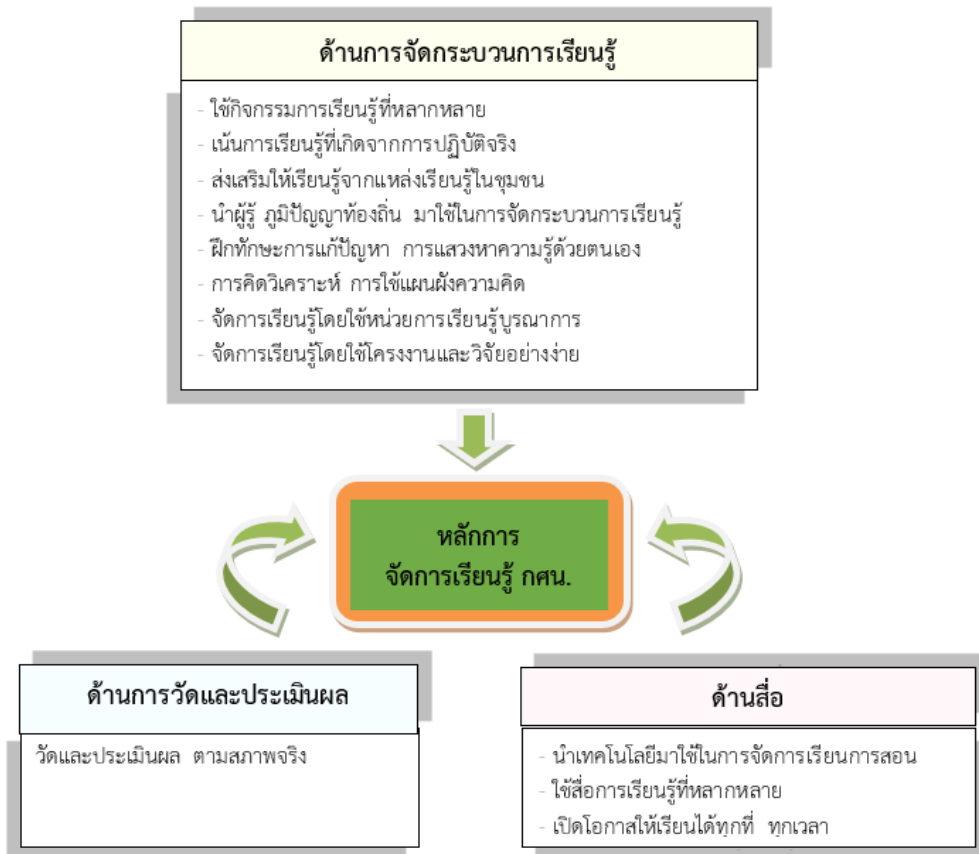
ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนม (กศน. อำเภอเมืองนครพนม) สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดนครพนม เป็นหน่วยงานหลักในระดับพื้นที่ที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาผู้เรียน เพื่อตอบสนองต่อความต้องการเชิงนโยบายดังกล่าว โดยการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานนอกระบบ ตั้งแต่ระดับประถมศึกษา จนถึงมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มเป้าหมาย คือ ประชาชนที่อยู่นอกโรงเรียน ส่วนใหญ่พลาดโอกาสไม่ได้เรียนในระบบ จึงมีเป้าหมายในการเตรียมความพร้อมให้คนกลุ่มดังกล่าว โดยใช้การพัฒนาการเรียนรู้ผ่านหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ซึ่งยึดปรัชญา “คิดเป็น” และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยมุ่งพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแสวงหาความรู้ จากสื่อเทคโนโลยีและภูมิปัญญาไทย สามารถ

ประยุกต์ใช้ความรู้ และสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรม สำหรับตนเอง ชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม โดยครูมีบทบาทเป็นผู้เอื้ออำนวย จัดโอกาส กระตุ้นให้ผู้เรียนคิด วิเคราะห์ ปัญหาหรือความต้องการ มีการเรียนรู้จากสภาพปัญหาของตนเอง อภิปรายแลกเปลี่ยนเรียนรู้ จากข้อมูลจริงและตัดสินใจ บนฐานของข้อมูลที่เพียงพอ และเชื่อถือได้ คือ ข้อมูลด้านตนเอง ด้านวิชาการ ด้านชุมชน สังคม และสิ่งแวดล้อม แล้วนำมาวิเคราะห์หาทางเลือกในการตัดสินใจที่เหมาะสม มีความพอดีระหว่างตนเองและสังคม และเพื่อให้การจัดการศึกษาเป็นไปตามหลักปรัชญาคิดเป็น และเป้าหมายของมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ดังกล่าว ศูนย์การศึกษา นอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนม จึงได้คิดค้นนวัตกรรมเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนมีสรณะตามที่หลักสูตรกำหนดและมีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

2) วิธีการดำเนินงาน

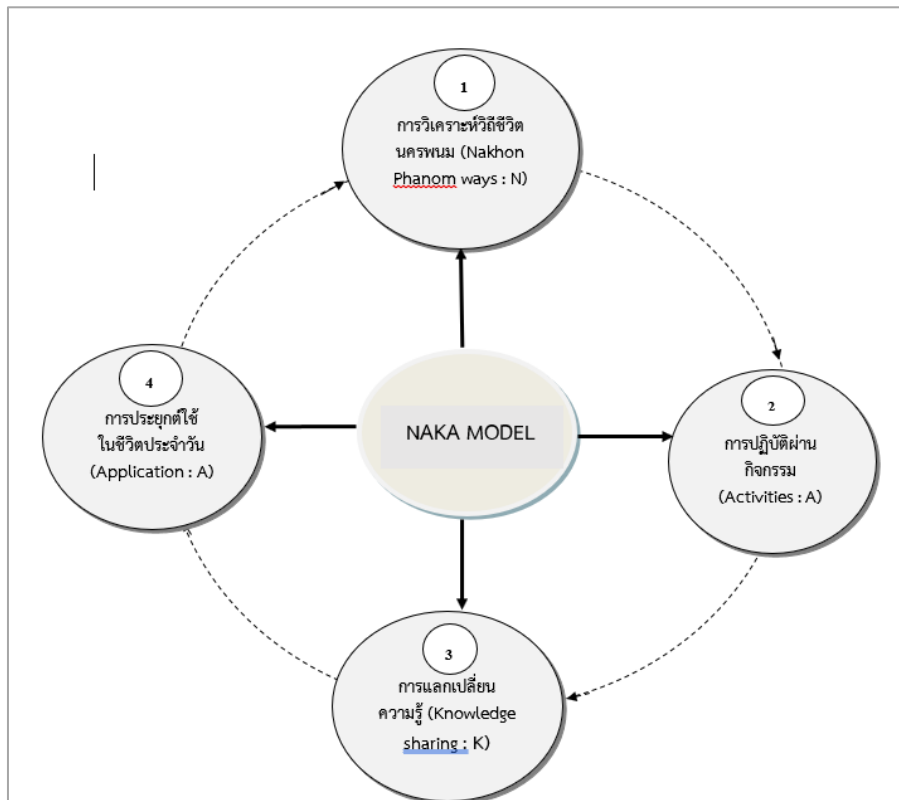
ศูนย์การศึกษา นอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนม ได้ดำเนินการพัฒนา สรณะและคุณลักษณะต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษานอก ระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 โดยมีวิธีดำเนินการดังนี้

(1) การวิเคราะห์หลักการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน กศน. ซึ่งมีรายละเอียด ดังแผนภาพต่อไป

แผนภาพที่ 6 การวิเคราะห์หลักการจัดการเรียนรู้ของผู้เรียน กศน.

(2) ศูนย์การศึกษาอนุกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนม ได้นำหลักการจัดการเรียนรู้ดังกล่าวมาเป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการที่ใช้ชื่อว่า “นาคา โมเดล (NAKA MODEL)” เพื่อใช้สร้างการเรียนรู้สู่ผู้เรียนให้มีสมรรถนะตามที่หลักสูตรกำหนดและมีผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ผ่านกิจกรรม 4 ขั้นตอน ดังนี้

แผนภาพที่ 7 NAKA MODEL

โดยมีรายละเอียดการดำเนินงานตามขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การวิเคราะห์วิถีชีวิตนครพนม (Nakhon Phanom ways : N)

เป็นขั้นตอนที่ครูสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้เรียน เพื่อกระตุ้นเร้าความสนใจของผู้เรียนในเนื้อหาที่เรียน โดยเน้นให้ผู้เรียนวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับการใช้ชีวิตตามวิถีชีวิตของชาวนครพนม ทั้งนี้ครูเปิดโอกาสให้ผู้เรียนทั้งกลุ่มร่วมกันสนทนา เพื่อให้ผู้เรียนมีทักษะในการฟัง พูด คิด วิเคราะห์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น ความคิดสร้างสรรค์ ความรับผิดชอบ และการนำความรู้ในเนื้อหามาใช้ โดยครูบูรณาการเนื้อหาการเรียนรู้ มีการใช้สื่อเทคโนโลยีที่เป็นคลิปวิดีโอจาก YouTube ที่สัมพันธ์กับเนื้อหา ซึ่งคลิปวิดีโอผู้เรียนสามารถเข้าถึงได้ใน Google Classroom และหลังจากที่ได้ชมคลิปวิดีโอแล้ว ครูให้ผู้เรียนตอบคำถามในประเด็นที่กำหนด จากนั้นครูให้ผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน ถกเถียงในประเด็น ทักษะ มุมมอง วิธีการเรียนรู้ วิถีชีวิต เพื่อให้ได้คำตอบที่เป็นผลลัพธ์ของการเรียนรู้อันตรงตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้ในครั้งนี้

ขั้นตอนที่ 2 การปฏิบัติผ่านกิจกรรม (Activities : A)

เป็นขั้นตอนที่ครูจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากสื่อต่าง ๆ เช่น เอกสารประกอบการเรียน ใบความรู้ คลิปวิดีโอ สถานการณ์ในชีวิตจริงที่เป็นปัญหาหรือเรื่องใกล้ตัวที่ผู้เรียนสนใจมาเป็นตัวตั้ง เช่น เรื่องราวจากหนังสือพิมพ์ ข่าว ทวีวี เป็นต้น จากนั้นครูตั้งประเด็นคำถามและให้ผู้เรียนตอบคำถามในประเด็นที่กำหนด พร้อมทั้งให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงอย่างสร้างสรรค์ โดยให้ผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติจริง ได้แก่ การทำโครงการ และการทำวิจัยอย่างง่าย ที่เกี่ยวกับการพัฒนาอาชีพตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ชุมชน หรือบริบทของพื้นที่ เพื่อให้ผู้เรียนสร้างงานสร้างอาชีพบนพื้นฐานของความพอเพียง และสามารถสร้างองค์ความรู้หรือนวัตกรรมด้วยตนเองได้

ขั้นตอนที่ 3 การแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge sharing : K)

เป็นขั้นตอนที่ให้ผู้เรียนสรุปผลการเรียนรู้จากสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยผู้เรียนแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกันผ่านกิจกรรมที่กำหนดและผู้เรียนวางแผนการนำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนรู้ที่ผ่านมาไปสู่การประยุกต์ใช้ในชีวิตจริงของผู้เรียน ชุมชน และสังคม โดยใช้ข้อมูล 3 ด้าน คือ ข้อมูลด้านตนเอง ข้อมูลด้านวิชาการ และข้อมูลด้านสังคม สิ่งแวดล้อม มาใช้ประกอบในการตัดสินใจ ตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

ขั้นตอนที่ 4 การประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวัน (Application : A)

เป็นขั้นตอนที่ครูและผู้เรียนทั้งกลุ่มร่วมกันอภิปรายผลจากการปฏิบัติกิจกรรม และร่วมกันสรุปผลการปฏิบัติกิจกรรมสรุปสิ่งที่ได้เรียนรู้ โดยร่วมกันเขียนเป็นแผนที่ความคิดและผังมโนทัศน์ ตามแบบฟอร์มที่กำหนด และให้ผู้เรียนวางแผนนำเสนอความรู้สู่การปฏิบัติ โดยการเชื่อมโยงความรู้ไปสู่การทำประโยชน์ให้กับสังคม โดยใช้สื่อเทคโนโลยี การสร้างสื่อผ่านระบบเครือข่ายไร้สาย นำผลงานที่ได้จากการเรียนรู้ไปเผยแพร่ โดยการจัดทำรายงาน จัดนิทรรศการ เผยแพร่ทางเว็บไซต์ แผ่นพับ Facebook Line เว็บไซต์ google Classroom เป็นต้น

(3) การกำหนดวิธีการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน ซึ่งผู้เรียน กศน. มีอายุตั้งแต่ 15 ปี ขึ้นไป ดังนั้น ครูจึงต้องจัดวิธีการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยของผู้เรียน เช่น ผู้เรียนที่เป็นวัยรุ่น ครูจะใช้วิธีเรียนแบบพบกลุ่มประกอบกับการเรียนแบบออนไลน์ บนแอปพลิเคชัน google Classroom ผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต ได้แก่ แทปเล็ต โทรศัพท์เคลื่อนที่ คอมพิวเตอร์ เป็นต้น สำหรับผู้เรียนที่เป็นผู้สูงอายุ ครูจะใช้วิธีเรียนแบบพบกลุ่ม เป็นต้น

3) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ครู สถานศึกษา และชุมชน

3.1) ประโยชน์และผลที่เกิดขึ้นกับตัวผู้เรียน

(1) ผู้เรียนมีความรู้พื้นฐานจากการจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร และมีความสามารถในการศึกษาข้อมูล รู้จักการวิเคราะห์ความต้องการของตนเองในการเรียนรู้ร่วมกับครูหรือผู้จัดกระบวนการเรียนรู้

(2) ผู้เรียนมีความสามารถในการสื่อสาร แลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับผู้อื่น ผ่านการทำงานกลุ่ม รู้จักการเป็นผู้นำ ผู้ตามที่ดี การยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น แบ่งปัน ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และสามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้

(3) ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปใช้หรือประยุกต์ใช้ได้ เช่น การหาช่องทางการเข้าสู่อาชีพ การประกอบอาชีพ และการพัฒนาอาชีพ โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ในชุมชน ท้องถิ่น เป็นต้น โดยการใช้ความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ในสาระการเรียนรู้การประกอบอาชีพ เป็นต้น

(4) ผู้เรียนมีความรู้ในการใช้เทคโนโลยี รู้จักการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ในการประกอบอาชีพและปรับใช้ในชีวิตประจำวัน

(5) ผู้เรียนบางส่วนเริ่มมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ รู้จักประดิษฐ์ คิดค้นสิ่งใหม่ๆ

(6) ผู้เรียนรู้จักวิธีการประสานงานเพื่อขอข้อมูล /ความรู้ กับหน่วยงานราชการ เอกชน องค์กรชุมชน ภูมิปัญญาท้องถิ่น สถานประกอบการ เป็นต้น เพื่อให้การทำงานประสบผลสำเร็จ

(7) ผู้เรียนเกิดทักษะการเรียนรู้ด้วยตนเอง เช่น การศึกษาหาความรู้จากสื่อออนไลน์ เป็นต้น

3.2) ประโยชน์และผลที่เกิดขึ้นกับครู

(1) ครูเกิดการพัฒนาด้านทักษะการสอน ทั้งการเตรียมตัว เตรียมสื่อเพื่อสร้างการเรียนรู้ที่หลากหลายในการสร้างการเรียนรู้ ส่งผลต่อการเกิดทักษะการสอนที่เรียนรู้จากประสบการณ์จริง (Learning by Doing)

(2) ครูมีความคิดเชิงสร้างสรรค์ในการพัฒนานวัตกรรมหรือแนวทางการจัดกระบวนการเรียนรู้

(3) ครูมีความเข้าใจผู้เรียนมากขึ้น มีปฏิสัมพันธ์ต่อกันมากขึ้นทำให้เกิดความไว้วางใจ ผู้เรียนสามารถเข้ามาปรึกษาหารือ และครูทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาหรือผู้เอื้ออำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนมีแนวทางหรือทิศทางในการพัฒนาผลการเรียนได้ดียิ่งขึ้น

(4) ครูเกิดประสบการณ์ในการสอนและสามารถนำไปแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูในสถานศึกษาเดียวกัน และต่างสถานศึกษา

(5) ครูเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง ที่สามารถสร้างการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนแล้วผู้เรียนสามารถนำไปใช้ในการสร้างอาชีพใหม่ พัฒนาอาชีพที่มีอยู่เดิมให้ดีขึ้น และพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองได้ อย่างเห็นผลและเป็นรูปธรรม ผู้เรียน เกิดความศรัทธาที่มีต่อครู ทำให้ครูเกิดความภาคภูมิใจที่ได้ช่วยเหลือผู้เรียน

3.3) ประโยชน์และผลที่เกิดขึ้นกับสถานศึกษา

(1) ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเมืองนครพนมและจังหวัดนครพนม มีสื่อ นวัตกรรมใหม่ ที่ใช้ในการจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ

(2) การจัดกระบวนการเรียนรู้แบบบูรณาการ เป็นอีกหนึ่งรูปแบบของการจัดการเรียนการสอนในการสร้างทักษะการคิดเชิงระบบให้กับผู้เรียน เพื่อให้บรรลุตามปรัชญา “คิดเป็น” ซึ่งเป็นเป้าหมายของหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561

(3) สถานศึกษามีบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพในการจัดการเรียนการสอนมากขึ้น

(4) มีหลักฐาน ร่องรอยสนับสนุนการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาและการวัดผลประเมินผลที่เป็นรูปธรรม

3.4) ประโยชน์และผลที่เกิดขึ้นกับชุมชน

(1) ผู้เรียนสามารถเป็นวิทยากรของท้องถิ่น และภูมิปัญญาเหล่านั้น เกิดความภาคภูมิใจ เห็นคุณค่าของตนที่ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้สนใจ

(2) บุคลากรในชุมชน ท้องถิ่น ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา โดยการเป็นวิทยากรในการฝึกปฏิบัติการ/ให้ข้อมูลประกอบการทำโครงการงาน และการทำวิจัยอย่างง่ายแก่ผู้เรียน

(3) เกิดการฟื้นฟู/พัฒนาภูมิปัญญา และพัฒนาแหล่งเรียนรู้ในชุมชนให้เป็นแหล่งเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งจะนำไปสู่การเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้และสังคมแห่งการเรียนรู้ต่อไป

4) ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

ควรมีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practice) ในการสอนหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 และการพัฒนาผู้เรียนให้เกิดผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อเป็นการใช้เรียนรู้ร่วมกัน ทั้งองค์กรและนำไปพัฒนางานการสอนให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

7. สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.)

จากประเด็นโจทย์การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ลงสู่การปฏิบัติในการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา (Desired Outcomes of Education : DOC Thailand) ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะของคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน โดยคนไทย 4.0 จะต้อง ธารงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก นั่นคือ เป็นคนดี มีคุณธรรม ยึดค่านิยมร่วมของสังคมเป็นฐานในการพัฒนาตนให้เป็นบุคคลที่มีคุณลักษณะ 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้เพื่อสร้างงานและคุณภาพชีวิตที่ดี ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรมเพื่อสังคมที่มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน และพลเมืองที่เข้มแข็งเพื่อสันติสุข ได้อย่างไร

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เป็นองค์กรผลิตและพัฒนากำลังคนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานสากล ด้วยเทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อสนองต่อความต้องการของประเทศตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ดำเนินการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2551 โดยมีเป้าหมายเพื่อผลิตและพัฒนา

กำลังคนในด้านวิชาชีพระดับฝีมือ ระดับเทคนิค และระดับเทคโนโลยี รวมทั้งเป็นการยกระดับการศึกษาวิชาชีพให้สูงขึ้นเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน โดยนำความรู้ในทางทฤษฎีอันเป็นสากลและภูมิปัญญาไทยพัฒนาผู้รับการศึกษาให้มีความรู้ความสามารถในทางปฏิบัติและมีสมรรถนะจนสามารถนำไปประกอบอาชีพในลักษณะผู้ปฏิบัติหรือประกอบอาชีพโดยอิสระได้ มีรูปแบบการจัดการอาชีวศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพ 3 รูปแบบ คือ

1. การศึกษาในระบบ
2. การศึกษานอกระบบ
3. การศึกษาระบบทวิภาคี

การศึกษาในระบบ

เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เน้นการศึกษาในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันเป็นหลัก โดยมีการกำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลา การวัดและการประเมินผล ที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน

การศึกษานอกระบบ

เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่มีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย รูปแบบ วิธีการศึกษา ระยะเวลา การวัดและการประเมินผลที่เป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษา โดยเนื้อหาและหลักสูตรจะต้องมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการของบุคคลแต่ละกลุ่ม

การศึกษาระบบทวิภาคี

เป็นการจัดการศึกษาวิชาชีพที่เกิดจากข้อตกลงระหว่างสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันกับสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจ หรือหน่วยงานของรัฐ ในเรื่องการจัดหลักสูตร การเรียนการสอน การวัดและการประเมินผล โดยผู้เรียนใช้เวลาส่วนหนึ่งในสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบัน และเรียนภาคปฏิบัติในสถานประกอบการ รัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานของรัฐ

ทั้งนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันสามารถจัดการศึกษาในหลายรูปแบบรวมกันก็ได้ เพื่อประโยชน์ในการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยสถานศึกษาอาชีวศึกษาหรือสถาบันต้องมุ่งเน้นการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีเป็นสำคัญ

➤ **แนวปฏิบัติสู่ความสำเร็จในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประจำปี 2563**

กำหนด 7 นโยบายและจุดเน้นการขับเคลื่อนการจัดอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ดังนี้

(การประชุมสัมมนาผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เพื่อขับเคลื่อนการอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ.2563 วันที่ 22 พ.ย.62 ณ วิทยาลัยการอาชีวศึกษาปทุมธานี)

1. ดำเนินการตามแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี (พ.ศ. 2561-2580)
2. คุณภาพการจัดการเรียนการสอนภายใต้ความร่วมมือกับสถานประกอบการ ยกระดับการจัดการศึกษาในระบบทวิภาคี ให้ผู้เรียนมีทักษะและความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
3. เร่งยกระดับความสามารถทางภาษา พัฒนาการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบเข้มข้น
4. ส่งเสริมการเรียนรู้ การใช้ดิจิทัล เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร
5. ความร่วมมือกับต่างประเทศเพื่อยกระดับอาชีวะมาตรฐานสากล อาทิ เยอรมัน ออสเตรเลีย จีน เกาหลี ญี่ปุ่น

6. การผลิตและพัฒนากำลังคนให้เพียงพอต่อความต้องการของสถานประกอบการ และต่อยอดทักษะอาชีพ หรือเสริมทักษะอาชีพ ในสาขาขาดแคลน

7. การปรับตัวให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง โดยเฉพาะการผลิตและพัฒนากำลังคนรองรับการพัฒนา ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี และทิศทางการของ 10 อุตสาหกรรม เพื่อรองรับการเป็นประเทศไทย 4.0

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) พัฒนาผู้เรียนอาชีวศึกษาให้ได้ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามแนวมาตรฐานการศึกษาของชาติ ทำให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตนเองให้เป็นผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างนวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง มีคุณธรรม จริยธรรม ซึ่งเป็นลักษณะคนไทย 4.0 ที่ตอบสนองวิสัยทัศน์การพัฒนาประเทศสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ดำรงความเป็นไทยและแข่งขันได้ในเวทีโลก โดยดำเนินการที่เป็นรูปธรรม ดังนี้

➤ การพัฒนาอาชีวศึกษาสู่ศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา Excellent Center

กรอบแนวคิดของ Excellent Center จะมีการจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรม (Training Center) ศูนย์การเรียนรู้อาชีพ (Vocational Learning Center) โดยการถ่ายโอนองค์ความรู้ ทักษะ และสมรรถนะที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ และทักษะใหม่ที่จำเป็นต่อการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง และพัฒนาต่อยอดองค์ความรู้สู่การผลิตเป็นสินค้านวัตกรรมที่ช่วยสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันระดับประเทศและระดับนานาชาติ โดยจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) ในระดับภูมิภาคที่สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายและโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ โดยการคัดเลือกสถานศึกษาที่มีความพร้อมและมีต้นทุนในการพัฒนาที่ต่อเนื่องจากโครงการต่าง ๆ ที่ผ่านมาเพื่อเป็นสถานศึกษานำร่อง Excellent Center ตามระดับภูมิภาค 5 ภาค

1) วิธีการดำเนินงาน

(1) พัฒนาสถานศึกษาต้นแบบเพื่อผลิตกำลังคนเข้าสู่กลุ่มอุตสาหกรรม เกษตรกรรม อุตสาหกรรม ธุรกิจและบริการที่มีกลไกขับเคลื่อนเศรษฐกิจประเทศตามโมเดลประเทศไทย 4.0

(2) พัฒนาและยกระดับสถานศึกษาให้เป็นวิทยาลัยเทคโนโลยีและนวัตกรรม (ต่อยอดวิทยาลัยเทคโนโลยีฐานวิทยาศาสตร์ KOSEN เดิมและขยายผลไปสู่ภูมิภาค)

(3) พัฒนาวิทยาลัยสารพัดช่างเพื่อเป็นศูนย์ฝึกอบรมกำลังคน New Skill, Up Skill และ Re Skill ในสาขาที่เป็นความต้องการเร่งด่วน

(4) จัดตั้งศูนย์ต้นแบบเพื่อส่งเสริมประสิทธิภาพการบริหารจัดการและอำนวยความสะดวกอาชีวศึกษาภูมิภาค

(5) ยกระดับสถานศึกษาจังหวัดนำร่องพื้นที่พิเศษ แม่ฮ่องสอน ภูเก็ต

(6) ยกระดับอาชีวศึกษาเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนในเขตพัฒนาพิเศษ EEC นำร่อง ความร่วมมือไทย-จีน

(7) บริหารจัดการอาชีวศึกษาเชิงกลยุทธ์ บูรณาการทรัพยากรและความร่วมมือ (Strategic Alliance)

2) ผลที่เกิดขึ้นกับผู้บริหาร ครู นักเรียน ผู้ปกครอง ชุมชน ฯลฯ

ผลการปฏิบัติงานที่เป็นแบบอย่างที่ดี (Best Practice) จากผลการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2561 และตามมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ.2561 ในการพัฒนา

คุณภาพของสถานศึกษาได้เป็นอย่างดี สร้างความมั่นใจให้ผู้ปกครองเรื่องการทำ และเกิดสังคมแห่งการเรียนรู้วิชาชีพในชุมชน

3) ปัญหาอุปสรรค/แนวทางแก้ไข

สถานศึกษาบางส่วนยังไม่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติที่ชัดเจน แต่จะมีความตระหนักในมาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 มากกว่าเพราะมีความเกี่ยวข้องกับการประกันคุณภาพการศึกษา แนวทางแก้ไขควรสร้างความรู้ความเข้าใจถึงความเชื่อมโยงระหว่างมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 กับ มาตรฐานการอาชีวศึกษา พ.ศ. 2561 ที่มีความสอดคล้องกันและยึดถือเป็นแนวปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรม

4) ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินงานต่อไป

ควรมีแผนในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติต่อไป และเป็นไปในแนวทางเดียวกัน โดยการสนับสนุนอย่างต่อเนื่องจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

8. สำนักงานรับรองมาตรฐานการและประกันคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (สมศ.)

➤ 1.การดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ.2561 ประจำปี 2563 ของสถานศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

การดำเนินงานของสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) มีโครงการสำคัญ 3 โครงการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษานำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา ดังนี้

1.1 การประชุมผู้ประเมินภายนอกเพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอก

เป็นการดำเนินงานพัฒนาผู้ประเมินภายนอกให้สามารถทำการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ได้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่สอดคล้องตามสภาพจริง ตามบริบทของสถานศึกษาแต่ละแห่ง สถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับประโยชน์จากการประเมินคุณภาพภายนอกเพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษา นอกจากนี้ สมศ. ยังได้เน้นย้ำให้ผู้ประเมินภายนอกมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ มาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สามารถเชื่อมโยงประเด็นที่เกี่ยวข้องในการเก็บรวบรวมข้อมูลและจัดทำรายงานผลการประเมิน รวมถึงให้ข้อเสนอแนะที่สะท้อนถึงผลลัพธ์การดำเนินงานของสถานศึกษาตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้ มีภาพการดำเนินงาน ดังนี้

1.2 การประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา

เป็นการดำเนินงานตามพันธกิจหลักของ สมศ. โดยได้พัฒนาแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกให้สอดคล้องกับการดำเนินการประกันคุณภาพภายในของหน่วยงานต้นสังกัด กำหนดเป้าหมายการประเมินโดยมุ่งเน้นประเมินผลลัพธ์ของการประกันคุณภาพของสถานศึกษา และมีการวิเคราะห์กระบวนการปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อผลการดำเนินการ เพื่อนำไปสู่การให้ข้อเสนอแนะเพื่อการพัฒนาที่มีคุณค่าต่อสถานศึกษา ซึ่งได้มีการดำเนินงานร่วมกันกับหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้มีความสอดคล้องเชื่อมโยงแบบบูรณาการกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และใช้กลไกการประเมินคุณภาพภายนอกช่วยส่งเสริมสนับสนุนให้คุณภาพการศึกษาเป็นไปตามความคาดหวังของประเทศ

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้น (Pre-analysis) รายงานการประเมินตนเอง (SAR) ของสถานศึกษาที่ได้รับจากหน่วยงานต้นสังกัด ตามขั้นตอนที่กำหนดไว้ในข้อ 4 ของกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ทั่วประเทศทั้งสิ้น 3,873 แห่ง แต่ผู้ประเมินภายนอกยังไม่ได้ลงพื้นที่ที่ตรวจเยี่ยมสถานศึกษา เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ประกอบกับสำนักงานรัฐมนตรี กระทรวงศึกษาธิการ ได้มีหนังสือด่วนที่สุด ที่ ศธ 0100.2/848 ลงวันที่ 15 มิถุนายน 2563 เรื่อง ขอให้หยุดการประเมินคุณภาพการศึกษาเป็นการชั่วคราวเพื่อ สมศ. ให้ปรับปรุงหลักเกณฑ์และแนวทางการประเมินคุณภาพภายนอกให้สอดคล้องกับสถานการณ์ดังกล่าว รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของบริบทการจัดการเรียนการสอนและการจัดการศึกษาภายใต้สถานการณ์ฉุกเฉินไม่ว่าด้วยเหตุใด ๆ ด้วย ในช่วงเวลาที่เหลือ และให้เริ่มระบบการประเมินที่ปรับปรุงใหม่ เมื่อเริ่มปีงบประมาณ 2564 (1 ตุลาคม 2563) เป็นต้นไป โดยมีภาพการดำเนินงาน ดังนี้

1.2 การประชุมคณะกรรมการติดตามการนำผลประเมินไปใช้

เป็นการดำเนินงานที่มีวัตถุประสงค์ ดังนี้ 1) สมศ. ได้รายงานความก้าวหน้าการดำเนินการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาแต่ละระดับ แต่ละประเภทให้หน่วยงานต้นสังกัดรับทราบ 2) หน่วยงานต้นสังกัดได้รายงานความก้าวหน้าเกี่ยวกับการส่งเสริมสนับสนุนสถานศึกษาในสังกัดให้นำผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ไปปรับปรุงคุณภาพการศึกษา 3) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาแต่ละระดับ แต่ละประเภทไปใช้เป็นแนวทางกำหนดนโยบายทางการศึกษา และ 4) ประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมยกระดับคุณภาพของสถานศึกษาโดยมีภาพการดำเนินงาน ดังนี้

➤ 2. ข้อค้นพบการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 ของสถานศึกษา จากผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. มีผลการดำเนินการ ดังนี้

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 สำนักงานได้ดำเนินโครงการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกจากสำนักงานไปแล้วในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวนทั้งสิ้น 4,136 แห่ง ประกอบด้วย ศูนย์พัฒนาเด็ก จำนวน 1,971 แห่ง และสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้น

พื้นฐาน จำนวน 2,165 แห่ง ซึ่งจากข้อค้นพบในรายงานการประเมินคุณภาพภายนอกพบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่ยังมีการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มาใช้กำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาน้อย เนื่องจากระยะเวลาในการประกาศมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 มีการประกาศใช้ภายหลังประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละระดับ/ประเภท เป็นผลให้สถานศึกษาอาจจะยังไม่ได้นำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปใช้ในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อดำเนินการประกันคุณภาพภายในหรือจัดทำแผนการพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา ซึ่งอาจจะทำให้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. ที่ประเมินไปแล้วจำนวน 4,207 แห่ง ยังไม่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ได้อย่างชัดเจน

ทั้งนี้ จากการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก มีสรุปผลการสังเคราะห์ รายละเอียดดังต่อไปนี้

2.1 สรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ศูนย์พัฒนาเด็ก มีดังนี้

การสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกศูนย์พัฒนาเด็ก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562-2563 ผู้จัดทำได้นำผลจากรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562-2563 ของศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้รับการรับรองแล้ว จำนวนทั้งสิ้น 1,971 แห่ง ประกอบด้วยศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จำนวน 1,481 แห่ง (ร้อยละ 75.14) ศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ จำนวน 387 แห่ง (ร้อยละ 19.63) และศูนย์พัฒนาเด็กสังกัดกรุงเทพมหานคร จำนวน 103 แห่ง (ร้อยละ 5.23) โดยจำแนกรายงานการประเมินคุณภาพภายนอก จำนวน 1,971 แห่ง โดยผลการประเมินของศูนย์พัฒนาเด็ก จำแนกตามรูปแบบในการจัดการศึกษา ออกเป็น 2 กลุ่ม ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) มีจำนวน 1,875 แห่ง และ 2) ศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) มีจำนวน 96 แห่ง โดยมีผลการประเมิน ดังนี้

1) ศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 3 ด้าน (มาตรฐาน) ในด้านบริหารจัดการสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่มีผลประเมินในระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 66.51) รองลงมาคือ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ 23.84) ด้านครูหรือผู้ดูแลเด็ก และจัดประสบการณ์การเรียนรู้และการเล่นเพื่อพัฒนา ส่วนใหญ่มีผลประเมินในระดับคุณภาพดี (75.79) รองลงมาคือ ระดับคุณภาพพอใช้ (ร้อยละ 14.24) และด้านคุณภาพของเด็กปฐมวัย ส่วนใหญ่มีผลประเมินในระดับคุณภาพดี (ร้อยละ 79.84) รองลงมาคือ ระดับคุณภาพดีมาก (ร้อยละ 10.45)

2) ศูนย์พัฒนาเด็กที่จัดการศึกษาแบบ 7 ด้าน (มาตรฐาน) ในสังกัดกรุงเทพมหานคร มีผลประเมินคุณภาพภายนอกส่วนใหญ่ในระดับคุณภาพดีทุกด้าน ได้แก่ ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ด้านการส่งเสริมพัฒนาการเด็ก ด้านอาหารสะอาด ปลอดภัย ด้านสถานที่สะอาด ปลอดภัย ด้านบุคลากร ด้านการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต และด้านการมีส่วนร่วมของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รองลงมาคือ ระดับคุณภาพพอใช้ ตามด้วยระดับคุณภาพดีมากและระดับคุณภาพปรับปรุง ตามลำดับ และไม่มีศูนย์พัฒนาเด็กที่ได้ผลประเมินในระดับคุณภาพดีเยี่ยม

3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

3.1) หน่วยงานต้นสังกัดควรดำเนินการในการส่งเสริม สนับสนุน กำหนดนโยบายเชิงรุกด้านการศึกษาให้ชัดเจนเพื่อส่งเสริมให้ได้ดำเนินการเพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กในสังกัด โดยการจัดตั้งเครือข่ายศูนย์พัฒนาเด็กแบบยั่งยืนอย่างเป็นรูปธรรม จำแนกตามระดับ ตำบล อำเภอ และจังหวัดคัดเลือก

ศูนย์พัฒนาเด็กต้นแบบที่ได้มาตรฐานอำเภอละ 1 แห่ง ที่มีความพร้อมทั้งในด้านบุคลากร งบประมาณ และความเข้มแข็งของชุมชนเพื่อเป็นแม่ข่ายหรือพี่เลี้ยง มีการลงนามเพื่อทำความร่วมมือ (MOU) ร่วมแลกเปลี่ยน พัฒนาความรู้และประสบการณ์ให้แก่ ผู้อำนวยการกองการศึกษา นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก และครูหรือผู้ดูแลเด็กในด้านต่าง ๆ เช่น แผนพัฒนาการศึกษา แผนปฏิบัติการประจำปี แผนพัฒนาบุคลากรทางการศึกษา หลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็ก แผนการจัดประสบการณ์เรียนรู้ การจัดทำสื่อ การพัฒนาสภาพแวดล้อมภายในและภายนอกให้สะอาดปลอดภัย และเอื้อต่อการเรียนรู้ เป็นต้น ทั้งนี้ ท้องถิ่นอำเภอ และท้องถิ่นจังหวัดควรมีการติดตามและประเมินผลอย่างต่อเนื่องใช้เป็นข้อมูลรายงานคณะกรรมการพัฒนาเด็กปฐมวัยระดับจังหวัดในการกำหนดทิศทางการพัฒนาเด็กปฐมวัยในภาพรวมของจังหวัด

3.2) จัดทำบันทึกลงนามความร่วมมือทางวิชาการ (MOU) กับสถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษา ที่จัดการเรียนการสอนในระดับการศึกษาปฐมวัย หรือมหาวิทยาลัยอื่นทั้งในประเทศและต่างประเทศเพื่อให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาการให้แก่บุคลากรในสังกัดขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งผู้บริหาร นักวิชาการศึกษา หัวหน้าศูนย์พัฒนาเด็ก ครูหรือผู้ดูแลเด็ก เช่น การจัดทำหลักสูตรของศูนย์พัฒนาเด็กให้สอดคล้องกับบริบทของชุมชน การจัดทำแผนการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร การสร้างเครื่องมือ แบบวัดและประเมินพัฒนาการเด็กปฐมวัย เทคนิคการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย การผลิตสื่อเทคโนโลยี และสื่อธรรมชาติที่มีอยู่ในชุมชน นอกจากนี้ในด้านการขาดแคลนอัตรากำลังอาจทำความร่วมมือขอสนับสนุนให้นักศึกษาของมหาวิทยาลัยมาฝึกสอน จัดโครงการหรือกิจกรรมต่าง ๆ ตามความเหมาะสมของแต่ละศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นต้น

3.3) ด้านการส่งเสริมการมีส่วนร่วมจากองค์กรภายนอก และผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย เช่น หน่วยงานของรัฐ วัด มัสยิด หน่วยงานเอกชน บริษัทต่าง ๆ ผู้ปกครอง ครูจากสถานศึกษาในระดับพื้นฐาน ปราชญ์ชาวบ้าน คณะกรรมการศูนย์พัฒนาเด็ก เป็นต้น โดยจัดตั้งภาคีเครือข่ายพัฒนาเด็กปฐมวัยในระดับภาค ระดับจังหวัด และระดับอำเภอ เพื่อให้เกิดการสนับสนุนทุนสนับสนุนทรัพยากร การใช้แหล่งเรียนรู้ร่วมกัน การจัดทำฐานข้อมูลเทคโนโลยีร่วมกัน เพื่อเอื้ออำนวยในการจัดเก็บข้อมูลต่าง ๆ ให้เป็นระบบ และเป็นปัจจุบัน ทั้งนี้ควรมีตัวแทนของแต่ละศูนย์หมุนเวียนกันในการเยี่ยมชม ศึกษาดูงาน และให้คำชี้แนะแก่ศูนย์พัฒนาเด็ก เพื่อร่วมกันพัฒนาระดับศูนย์พัฒนาเด็กให้มีประสิทธิภาพอย่างยั่งยืนต่อไป

2.2 สรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562-2563 รวมทั้งสิ้น 2,165 แห่ง โดยเป็นสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 จำนวน 2,150 แห่ง และปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 จำนวน 15 แห่ง เมื่อจำแนกตามหน่วยงานต้นสังกัดพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) จำนวน 1,788 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 82.58 รองลงมาได้แก่ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.) จำนวน 179 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 8.27 สังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) จำนวน 127 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 5.87 และสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 71 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.28

1) ผลการสังเคราะห์ การศึกษาปฐมวัย มีดังนี้

สถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาปฐมวัย (ไม่รวมสถานศึกษาที่จัดการศึกษาเฉพาะขั้นพื้นฐาน) ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2563 รวมทั้งสิ้น 1,565 แห่ง สามารถจำแนกตามประเด็นได้ดังนี้

1.1) สรุปผลการประเมินภาพรวม

สังกัด	มีผลการประเมินรายด้านตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป	อื่น ๆ	รวม
กรุงเทพมหานคร (กทม.)	121 (97.58)	3 (2.42)	124 (100.00)
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	149 (96.13)	6 (3.87)	155 (100.00)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	1,193 (96.13)	48 (3.87)	1,241 (100.00)
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	44 (97.78)	1 (2.22)	45 (100.00)
รวมทั้งหมด	1,507 (96.29)	58 (3.71)	1,565 (100.00)

จากตาราง พบว่าสถานศึกษาที่จัดการศึกษาปฐมวัย จำนวน 1,565 แห่ง เป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินรายด้านตั้งแต่ระดับดีขึ้นไปทุกด้าน จำนวน 1,507 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 96.29 และมีสถานศึกษาที่มีผลการประเมินบางด้านหรือทุกด้านต่ำกว่าระดับดี จำนวน 58 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 3.71

เมื่อพิจารณาตามสังกัด พบว่า สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) มีสถานศึกษาที่มีผลการประเมินรายด้านตั้งแต่ระดับดีขึ้นไปทุกด้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 97.78 ของสถานศึกษาทั้งหมดภายในสังกัด

1.2) สรุปผลการประเมินรายด้าน

ด้าน	ระดับคุณภาพ					
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	จำนวน
1. ด้านคุณภาพของเด็ก	53 (3.39)	772 (49.32)	715 (45.69)	25 (1.60)	-	1,565 (100.00)
2. ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ	96 (6.13)	767 (49.01)	659 (42.11)	43 (2.75)	-	1,565 (100.00)
3. ด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ	55 (3.51)	740 (47.28)	725 (46.33)	45 (2.88)	-	1,565 (100.00)

จากตารางพบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอก ระดับการศึกษาปฐมวัย ด้านคุณภาพของเด็ก พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 49.33 รองลงมา ได้แก่ ระดับดี

คิดเป็นร้อยละ 45.69 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 49.01 รองลงมา ได้แก่ ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 42.11 และด้านการจัดประสบการณ์ที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 47.28 รองลงมา ได้แก่ ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 46.33

2) ผลการสังเคราะห์ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีดังนี้

สถานศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน (ไม่รวมสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับชั้นอนุบาล 1 - อนุบาล 3) ที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2562–2563 รวมทั้งสิ้น 2,132 แห่ง สามารถจำแนกตามประเด็นได้ดังนี้

2.1) สรุปผลการประเมินภาพรวม

สังกัด	มีผลการประเมินรายด้านตั้งแต่ระดับดีขึ้นไป	อื่น ๆ	รวม
กรุงเทพมหานคร (กทม.)	125 (98.43)	2 (1.57)	127 (100)
สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (สช.)	152 (97.44)	4 (2.56)	156 (100)
สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.)	1,748 (97.82)	39 (2.18)	1787 (100)
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.)	61 (98.39)	1 (1.61)	62 (100)
รวมทั้งหมด	2,086 (97.84)	46 (2.16)	2,132 (100)

จากตาราง พบว่าสถานศึกษาที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวน 2,132 แห่ง เป็นสถานศึกษาที่มีผลการประเมินรายด้านตั้งแต่ระดับดีขึ้นไปทุกด้าน จำนวน 2,086 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 97.84 และมีสถานศึกษาที่มีผลการประเมินบางด้านหรือทุกด้านต่ำกว่าระดับดี จำนวน 46 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 2.16

เมื่อพิจารณาตามสังกัด พบว่า สถานศึกษาที่อยู่ในสังกัดกรุงเทพมหานคร (กทม.) มีสถานศึกษาที่มีผลการประเมินรายด้านตั้งแต่ระดับดีขึ้นไปทุกด้านมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 98.43 ของสถานศึกษาทั้งหมดภายในสังกัด

2.2) สรุปผลการประเมินรายด้าน

ด้าน	ระดับคุณภาพ					
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	จำนวน
1.คุณภาพของผู้เรียน	162 (7.60)	1,092 (51.22)	847 (39.73)	31 (1.45)	-	2,132 (100.00)

ด้าน	ระดับคุณภาพ					
	ดีเยี่ยม	ดีมาก	ดี	พอใช้	ปรับปรุง	จำนวน
2. กระบวนการบริหารและการจัดการ	269 (12.62)	1,143 (53.61)	687 (32.22)	32 (1.50)	1 (0.05)	2,132 (100.00)
3. กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	157 (7.37)	1,117 (52.39)	827 (38.79)	31 (1.45)	-	2,132 (100.00)

จากตารางพบว่า ผลการประเมินคุณภาพภายนอกรอบสี่ ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ด้านคุณภาพของผู้เรียน พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 51.22 รองลงมาได้แก่ ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 39.73 ด้านกระบวนการบริหารและการจัดการ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 53.61 รองลงมาได้แก่ ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 32.22 และด้านกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ พบว่า สถานศึกษาส่วนใหญ่มีผลการประเมินอยู่ในระดับดีมาก คิดเป็นร้อยละ 52.39 รองลงมาได้แก่ ระดับดี คิดเป็นร้อยละ 38.79

2.3) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1) หน่วยงานต้นสังกัดควรให้ความสำคัญตามบทบาทหน้าที่ ที่ได้ระบุในกฎกระทรวง การประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 “ข้อ 4 เมื่อได้รับรายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา ตามข้อ 3 แล้วให้หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาจัดส่งรายงานดังกล่าวพร้อมกับ ประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่ เกี่ยวข้องหรือจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางใน การประเมินคุณภาพภายนอก” เนื่องจากปัจจุบันหน่วยงานต้นสังกัดมีการจัดทำสรุปประเด็นเป็นภาพกว้าง ไม่เจาะจงประเด็นที่ต้องการให้ผู้ประเมินพิจารณา ส่งผลให้ผลการประเมินคุณภาพภายนอกไม่สะท้อน จุดเน้นของสถานศึกษาในแต่ละแห่ง เพื่อนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกที่ได้ไปใช้ได้อย่างสอดคล้องกับ บริบทของสถานศึกษาอย่างแท้จริง

2) หน่วยงานต้นสังกัดควรส่งเสริมการสร้างวัฒนธรรมการประเมินคุณภาพให้เกิดขึ้นกับ สถานศึกษาอย่างจริงจังโดยทำให้ระบบและกลไกของการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา (Internal Assessment: IQA) เป็นงานปกติที่ทุกคนต้องดำเนินการเพื่อควบคุมและพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษา อย่างยั่งยืน

3) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการกำกับ ติดตาม และส่งเสริมให้สถานศึกษานำผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพของสถานศึกษาตามข้อเสนอแนะของคณะ ผู้ประเมินอย่างจริงจัง และชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการประเมินคุณภาพภายนอกและการนำผลการ ประเมินคุณภาพภายนอกไปใช้ประโยชน์ เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งนี้ไม่ ควรนำผลประเมินไปใช้เพื่อการแข่งขัน จัดลำดับ หรือให้โทษกับบุคลากรในสถานศึกษานั้น ๆ ซึ่งจะทำให้ การประเมินเป็นเรื่องที่น่าปฏิเสธ ไม่สร้างสรรค์ และเกิดความทุกข์กับผู้รับการประเมิน

4) หน่วยงานต้นสังกัดควรมีการนำผลการประเมินคุณภาพภายนอกมาใช้ในการ วิเคราะห์ประสิทธิภาพการดำเนินงานของสถานศึกษา เพื่อใช้ประกอบการจัดสรรทรัพยากรทางการศึกษา

และสิ่งสนับสนุนในด้านต่าง ๆ ตามความต้องการจำเป็นเร่งด่วนและสอดคล้องกับสภาพการบริหารจัดการศึกษา เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

5) หน่วยงานต้นสังกัดควรใช้ระบบการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ (Area-Based Management) พัฒนาคุณภาพการศึกษาอย่างเป็นระบบ ให้มีความเชื่อมโยงกันทุกระดับของการจัดการศึกษาในพื้นที่นั้น ๆ และมีความสอดคล้องตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยใช้ฐานข้อมูล Big Data เพื่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาร่วมกันของหน่วยงานทางการศึกษาและหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง

6) รัฐควรพัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์ม (Digital Platform) ต่าง ๆ หรือฐานข้อมูลด้านการศึกษาของประเทศไทย เพื่อรวบรวมผลงานของผู้เรียน ครู และผู้บริหาร ที่เป็นนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ หรือแนวปฏิบัติที่ดี ทั้งในด้านการจัดการเรียนการสอน การบริหารจัดการ การวัดและประเมินผลการจัดการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา เพื่อเป็นสื่อกลางให้หน่วยงานต้นสังกัด สถานศึกษา และผู้ที่สนใจสามารถเข้ามาศึกษา หรือนำไปประยุกต์ใช้กับสถานศึกษาของตนเอง

2.3 สรุปผลการสังเคราะห์ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษา ด้านการอาชีวศึกษามีดังนี้

การประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาอาชีวศึกษา ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 มีสถานศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกเสร็จสิ้นตามกระบวนการของ สมศ. จำนวน 30 แห่ง โดยแจกแจงความถี่และแสดงค่าร้อยละตามข้อมูลเบื้องต้นของสถานศึกษา ดังนี้

● จำแนกตามประเภท

สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกประเภทสถานศึกษาอาชีวศึกษา เอกชนมีจำนวนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 30 รองลงมา คือ วิทยาลัยอาชีวศึกษา คิดเป็นร้อยละ 20 วิทยาลัยเทคนิค และวิทยาลัยการอาชีพ คิดเป็นร้อยละ 16.67 วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี คิดเป็นร้อยละ 10 และวิทยาลัยสารพัดช่าง คิดเป็นร้อยละ 6.67 ตามลำดับดังนี้

ประเภท	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
วิทยาลัยอาชีวศึกษา	6	20.00
วิทยาลัยเทคนิค	5	16.67
วิทยาลัยการอาชีพ	5	16.67
วิทยาลัยสารพัดช่าง	2	6.67
วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยี	3	10.00
สถานศึกษาอาชีวศึกษาเอกชน	9	30.00
รวมทั้งหมด	30	100.00

- จำแนกตามภูมิภาค

สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ได้รับการประเมินคุณภาพภายนอกส่วนใหญ่อยู่ในภาคกลาง คิดเป็นร้อยละ 26.67 รองลงมา คือ ภาคเหนือ คิดเป็นร้อยละ 20 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ คิดเป็นร้อยละ 16.67 ภาคใต้และภาคตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 13.33 ในขณะที่สถานศึกษาในภาคตะวันออกมีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 10 รายละเอียดดังนี้

ภูมิภาค	จำนวน (แห่ง)	ร้อยละ
กลาง	8	26.67
เหนือ	6	20.00
ตะวันออกเฉียงเหนือ	5	16.67
ใต้	4	13.33
ตะวันตก	4	13.33
ตะวันออก	3	10.00
รวมทั้งหมด	30	100.00

- สรุปผลการประเมินรายประเด็นพิจารณา

ผลการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาอาชีวศึกษา ด้านที่ 1 ผลสัมฤทธิ์ของผู้สำเร็จการศึกษา องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ประเด็นพิจารณา 1.1 ความรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (คิดเป็นร้อยละ 60) ประเด็นพิจารณา 1.2 ทักษะและการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (คิดเป็นร้อยละ 53.33) และประเด็นพิจารณา 1.3 คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (คิดเป็นร้อยละ 60)

ผลการประเมินคุณภาพภายนอกสถานศึกษาอาชีวศึกษา ด้านที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา ประเด็นพิจารณา 2.1 ความเป็นระบบ เชื่อถือได้และประสิทธิผลของหลักสูตรอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (คิดเป็นร้อยละ 43.33) ประเด็นพิจารณา 2.2 ความเป็นระบบ เชื่อถือได้ และประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (คิดเป็นร้อยละ 56.66) ประเด็นพิจารณา 2.3 ความเป็นระบบ เชื่อถือได้ และประสิทธิผลของการบริหารจัดการสถานศึกษา ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (คิดเป็นร้อยละ 53.33) และประเด็นพิจารณา 2.4 ความเป็นระบบ เชื่อถือได้และประสิทธิผลของการนํานโยบายสู่การปฏิบัติ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (คิดเป็นร้อยละ 60)

ผลการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาอาชีวศึกษา ด้านที่ 2 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม ประเด็นพิจารณา 3.1 ความเป็นระบบ เชื่อถือได้และประสิทธิผล ของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ ส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (คิดเป็นร้อยละ 56.67) ประเด็นพิจารณา 3.2 ความเป็นระบบ เชื่อถือได้และประสิทธิผล ของการสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัยส่วนใหญ่อยู่ในระดับดีมาก (คิดเป็นร้อยละ 53.33) รายละเอียดดังนี้

ด้าน	องค์ประกอบ	ประเด็นพิจารณา	ระดับคุณภาพ
๑. ผลสัมฤทธิ์ของผู้สำเร็จการศึกษา	๑. คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา	๑.๑ ความรู้ของผู้สำเร็จการศึกษา	ดีมาก
		๑.๒ ทักษะและการประยุกต์ใช้ในการปฏิบัติงานของผู้สำเร็จการศึกษา	ดีมาก
		๑.๓ คุณธรรม จริยธรรม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของผู้สำเร็จการศึกษา	ดีมาก
๒. ประสิทธิภาพการบริหารจัดการศึกษา	๒. คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา	๒.๑ ความเป็นระบบ เชื่อมโยงได้และประสิทธิผล ของหลักสูตรอาชีวศึกษา	ดีมาก
		๒.๒ ความเป็นระบบ เชื่อมโยงได้ และประสิทธิผลของการจัดการเรียนการสอนอาชีวศึกษา	ดีมาก
		๒.๓ ความเป็นระบบ เชื่อมโยงได้ และประสิทธิผลของการบริหารจัดการสถานศึกษา	ดีมาก
		๒.๔ ความเป็นระบบ เชื่อมโยงได้ และประสิทธิผลของการนำนโยบายสู่การปฏิบัติ	ดีมาก
	๓. คุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม	๓.๑ ความเป็นระบบ เชื่อมโยงได้และประสิทธิผลของการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้	ดีมาก
		๓.๒ ความเป็นระบบ เชื่อมโยงได้และประสิทธิผล ของการสร้างนวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย	ดีมาก

* เนื่องจากเป็นการประเมินเชิงคุณภาพทาง สมศ. ได้ใช้ฐานนิยมในการสรุปภาพรวมของผลการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาอาชีวศึกษา จำแนกตามประเด็นพิจารณา

● การสังเคราะห์เชิงคุณภาพ

จากการพิจารณาผลการประเมินคุณภาพภายนอก สถานศึกษาอาชีวศึกษา ของสถานศึกษาทั้งหมด 30 แห่ง ตามรายองค์ประกอบ ได้แก่ องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา (ประกอบด้วย 3 ประเด็นพิจารณา) องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา (ประกอบด้วย 4 ประเด็นพิจารณา) และองค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม (ประกอบด้วย 2 ประเด็นพิจารณา) พบข้อค้นพบแบบองค์รวม (Holistic Findings) แสดงรายละเอียดดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา

สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพภายนอก ในองค์ประกอบที่ 1 คุณภาพผู้สำเร็จการศึกษา ระดับคุณภาพดีเยี่ยมและดีมาก มีขอบเขตผลการดำเนินงานภายใต้ 4 ประเด็น คือ 1) คุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา โดยมุ่งเน้นด้านความรู้เกี่ยวกับสาขาวิชาที่เรียน การประยุกต์ใช้ความรู้ในการทำงาน/ฝึกงาน สมรรถนะและความพร้อมในการประกอบอาชีพอิสระ ทักษะวิชาชีพ ทักษะชีวิตตามมาตรฐานคุณวุฒิอาชีวศึกษาวิชาชีพ ทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 และพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 2) การทดสอบมาตรฐานวิชาชีพ ในระดับ ปวช. และระดับ ปวส. มีสัดส่วนผู้ผ่านเกณฑ์การประเมินจากการเข้ารับการประเมินครั้งแรกอยู่ในระดับสูง เมื่อเทียบกับสัดส่วนผู้เข้ารับการทดสอบทั้งหมด 3) การทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านอาชีวศึกษา (V-NET) มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าค่าเฉลี่ยระดับประเทศทุกด้าน และ 4) ความพึงพอใจของสถานประกอบการ ในด้านคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านสมรรถนะหลักและสมรรถนะทั่วไป และด้านสมรรถนะวิชาชีพ อยู่ในระดับสูง

องค์ประกอบที่ 2 คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา

สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพภายนอก ในองค์ประกอบที่ 2 คุณภาพการบริหารจัดการศึกษา ระดับคุณภาพดีเยี่ยมและดีมาก มีขอบเขตผลการดำเนินงานภายใต้ 4 ประเด็น คือ 1)

การบริหารจัดการ สถานศึกษามีการนำแนวคิดวงจรเดมมิง (Deming Cycle) มาประยุกต์ใช้ในการบริหารจัดการ มีจัดทำแผนงานโครงการบริหารจัดการทรัพยากรภายในสถานศึกษา เช่น บุคลากร อาคาร สถานที่ สื่อ ครุภัณฑ์ และเทคโนโลยีสารสนเทศ ที่ชัดเจนและตรวจสอบได้ รวมทั้งจัดทำแผนปฏิบัติการใช้งบประมาณ และสร้างเครือข่ายกับสถานประกอบการในการระดมทุนจัดหาครุภัณฑ์ที่ทันสมัย 2) ด้านหลักสูตร โดยมุ่งเน้นการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอน และร่วมมือกับสถานประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา ปรับปรุงหลักสูตร หรือปรับปรุงรายวิชาเดิมให้ตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน 3) ครูผู้สอน มีวุฒิการศึกษาตรงหรือสัมพันธ์กับสาขาวิชาที่สอน มีสัดส่วนครูผู้สอนต่อผู้เรียนเป็นไปตามเกณฑ์ และมีโอกาสเข้ารับการอบรมและพัฒนาทักษะครูอาชีพศึกษาอย่างต่อเนื่อง สำหรับด้านการสอนครูมีการจัดทำแผนการจัดการเรียนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้สื่อการสอนที่หลากหลาย มีการบันทึกหลังการสอน มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง และแก้ปัญหาการจัดการเรียนการสอนโดยใช้กระบวนการวิจัยในชั้นเรียน และ 4) ระบบทวิภาคี สถานศึกษาร่วมกับสถานประกอบการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อการพัฒนาหลักสูตรฐานสมรรถนะในระบบทวิภาคีที่ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ ซึ่งดำเนินการตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี พ.ศ. 2557 ทุกขั้นตอน

องค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม

สถานศึกษาอาชีวศึกษาที่ได้รับผลการประเมินคุณภาพภายนอก ในองค์ประกอบที่ 3 คุณภาพการสร้างสรรค์แห่งการเรียนรู้และนวัตกรรม ระดับคุณภาพดีเยี่ยมและดีมาก มีขอบเขตผลการดำเนินงานภายใต้ 2 ประเด็น คือ 1) สังคมแห่งการเรียนรู้ สถานศึกษามีศูนย์ฝึกอบรมที่มุ่งเน้นการบริการชุมชน การบริการวิชาการ การบริการวิชาชีพ และจิตอาสา มีการเปิดหลักสูตรทวิศึกษาและหลักสูตรระยะสั้นที่ให้ผู้เรียนและประชาชนได้ฝึกปฏิบัติด้วยเครื่องมือ/ครุภัณฑ์ที่ทันสมัย รวมทั้งให้ปราชญ์ชาวบ้านมีส่วนร่วมในการถ่ายทอดประสบการณ์ตรงให้กับผู้เรียน เพื่อการบำรุงศิลปวัฒนธรรมและการสืบทอดองค์ความรู้ของชุมชน และ 2) นวัตกรรม สิ่งประดิษฐ์ งานสร้างสรรค์ งานวิจัย สถานศึกษาส่งเสริมสนับสนุนและหาแหล่งเงินทุนให้ครูผู้สอนและผู้เรียนได้นำความรู้และทักษะมาประยุกต์ใช้เพื่อสร้างสรรค์ผลงาน ที่สามารถส่งเข้าร่วมแข่งขันและนำไปใช้ได้จริง

2.4 การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

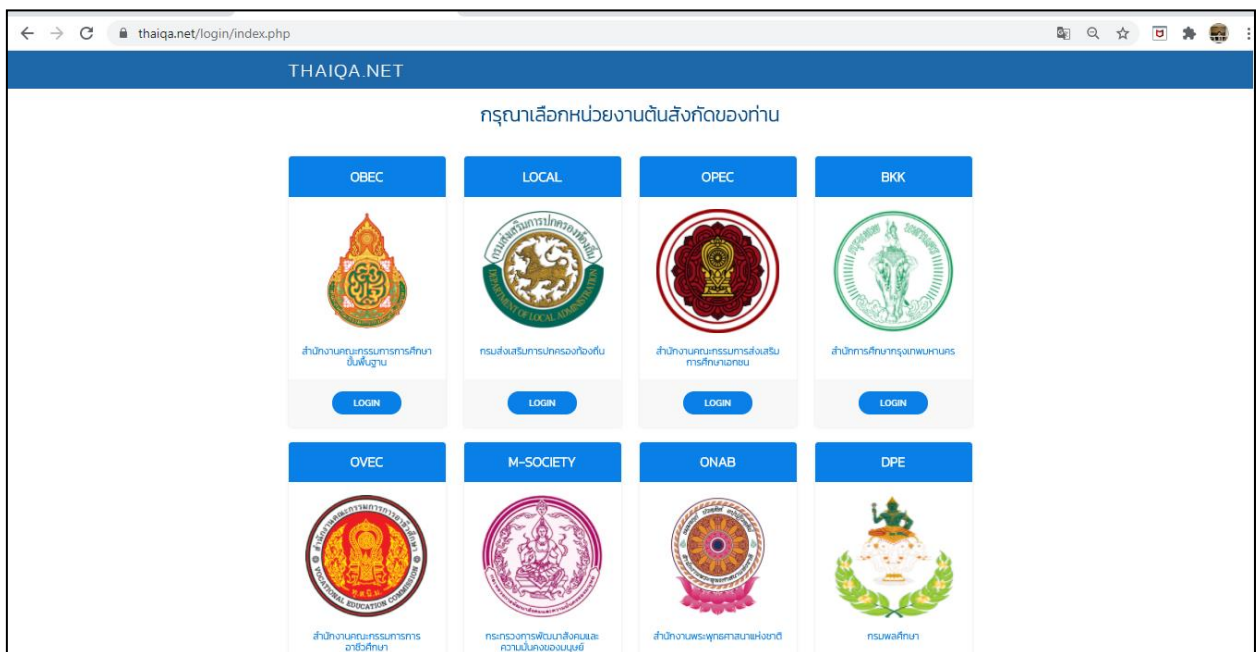
สำนักงานได้ดำเนินการพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการประเมินคุณภาพภายนอก ทั้งในส่วนที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา ผู้ประเมินภายนอก หน่วยงานต้นสังกัด และเจ้าหน้าที่ สมศ. โดยระบบเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ ที่พัฒนาขึ้นเป็นเครื่องมือสำคัญ ที่จะขับเคลื่อนการพัฒนาวิธีการประเมินคุณภาพภายนอกไปสู่ Digital based EQA อย่างเต็มรูปแบบ ซึ่งจะส่งผลให้กระบวนการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ. มีความรวดเร็ว และประสิทธิภาพยิ่งขึ้น สามารถลดปริมาณทรัพยากรต่าง ๆ สำหรับการประเมินคุณภาพภายนอกได้เป็นอย่างมาก เช่น ระยะเวลาที่ใช้ในการประเมิน ปริมาณเอกสารที่เป็นกระดาษ และอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง นอกจากนี้ ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาขึ้นยังสามารถเชื่อมโยงข้อมูลต่าง ๆ ระหว่าง สมศ. กับหน่วยงานภายนอก (ผู้ประเมินภายนอก/สถานศึกษา/หน่วยงานต้นสังกัด/เขตพื้นที่การศึกษา/ศึกษาธิการจังหวัด ฯลฯ) การติดตามความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านการประเมินคุณภาพภายนอกได้อย่างเป็นระบบ รวมทั้งยังสามารถจัดทำรายงานในมิติต่าง ๆ ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการตัดสินใจเชิงนโยบายด้านการพัฒนาคุณภาพ

การศึกษาของประเทศได้แบบทันทีตามความต้องการใช้งาน (Real-time) โดยมีระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่พัฒนาขึ้น ดังนี้

- ระบบ AQA Platform
- ระบบบริหารจัดการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (E-SAR)
- ระบบ Mobile Application
- ศูนย์ความเป็นเลิศด้านข้อมูลการประเมิน Excellence Center of QA

ตัวอย่าง ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการประเมินคุณภาพภายนอกของ สมศ.

❖ระบบบริหารจัดการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (e-SAR)❖

คุณสมบัติของระบบบริหารจัดการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษา (e-SAR)

1) หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษา สามารถบริหารจัดการรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาได้

2) หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาสามารถจัดส่งประเด็นต่าง ๆ ที่ต้องการให้มีการประเมินผลและการติดตามตรวจสอบซึ่งรวบรวมได้จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหรือจาก ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียกับสถานศึกษาแห่งนั้นให้แก่สำนักงานเพื่อใช้เป็นข้อมูลและแนวทางในการประเมินคุณภาพภายนอกได้ (กฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. ๒๕๖๑)

3) หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่กำกับดูแลสถานศึกษาสามารถบันทึกการเห็นชอบในการเลือกสถานศึกษาเพื่อขอรับการประเมินจาก สมศ. ได้

บทวิเคราะห์การดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

การวิเคราะห์ผลการดำเนินงาน ปีงบประมาณ 2563

จากผลการขับเคลื่อนการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในปีงบประมาณ 2563 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ได้วิเคราะห์ผลการดำเนินงานของแต่ละประเด็น มีข้อค้นพบที่น่าสนใจ ดังนี้

1) การชี้แจงแนวทางการดำเนินงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน และการติดตามผลการดำเนินงาน

การรับรู้ รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 พบว่า ยังมีสถานศึกษาอีกหลายแห่งที่ยังไม่รับทราบข้อมูลดังกล่าว เนื่องจากช่องทางการสื่อสารยังไม่หลากหลาย ครอบคลุมและทั่วถึง โดยเฉพาะในพื้นที่ห่างไกล ส่งผลให้ขาดการรับทราบข้อมูลหรือรับทราบแต่ยังไม่เข้าใจไม่ชัดเจน จึงควรเผยแพร่ข้อมูลด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายและมีการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจที่ชัดเจน ส่งผลให้การแปลงกรอบของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษา 3 ด้าน (ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง) ตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผ่านมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ยังไม่ได้มีการดำเนินการ เพราะสถานศึกษาไม่มีความรู้ ความเข้าใจในการเชื่อมโยงนำมาตรฐานการศึกษาของชาติและมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดเป็นกรอบในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา สถานศึกษาและผู้ที่เกี่ยวข้องหลายแห่งยังมีแนวคิดมุ่งผลสัมฤทธิ์ทางวิชาการเป็นสำคัญ ส่วนใหญ่ยังคงยึดมาตรฐานการศึกษาและตัวบ่งชี้ของต้นสังกัดในการจัดหลักสูตรการเรียนการสอน การจัดกิจกรรม และการวัดและประเมินผล ดังนั้น ผู้กำหนดนโยบายหรือหน่วยงานต้นสังกัดควรสร้างความรู้ความเข้าใจ สร้างการมีส่วนร่วมอย่างสร้างสรรค์ จัดสรรทรัพยากรให้เหมาะสมเพียงพอ และกำหนดแผนการติดตาม การดูแลให้ความช่วยเหลืออย่างชัดเจน

2) การดำเนินงานด้านมาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

การจัดทำมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดที่จะต้องจัดทำมาตรฐานการศึกษาในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา ได้แก่ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาพิเศษ การอาชีวศึกษา การอุดมศึกษา พบว่า มีความสอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 ซึ่งแต่ละสังกัดมุ่งเป้าการพัฒนาผู้เรียนตามแต่ละระดับและประเภทการศึกษาให้บรรลุผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ 3 ด้าน คือ ผู้เรียนรู้ ผู้ร่วมสร้างสรรค์นวัตกรรม และพลเมืองที่เข้มแข็ง รวมถึงมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูตามข้อบังคับของคุรุสภาได้มีการปรับปรุงให้สอดคล้องกับสิ่งที่มาตรฐานการศึกษาของชาติกำหนดไว้ อย่างไรก็ตาม จากการดำเนินงานยังพบว่า ในระดับสถานศึกษาซึ่งเป็นระดับปฏิบัตินั้น สถานศึกษาหลายแห่งยังไม่มีความพร้อมในการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา เนื่องจากบุคลากรที่ดูแลรับผิดชอบยังขาดความรู้ ความเข้าใจในเรื่องมาตรฐานการศึกษาของชาติ และความเชื่อมโยงของมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและมาตรฐานการศึกษาของชาติ เพื่อจัดทำมาตรฐานสถานศึกษาตามบริบทของสถานศึกษาที่มีความหลากหลาย

การประกันคุณภาพการศึกษาซึ่งเป็นหัวใจสำคัญของการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษา พบว่า ในระดับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการได้ออกกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นกรอบให้กับสถานศึกษาในการจัดทำระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษา แต่ทั้งนี้พบว่า สถานศึกษาบางแห่งยังไม่ดำเนินการตามกฎกระทรวงการประกันคุณภาพ พ.ศ. 2561 บางแห่งก็ยังไม่เข้าใจระบบการประกันคุณภาพการศึกษาแนวใหม่ ยังยึดติดแบบเดิมซึ่งคิดค่าธรรมเนียมลงทะเบียน บางแห่งนำมาตรฐานการศึกษาของโรงเรียน

ใกล้เคียงมาใช้เป็นของตนเอง บางแห่งนำมาตรฐานการศึกษาของต้นสังกัดมาเป็นมาตรฐานของโรงเรียน จึงไม่
เป็นไปตามเป้าหมายที่โรงเรียนต้องการพัฒนาอย่างแท้จริง บางแห่งกำหนดมาตรฐานไม่ครอบคลุม สร้าง
มาตรฐานไม่ครบองค์ประกอบ ค่าเป้าหมายกับเกณฑ์และเครื่องมือที่ใช้ไม่ตอบโจทย์หรือเป็นไปในทิศทาง
เดียวกัน บางแห่งจัดทำแผนพัฒนาการจัดการศึกษาไม่สอดคล้องกับมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา
ขณะเดียวกันถ้าวิเคราะห์ถึงความเชื่อมโยงกับมาตรฐานการศึกษาของชาติก็จะพบว่า สถานศึกษาบางแห่งไม่ได้
เชื่อมโยงการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษากับมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัดและ
มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 เนื่องจากเหตุผลของการประกาศใช้มาตรฐานการศึกษาของชาติมีขึ้น
ภายหลังมาตรฐานการศึกษาของหน่วยงานต้นสังกัด หรือสถานศึกษาอาจจะขาดความเข้าใจในเป้าหมายของ
มาตรฐานการศึกษาของชาติ

3) การดำเนินงานด้านหลักสูตรการศึกษาแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำหลักสูตรการศึกษา อาทิ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้น
พื้นฐาน ได้มีการดำเนินการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานใหม่เป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะโดยยึดกรอบ
ผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ของการศึกษาตามที่กำหนดไว้ในมาตรฐานการศึกษาของชาติ ขณะที่สำนักงานส่งเสริม
การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยก็อยู่ระหว่างกำหนดยุทธศาสตร์หลักสูตรการศึกษาที่สอดคล้อง
กับมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และกลุ่มเป้าหมายของสำนักงาน กศน. ส่วนสำนักงาน
คณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้พัฒนาหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ 1 ประเภทวิชา วิชาชีพชั้นสูง 11
ประเภทวิชา และระดับปริญญาตรี 9 ประเภทวิชา รวมทั้งเครื่องมือประเมินมาตรฐานวิชาชีพ ใน 10 ประเภท
วิชา ที่เน้นสมรรถนะ เพื่อพัฒนาความสามารถของผู้เรียนให้มีคุณลักษณะตามที่มาตรฐานการศึกษาของชาติ
กำหนด แต่ข้อสังเกตสำคัญที่ควรนำมาพิจารณาคือ วิธีการจัดการเรียนการสอน วิธีการวัดและประเมินความ
รอบรู้ตามหลักสูตร ที่จะสะท้อนถึงสมรรถนะหรือระดับของผู้เรียนว่าบรรลุตามที่หลักสูตรกำหนดไว้หรือไม่
อย่างไร ทั้งนี้รวมถึงการพัฒนาครูผู้สอนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้มีความสามารถในการนำหลักสูตรฐาน
สมรรถนะไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียน

4) การประเมินผลการศึกษา

สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) หรือ สทศ. อยู่ระหว่างการพัฒนาเครื่องมือ
ต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบทางการศึกษาระดับชาติเพื่อวัดความรู้รวบยอดของแต่ละระดับการศึกษา แบบ
ประเมินความรู้เพื่อคัดเลือกเข้าศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาในวิชาความถนัดทั่วไป (GAT) และความถนัดทาง
วิชาชีพ (PAT) เพื่อวัดสมรรถนะผู้เรียนที่สอดคล้องกับหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำลังจะ
ปรับเปลี่ยนไปเป็นหลักสูตรฐานสมรรถนะ รวมทั้งอยู่ระหว่างการพัฒนาเครื่องมือประเมินทักษะเพื่อรองรับ
ทักษะในศตวรรษที่ 21 เช่น พัฒนาข้อสอบภาษาอังกฤษตามกรอบของ CEFR พัฒนาแบบวัดการศึกษา
ภาษาไทยโดยได้รับความร่วมมือจากสถาบันสิรินธร แบบวัดความสามารถทางเทคโนโลยี แบบทดสอบเพื่อขอ
อนุญาตใบประกอบวิชาชีพครู การวางแผนปรับระบบการทดสอบเป็นการทดสอบแบบดิจิทัล เป็นต้น แต่
อย่างไรก็ตาม แบบวัดและประเมินผลต่าง ๆ ก็ต้องอาศัยผู้ออกข้อสอบที่มีความเชี่ยวชาญเพื่อวัดผู้เข้ารับการ
ทดสอบได้อย่างแท้จริงซึ่งมีจำกัด รวมทั้งการขาดแคลนเครื่องมือด้านเทคโนโลยี การพัฒนานวัตกรรม
ทดสอบต่าง ๆ ในรูปแบบของ National Digital Testing Platform

5) การประชาสัมพันธ์สร้างความเข้าใจ

การประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้อง ชัดเจน มีการดำเนินงานหลายรูปแบบจากหน่วยงานต่าง ๆ เช่น การประชุมสัมมนา การบรรยายสร้างความรู้ ความเข้าใจ การจัดทำเอกสารสิ่งพิมพ์ วิทยุทัศน์ การประชุมวิชาการ การจัดทำสื่อดิจิทัล การจัดทำ E-book ฯลฯ ซึ่งมีข้อสังเกตว่าในการประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจยังจำกัดเป้าหมายอยู่ในวงของนักการศึกษาและกระจุกตัวอยู่ในกลุ่มเมือง/จังหวัด ขณะที่ประชาชน ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องอื่น ๆ ยังรับรู้ รับทราบเป็นส่วนน้อย แม้กระทั่งสถานศึกษา ครู บุคลากรทางการศึกษา ที่ไม่ได้อยู่ในเมือง/จังหวัด หรืออยู่ในพื้นที่ห่างไกล ยิ่งไม่ค่อยได้รับรู้ รับทราบ ดังนั้นอาจปรับเปลี่ยนวิธีการประชาสัมพันธ์ในรูปแบบที่หลากหลายมากขึ้น และเน้นวิธีการสื่อสารที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายเฉพาะของแต่ละกลุ่มได้อย่างเป็นรูปธรรม

➡ ข้อเสนอแนะในการขยายผลและยกระดับการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

1) การดำเนินการส่งเสริมการศึกษาต้องเริ่มตั้งแต่หน่วยงานต้นสังกัดที่เข้ามาดูแลให้ความช่วยเหลืออย่างเต็มที่ ผู้บริหารที่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับมาตรฐานการศึกษาอย่างชัดเจน และการมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งคุณภาพของผู้เรียนเป็นสำคัญ

2) การขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติที่มีประสิทธิภาพในเชิงนโยบายคือ ดำเนินการผ่านกลไกคณะทำงานที่มีองค์ประกอบของคณะกรรมการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกหน่วย และร่วมวางแผนการดำเนินงานร่วมกันในแต่ละปี โดยศึกษาผลการดำเนินงานที่ผ่านมาแล้วกำหนดกลยุทธ์และวิธีการทำงานร่วมกัน โดยในปีงบประมาณ 2564 สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาจะเน้นดำเนินการวิจัยและประเมินผลการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติในแต่ละระดับและประเภทการศึกษาอย่างต่อเนื่องจากปีงบประมาณ 2563 ในประเด็น (1) กระบวนการประกันคุณภาพ (2) งานวิชาการ หลักสูตร การสอน รวมทั้งสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ เช่น สื่อดิจิทัลเทคโนโลยี และการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน (3) กระบวนการบริหารจัดการของสถานศึกษา เช่น การบริหารงบประมาณ (4) การทำวิจัยผลการเรียนรู้ของผู้เรียน สำหรับสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เน้นการจัดทำ VTR การประชุมทางไกล การเผยแพร่ประชาสัมพันธ์เรื่องการประกันคุณภาพการศึกษาไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาทั้งในสังกัดและต่างสังกัดที่จัดการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การนำหลักสูตรฐานสมรรถนะไปใช้ในสถานศึกษานำร่อง ส่วนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย เน้นการสร้างความรู้ความเข้าใจในระดับนโยบายสู่ระดับปฏิบัติผ่านการประชุมเชิงปฏิบัติการ/ประชุมวิชาการให้กับบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาในสังกัด ขณะที่สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา เน้นการวิเคราะห์ผลการดำเนินงานตามมาตรฐานการศึกษาของสถาบันอุดมศึกษาเพื่อการปรับปรุงและพัฒนา

3) การปรับปรุงแก้ไขประกาศกระทรวงศึกษาธิการ เรื่อง มาตรฐานการอุดมศึกษา พ.ศ. 2561 ให้เป็นกฎหมาย เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการอุดมศึกษา พ.ศ. 2562

4) การนิเทศ กำกับ ติดตาม อย่างใกล้ชิดและต่อเนื่องให้สถานศึกษาแต่ละสังกัดนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 และมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัด เป็นกรอบในการจัดการศึกษาที่สอดคล้องกับบริบท เอกลักษณ์ของสถานศึกษา และวิถีชีวิตชุมชนหรืออัตลักษณ์ของผู้เรียนอย่างแท้จริง โดยอาศัยความร่วมมือของทุกภาคส่วน

ภาคผนวก

การประชุมหารือเพื่อขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

- 1. การประชุมหน่วยงานต้นสังกัดและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ ประจำปี 2563
วันที่ 1 พฤศจิกายน 2562 ณ ห้องกำแหง พलगูร ชั้น 3 อาคาร 56 ปี สกศ.

คณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

- 2. การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ครั้งที่ 1/2562
วันที่ 20 ธันวาคม 2562 ณ ห้องประชุมกำแหง พलगูร ชั้น 3 อาคาร 56 ปี สกศ.

➤ 3. การประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ครั้งที่ 1/2563
วันที่ 26 สิงหาคม 2563 ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร ชั้น 3 อาคาร 56 ปี สกศ.

➤ การวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) กับหน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษา

➤ การดำเนินโครงการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา ในระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการอาชีวศึกษา

➤ การประชุมวางแผนดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) ในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติในสถานศึกษา โดยมี ดร.ชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์ ประธานคณะกรรมการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ ผศ.ดร.กอบสุข คงมนัส มหาวิทยาลัยนเรศวร ผศ.ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ มหาวิทยาลัยบูรพา และนายวีรพล วีระโชติวสิน ภาควิชาเพื่อการศึกษา บริษัท แอดไวซอรี จำกัด และผู้เกี่ยวข้องเข้าร่วมประชุม ในวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2563 ณ ห้องประชุมกำแหง พลางกูร ชั้น 3 อาคาร 56 ปี สกศ.

➤ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา กับสถานศึกษาที่ร่วมโครงการวิจัย ในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดศรีสะเกษ จำนวน 5 แห่ง ในวันที่ 21 สิงหาคม 2563 ณ โรงแรมแกลอรี่ดีไซน์ อำเภอเมือง จังหวัดศรีสะเกษ

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ มหาวิทยาลัยบูรพา และคณะ
สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 แห่ง ดังนี้

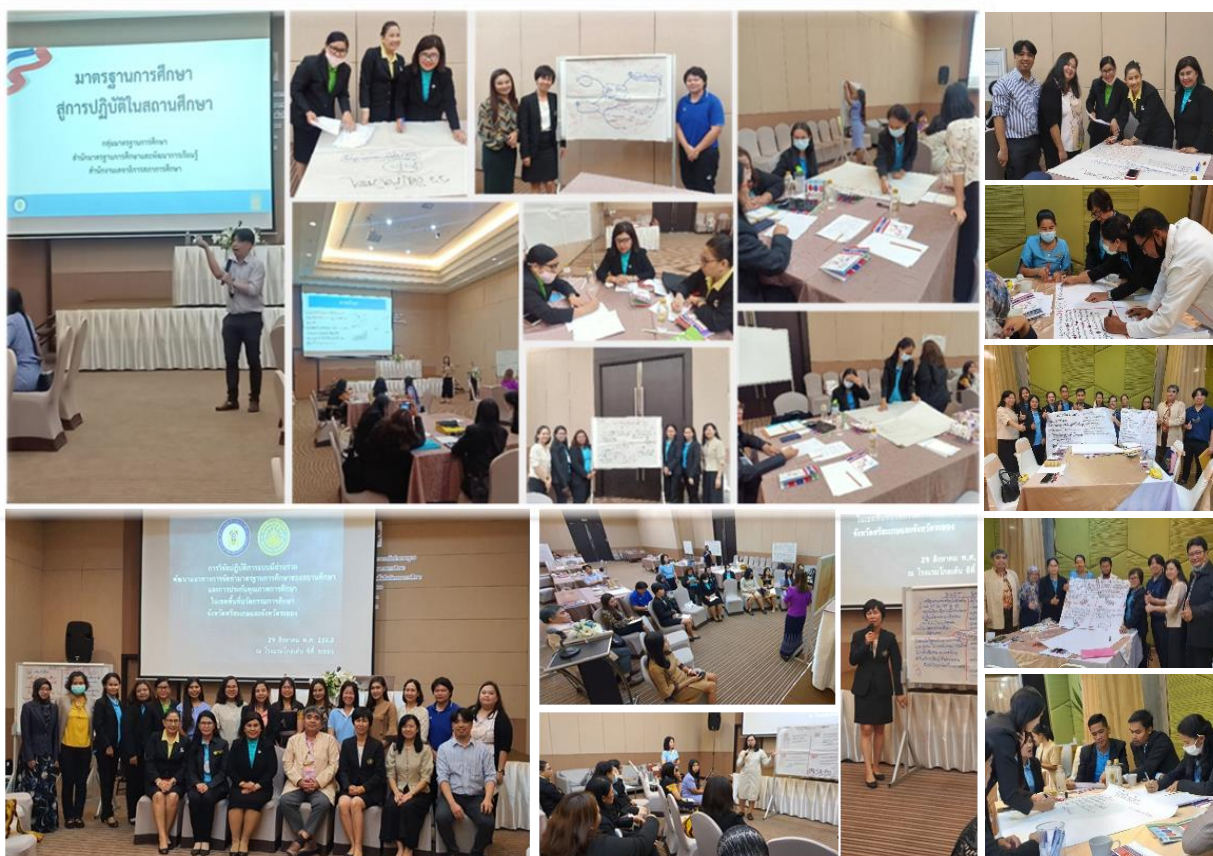
(1) โรงเรียนบ้านหญ้าปล้อง (สพป.ศรีสะเกษ เขต 1)	สังกัด สพฐ.
(2) โรงเรียนราชประชานุเคราะห์ 29	สังกัดสำนักบริหารการการศึกษาพิเศษ
(3) โรงเรียนวัดหลวงวิทยา	สังกัด สช.
(4) วิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีศรีสะเกษ	สังกัด สอศ.
(5) โรงเรียนไพรบึงวิทยาคม	สังกัด สก.

➤ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา กับสถานศึกษาที่ร่วมโครงการวิจัย ในเขตพื้นที่นวัตกรรมการศึกษา จังหวัดระยอง จำนวน 5 แห่ง ในวันที่ 29 สิงหาคม 2563 ณ โรงแรมโกลเด้นบีช จังหวัดระยอง

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.บุญชู บุญลิขิตศิริ มหาวิทยาลัยบูรพา และคณะ
สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 5 แห่ง ดังนี้

(1) โรงเรียนบ้านสมานมิตร (สพ.ระยอง เขต 1)	สังกัด สพฐ.
(2) โรงเรียนระยองปัญญานุกูล	สังกัดสำนักบริหารการการศึกษาพิเศษ
(3) โรงเรียนสมคิดวิทยา	สังกัด สช.
(4) วิทยาลัยเทคนิคบ้านค่าย	สังกัด สอศ.
(5) โรงเรียนเทศบาลวัดปากน้ำ เทศบาลนครระยอง	สังกัด สก.

➤ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา กับสถานศึกษาที่ร่วมโครงการวิจัย ในพื้นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 6 แห่ง ในวันที่ 14 กันยายน 2563 ณ โรงแรมแกรนด์ ฟอร์จูน จังหวัด นครศรีธรรมราช

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบสุข คงมันัส มหาวิทยาลัยนเรศวร และคณะ
สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

(1) โรงเรียนบ้านบางเตย (สพป.นครศรีธรรมราช เขต 1)	สังกัด สพฐ.
(2) โรงเรียนไตรภูมิวิทยา	สังกัด สช.
(3) โรงเรียนตชด.บ้านเขาวัง อ.ร่อนพิบูลย์	สังกัด ตชด.
(4) กศน. อำเภอเมือง จ.นครศรีธรรมราช	สังกัด กศน.
(5) วิทยาลัยเทคโนโลยีและอุตสาหกรรมการต่อเรือ	สังกัด สอศ.
(6) โรงเรียนสาธิตเทศบาลวัดเพชรจริก	สังกัด สก.

➤ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา กับสถานศึกษาที่ร่วมโครงการวิจัย ในพื้นที่ จังหวัดนครศรีธรรมราช จำนวน 6 แห่ง ในวันที่ 17 กันยายน 2563 ณ ห้องประชุมของโรงเรียนสรรพวิทยาคม อำเภอแม่สอด จังหวัดตาก

โดย ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กอบสุข คงมันัส มหาวิทยาลัยนเรศวร และคณะ
สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ จำนวน 6 แห่ง ดังนี้

(1) โรงเรียนสรรพวิทยาคม	สังกัด สพฐ.
(2) โรงเรียนอนุกุลวิทยา (วัดดอนแก้ว)	สังกัด สช.
(3) โรงเรียน ตชด. ท่านผู้หญิงทวิ มณีบุตร	สังกัด ตชด.
(4) กศน.อำเภอแม่สอด จ.ตาก	สังกัด กศน.
(5) วิทยาลัยเทคนิคแม่สอด (วิทยาลัยการอาชีพแม่สอด)	สังกัด สอศ.
(6) โรงเรียนเทศบาลวัดไพรสมณต์ (เทศบาลนครแม่สอด)	สังกัด สก.

➤ การลงพื้นที่เก็บข้อมูลการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมพัฒนาแนวทางการจัดทำมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษาและการประกันคุณภาพการศึกษา กับสถานศึกษาที่ร่วมโครงการวิจัย ในพื้นที่ กรุงเทพมหานคร สังกัด กทม. ในวันที่ 9 มิถุนายน 2563 ณ ห้องประชุมโรงเรียนวัดพลมานีย์ เขตลาดกระบัง กรุงเทพมหานคร

โดย นายวีรพล วีระโชติวสิน และคณะ บริษัท เอ็ดไวซอรี จำกัด
สถานศึกษาที่เข้าร่วมโครงการ ได้แก่

(1) โรงเรียนวัดพลมานีย์	สังกัด กทม.
(2) โรงเรียนบำรุงรวิวรรณวิทยา	สังกัด กทม.
(3) โรงเรียนมัธยมปทุมทวารวดี	สังกัด กทม.

การนำมาตรฐานการศึกษาสู่การปรับหลักสูตรฐานสมรรถนะ

การประชุมรับฟังความคิดเห็นเกี่ยวกับ (ร่าง) สมรรถนะตามกรอบแนวคิดหลักสูตรฐานสมรรถนะ เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2563 ณ ห้องประชุม สพฐ. 1 อาคาร สพฐ. 4

การประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

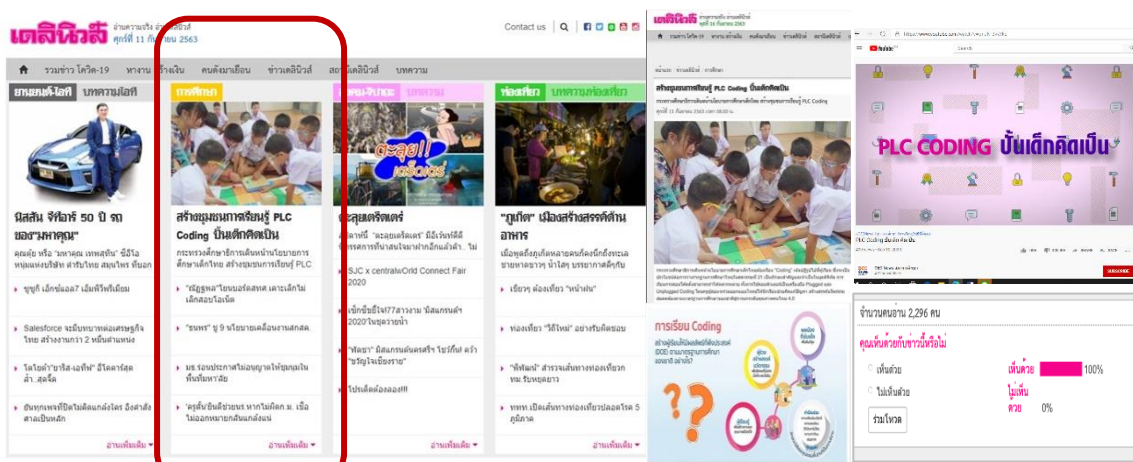
กรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย จัดการประชุมสัมมนาเชิงปฏิบัติการจัดทำ มาตรฐานการศึกษาและการเขียนรายงานการประเมินตนเองของสถานศึกษาตามรูปแบบแนวทางการประเมิน คุณภาพการศึกษาแนวใหม่และกฎกระทรวงการประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 ระดับการศึกษา ขั้นพื้นฐาน จำนวน 12 รุ่น ณ โรงแรมริเวอร์ไซด์ กรุงเทพมหานคร

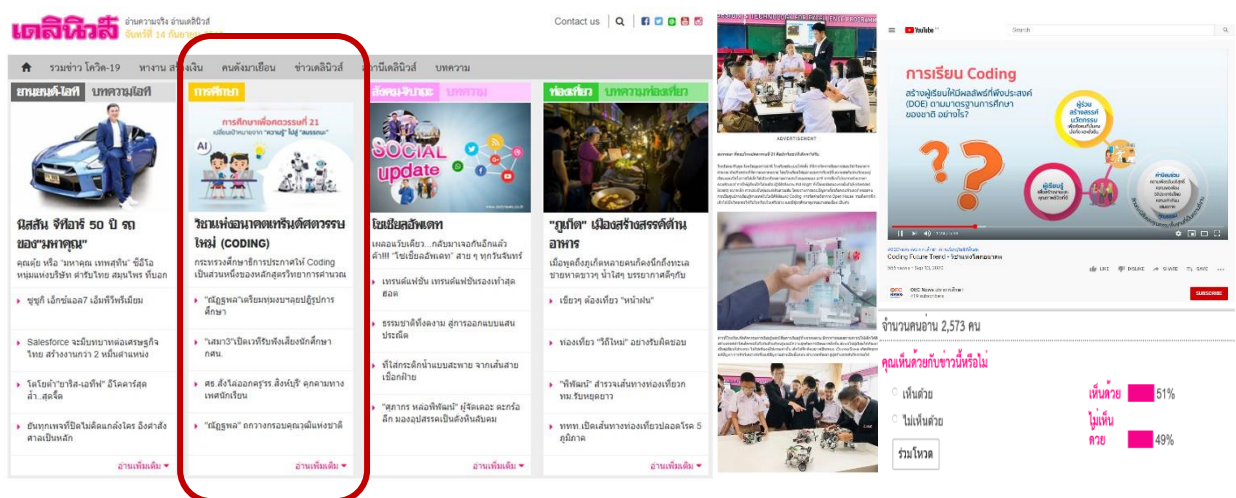
การผลิตสื่อรูปแบบวิทัศน์ เรื่อง การจัดการเรียนการสอนโค้ดดิ้งและการสร้างสรรค์นวัตกรรม

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษาผลิตและเผยแพร่สื่อรูปแบบวิทัศน์ เรื่อง การจัดการเรียนการสอน Coding และการสร้างสรรค์นวัตกรรม จำนวน 3 เรื่อง โดยถ่ายทอดตัวอย่างการจัดการเรียนการสอน Coding และการสร้างสรรค์นวัตกรรมจากสถานศึกษาที่มีความโดดเด่นและเป็นที่ยอมรับ เพื่อเผยแพร่เป็นแนวทางในการพัฒนาผู้เรียน ดังนี้

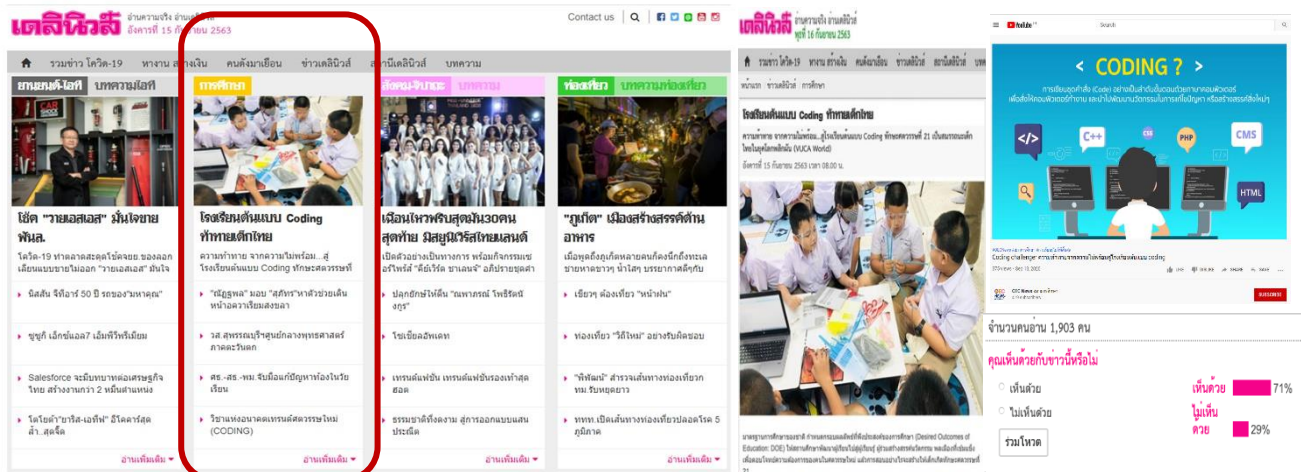
➤ **วิทัศน์ที่ 1** เรื่อง สร้างชุมชนการเรียนรู้ PLC Coding ปั่นเด็กคิดเป็น เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์สำนักข่าวเดลินิวส์ ออนไลน์ (<https://www.dailynews.co.th/education/794605>) เมื่อวันศุกร์ ที่ 11 กันยายน 2563 และ YouTube ช่อง OECNEWS ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เมื่อวันที่ 10 กันยายน 2563

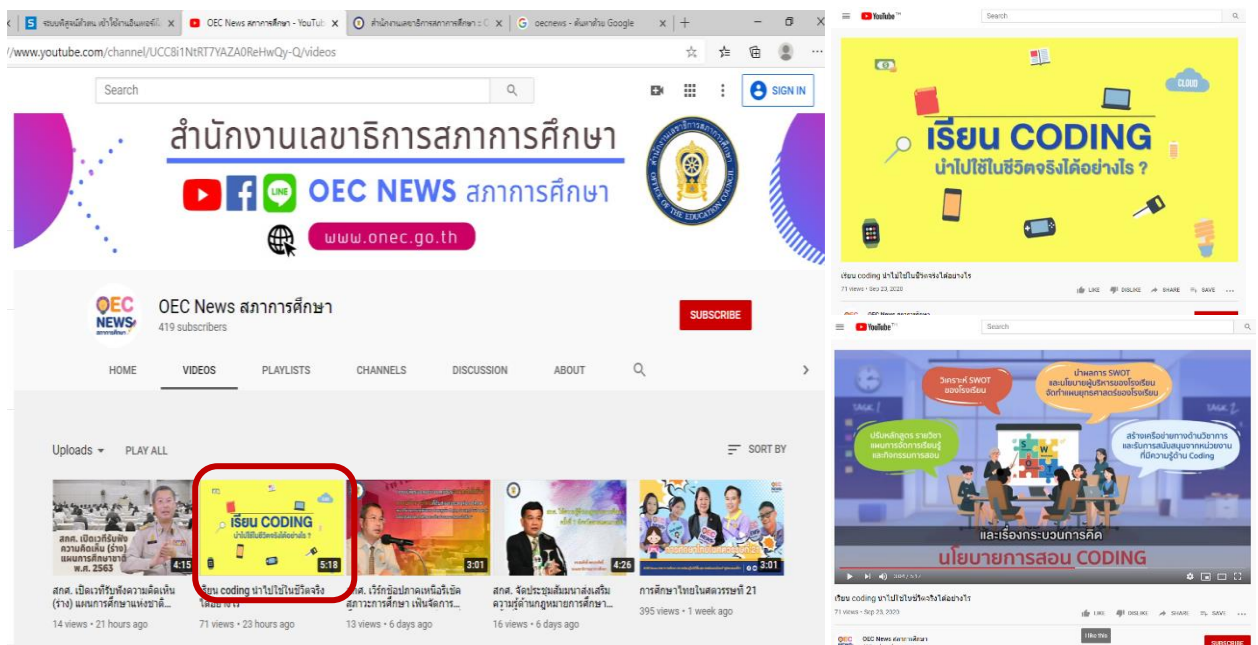
➤ **วิทัศน์ที่ 2** เรื่อง วิชาแห่งอนาคตเทรนด์ศตวรรษใหม่ <CODING> เผยแพร่ผ่านเว็บไซต์สำนักข่าวเดลินิวส์ ออนไลน์ (<https://www.dailynews.co.th/education/795198>) เมื่อวันจันทร์ ที่ 14 กันยายน 2563 และ YouTube ช่อง OECNEWS ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2563

➤ วิดีทัศน์ที่ 3 เรื่อง Coding Challenger ความท้าทายจากความไม่พร้อมสู่โรงเรียนต้นแบบเผยแพร่ผ่านเว็บไซต์สำนักข่าวเดลินิวส์ ออนไลน์ (<https://www.dailynews.co.th/education/795323>) เมื่อวันที่ 15 กันยายน 2563 และ YouTube ช่อง OECNEWS ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา เมื่อวันที่ 13 กันยายน 2563

➤ วิดีทัศน์ที่ 4 เรื่อง Coding นำไปใช้ในชีวิตจริงได้อย่างไร เผยแพร่ผ่าน YouTube ช่อง OECNEWS ของสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา (<https://www.youtube.com/watch?v=nKH4jaP0zh8>) เมื่อวันที่ 23 กันยายน 2563

การติดตามความก้าวหน้าการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในปี 2563

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา ติดตามความก้าวหน้าการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติ ในปี 2563 โดยจัดประชุมระดมความคิดเห็น (Focus Group) เรื่อง การนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ เพื่อเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และคณะกรรมการสถานศึกษา/ผู้ปกครอง จำนวน 6 ครั้ง ครอบคลุม 5 ภูมิภาคทั่วประเทศ เพื่อติดตามสภาพปัจจุบัน ปัญหาอุปสรรค รวมถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. 2561 สู่การปฏิบัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

คำสั่งสำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

ที่ ๒๕๖๒/ ๒๕๖๒

เรื่อง แต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

ตามมติคณะรัฐมนตรี ในคราวประชุมเมื่อวันที่ ๒ ตุลาคม ๒๕๖๑ ให้ความเห็นชอบในหลักการ มาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ และให้ส่วนราชการหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา นำมาตรฐานการศึกษาของชาติไปเป็นกรอบในการกำหนดมาตรฐานการศึกษาและหลักสูตรการศึกษาในแต่ละ ระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกัน คุณภาพการศึกษาด้วย โดยทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานจัดทำมาตรฐานการศึกษา ของหน่วยงานตามมาตรฐานการศึกษาของชาติเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุเป้าหมายของผลลัพธ์ที่พึงประสงค์ ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑ ได้อย่างสอดคล้อง เชื่อมโยงและเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นั้น

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๓๐ แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวง ศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๔๖ จึงแต่งตั้งคณะทำงานขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ดังนี้

องค์ประกอบ

๑. เลขาธิการสภาการศึกษา	ที่ปรึกษา
๒. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	ประธาน
๓. รองเลขาธิการสภาการศึกษา
(นางวัฒนาพร ระงับทุกข์)	รองประธาน
๔. รองเลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(นางปัทมา วีระวานิช)	คณะทำงาน
๕. ผู้ช่วยเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(ว่าที่ ร.ต.ธนู วงษ์จินดา)	คณะทำงาน
๖. นางเบญจลักษณ์ น้ำฟ้า	คณะทำงาน
๗. นายรังสรรค์ มณีเล็ก	คณะทำงาน
๘. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(นางสาวมธุรส ประภาจันทร์)	คณะทำงาน
๙. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
(นางชยพร กระจ่างทอง)	คณะทำงาน
๑๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(นางศศิธร กุลศิริสวัสดิ์)	คณะทำงาน
๑๑. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(นางอรรพรรณ สุวรรณภาค)	คณะทำงาน
๑๒. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
(นางรจนา จันทรากุล)	คณะทำงาน

/ ๑๓. ผู้แทน...

- ๒ -

๑๓. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (นางสาวนุชนภา รื่นอบเชย)	คณะทำงาน
๑๔. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (นางสาวนพรัตน์ ประสาทเขตการณ์)	คณะทำงาน
๑๕. ผู้แทนสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (นางสาวทัศนีย์ พิศาลรัตน์กุล)	คณะทำงาน
๑๖. ผู้แทนสำนักงาน กศน. (นางรุ่งอรุณ ไสยโสภณ)	คณะทำงาน
๑๗. ผู้แทนสำนักงาน กศน. (นางสาวเบญจวรรณ อำไพศรี)	คณะทำงาน
๑๘. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (นายประยูร หรั่งทรัพย์)	คณะทำงาน
๑๙. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (นางสาวโกสุม สุขะเทศ)	คณะทำงาน
๒๐. ผู้แทนสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน (นางภัทราพรณ เล็งวัฒนากิจ)	คณะทำงาน
๒๑. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (นาย ช โชคชัย คำแหง)	คณะทำงาน
๒๒. ผู้แทนกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น (นายสุพจน์ จิตรเพ็ชร)	คณะทำงาน
๒๓. ผู้แทนสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (นางสาววิไลลักษณ์ คัมภีรานนท์)	คณะทำงาน
๒๔. ผู้แทนสำนักงานการศึกษากรุงเทพมหานคร (นางสาวอรรพรรณ รอดคล้าย)	คณะทำงาน
๒๕. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (พ.ต.ท.หญิง เสาวณีย์ เรืองสุภาภิมุข)	คณะทำงาน
๒๖. ผู้แทนกองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน (พ.ต.ท. สมชาย กาละวงศ์)	คณะทำงาน
๒๗. ผู้แทนสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (นางสาวทรายทอง พวงสันเทียะ)	คณะทำงาน
๒๘. ผู้แทนสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) (นางสาวเนตรดาว ยิ่งยกุล)	คณะทำงาน
๒๙. ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (นางสาวมาลัย ศรีศิริรุ่งโรจน์)	คณะทำงาน

/ ๓๐. ผู้แทน...

- ๓ -

๓๐. ผู้แทนสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน) (นางสาวนภากร ส่งแสง)	คณะทำงาน
๓๑. ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ สกศ.	คณะทำงานและเลขานุการ
๓๒. ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการศึกษา สกศ.	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๓. เจ้าหน้าที่สำนักมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ สกศ. (นางสาวกรรมล จิ่งสำราญ)	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๔. เจ้าหน้าที่สำนักมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ สกศ. (นางสุวรรณา สุวรรณประภาพร)	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ
๓๕. เจ้าหน้าที่สำนักมาตรฐานการศึกษา และพัฒนาการเรียนรู้ สกศ. (นางสาววิภาดา วาณิช)	คณะทำงานและ ผู้ช่วยเลขานุการ

อำนาจหน้าที่

๑. ร่วมกันวางแผนในการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติ พ.ศ. ๒๕๖๑สู่การปฏิบัติในประเด็นต่างๆ ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา รวมทั้งการส่งเสริม กำกับดูแล การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพการศึกษา

๒. ร่วมกันดำเนินการวิจัยปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมกับสถานศึกษานำร่องและหน่วยงานต้นสังกัดด้วยรูปแบบและวิธีการที่หลากหลาย ตามแนวทางการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ในแต่ละระดับและประเภทการศึกษา

๓. ดำเนินงานอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง

ทั้งนี้ ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๒๖ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๖๒

(นายสุภัทร จำปาทอง)
เลขาธิการสภาการศึกษา

ประกาศคณะกรรมการคุรุสภา

เรื่อง รายละเอียดของมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู
ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๖ และข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ (ฉบับที่ ๔) พ.ศ. ๒๕๖๒ ประกอบกับมติคณะกรรมการคุรุสภา ในการประชุมครั้งที่ ๔/๒๕๖๒ เมื่อวันที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๖๒ คณะกรรมการคุรุสภาจึงออกประกาศคณะกรรมการคุรุสภากำหนดรายละเอียดสาระความรู้ และสมรรถนะตามมาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ข้อ ๒ ให้ยกเลิกความในหมวด ๑ ผู้ประกอบวิชาชีพครู ของประกาศคณะกรรมการคุรุสภา เรื่อง สาระความรู้ สมรรถนะและประสบการณ์วิชาชีพของผู้ประกอบวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และศึกษานิเทศก์ ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ. ๒๕๕๖

ข้อ ๓ มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครู มีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

(ก) มาตรฐานความรู้

๑. การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๑ สาระความรู้

(๑) การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลกและสังคม

(๒) แนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง

๑.๒ สมรรถนะ

(๑) รอบรู้บริบทการเปลี่ยนแปลงของสังคม ทั้งภายใน และภายนอกประเทศ ที่ส่งผลกระทบต่อการศึกษา

(๒) ประยุกต์ใช้แนวคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการจัดการเรียนรู้ให้กับผู้เรียนได้

๒. จิตวิทยาพัฒนาการ จิตวิทยาการศึกษา และจิตวิทยาให้คำปรึกษาในการวิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

๒.๑ สาระความรู้

จิตวิทยาเพื่อการวิเคราะห์ และพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ครอบคลุม

(๑) จิตวิทยาพัฒนาการ

(๒) จิตวิทยาการศึกษา

(๓) จิตวิทยาให้คำปรึกษา

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๓๐๘ ง ราชกิจจานุเบกษา ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓

หน้า ๓๓

- ๒.๒ สมรรถนะ
- (๑) เข้าใจธรรมชาติของผู้เรียน
 - (๒) ช่วยเหลือและสนับสนุนการเรียนรู้ของผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพได้
 - (๓) ให้คำแนะนำช่วยเหลือผู้เรียนให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นได้
๓. เนื้อหาวิชาที่สอน หลักสูตร ศาสตร์การสอน และเทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
- ๓.๓ สารความรู้
- (๑) เนื้อหาวิชาเอก
 - (๒) หลักสูตร
 - (๓) ศาสตร์การสอน
 - (๔) เทคโนโลยีดิจิทัลในการจัดการเรียนรู้
- ๓.๒ สมรรถนะ
- (๑) รอบรู้ในเนื้อหาของสาขาวิชาเอกที่สอน และบูรณาการองค์ความรู้ในวิชาเอกสำหรับการเรียนการสอนได้
 - (๒) วิเคราะห์ จัดทำ ใช้ ประเมิน และพัฒนาหลักสูตรของสถานศึกษาได้
 - (๓) จัดทำแผนการเรียนรู้ และนำแผนการเรียนรู้ไปสู่การปฏิบัติให้เกิดผลจริงได้อย่างเหมาะสมกับผู้เรียน
 - (๔) บริหารจัดการชั้นเรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้
 - (๕) ใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการสื่อสารได้
 - (๖) แสวงหาแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายให้แก่ผู้เรียนได้
 - (๗) ประยุกต์ใช้ หรือพัฒนาสื่อ และนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนได้
๔. การวัด ประเมินผลการเรียนรู้ และการวิจัยเพื่อแก้ปัญหา และพัฒนาผู้เรียน
- ๔.๑ สารความรู้
- (๑) การวัดและประเมินผลการเรียนรู้
 - (๒) การวิจัยเพื่อแก้ปัญหาและพัฒนาผู้เรียน
- ๔.๒ สมรรถนะ
- (๑) วัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน และนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาผู้เรียนได้

(๒) เลือกใช้ผลการวิจัยไปใช้ในการจัดการเรียนรู้ได้

(๓) ทำวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนาผู้เรียนได้

๕. การใช้ภาษาไทย ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร และ การใช้เทคโนโลยีดิจิทัล
เพื่อการศึกษา

๕.๑ สารความรู้

(๑) การใช้ภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร

(๒) การใช้ภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสาร

(๓) การใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

๕.๒ สมรรถนะ

ใช้ทักษะการฟัง การพูด การอ่าน และการเขียนภาษาไทย และ
ภาษาอังกฤษ เพื่อการสื่อความหมายได้อย่างถูกต้องในการเรียนการสอน หรือที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู
และการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

๖. การออกแบบ และการดำเนินการเกี่ยวกับงานประกันคุณภาพการศึกษา

๖.๑ สารความรู้

- การประกันคุณภาพการศึกษา

๖.๒ สมรรถนะ

- จัดการคุณภาพ พัฒนา และประเมินคุณภาพการจัดกิจกรรม

การเรียนรู้ได้

(ข) มาตรฐานประสบการณ์วิชาชีพ

ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา
เป็นเวลาไม่น้อยกว่า ๑ ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และ
เงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด ดังนี้

(๑) การฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน

(๒) การปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ

สาระการฝึกประสบการณ์วิชาชีพระหว่างเรียน และการปฏิบัติการสอน
ในสถานศึกษาในสาขาวิชาเฉพาะ และสมรรถนะ ประกอบด้วย

๓. การปฏิบัติตามมาตรฐานการปฏิบัติงานของผู้ประกอบวิชาชีพครู

๓.๑ สาระการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการปฏิบัติการสอน
ในสถานศึกษา

(๑) การปฏิบัติหน้าที่ครู

(๒) การจัดการเรียนรู้

(๓) ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๓๐๔ ง ราชกิจจานุเบกษา ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓

หน้า ๓๓

๑.๒ สมรรถนะ

๑.๒.๑ การปฏิบัติหน้าที่ครู

- (๑) มุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนด้วยจิตวิญญาณความเป็นครู
- (๒) ส่งเสริมการเรียนรู้ เอาใจใส่ และยอมรับความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละบุคคล
- (๓) สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้เรียนให้เป็นผู้ใฝ่เรียนรู้ และผู้สร้างนวัตกรรม
- (๔) พัฒนาค้นคว้าให้มีความรอบรู้ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรม และเป็นพลเมืองดี

๑.๒.๒ การจัดการเรียนรู้

- (๑) การมีส่วนร่วมในการพัฒนาและส่งเสริมหลักสูตรสถานศึกษา
- (๒) การจัดทำแผนการสอนและการจัดการเรียนการสอนที่เน้นการพัฒนาผู้เรียนตามความถนัด และความสนใจ ให้มีปัญญารู้คิด มีความเป็นนวัตกร และมีความสุขในการเรียน

- (๓) ดูแล ช่วยเหลือ พัฒนา และรายงานผลการพัฒนาผู้เรียนเป็นรายบุคคลอย่างเป็นระบบ
- (๔) วิจัย สร้างนวัตกรรม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีให้เกิดประโยชน์ต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน
- (๕) ทำงานเป็นทีมอย่างสร้างสรรค์ และร่วมกิจกรรมพัฒนาวิชาชีพ

๑.๒.๓ ความสัมพันธ์กับผู้ปกครองและชุมชน

- (๖) สื่อ และการวัดการประเมินผลการเรียนรู้
- (๗) การบูรณาการความรู้และศาสตร์การสอน
- (๘) การจัดกิจกรรมเพื่อสร้างบรรยากาศการเรียนรู้
- (๑) ร่วมมือกับผู้ปกครองในการพัฒนา และแก้ปัญหาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์
- (๒) สร้างเครือข่ายความร่วมมือกับผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสนับสนุนการเรียนรู้ที่มีคุณภาพของผู้เรียน
- (๓) ศึกษา เข้าถึงบริบทของชุมชน และสามารถอยู่ร่วมกันบนพื้นฐานความแตกต่างทางวัฒนธรรม
- (๔) ส่งเสริม อนุรักษ์วัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น

เล่ม ๑๓๗ ตอนพิเศษ ๓๐๙ ง ราชกิจจานุเบกษา ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๓

๒. การปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู
- ๒.๑ สาระการฝึกประสบการณ์วิชาชีพ และการปฏิบัติการสอน
- ในสถานศึกษา
- จรรยาบรรณของวิชาชีพครูตามข้อบังคับคุรุสภา
- ๒.๒ สมรรถนะ
- ประพฤติปฏิบัติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพครู
- ประกาศ ณ วันที่ ๓๐ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๓
- ณัฐพล ทีปสุวรรณ
- รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
- ประธานกรรมการคุรุสภา

รายชื่อผู้เข้าร่วมการประชุมเชิงปฏิบัติการ
การจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี ๒๕๖๓

๑. นายชัยพฤกษ์ เสรีรักษ์	ผู้ทรงคุณวุฒิพิเศษประจำสำนักนายกรัฐมนตรี
๒. นายรังสรรค์ มณีเล็ก	ข้าราชการบำนาญ อดีตรองเลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๓. นางสาวมธุรส ประภาจันทร์	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๔. นางสาวชยพร กระต่ายทอง	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๕. นางสาวอนงนาฏ อินทองงาม	สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
๖. ดร.รจนา จันทรากุล	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๗. นางสาวกนกพร เพชรสุวรรณ	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๘. นางสาวสุปรียา ปั้นปัญญา	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๙. นายกรพรรณ ศุขเฉลิม	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๑๐. นางอรรณพ สุวรรณภาค	สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
๑๑. นางสาวนุชนภา รื่นอบเชย	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๒. นางสาวนพรัตน์ ประสาทเขตการณ์	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๓. นางสาวเบญจวรรณ อำไพศรี	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๑๔. นายจตุรงค์ ทองดารา	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๑๕. นางนุสรุ สกลนุกกรกิจ	สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย
๑๖. นางสาวโกสุม สุขะเกษ	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๑๗. นางภัทราพรรณ เล็งวัฒนากิจ	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๑๘. นายประยูร หรั่งทรัพย์	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
๑๙. นางสาวทิพรวี รัตนรังสรรค์	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
๒๐. นายพรชัย สุขชี	กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย
๒๑. นายชัยวัช มหาทำนุโชค	-
๒๒. พ.ต.ท.หญิง เสาวนีย์ เรืองสุภาภิมุข	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
๒๓. ร.ต.อ.วรสิทธิ์ เสงี่ยมจิตร	กองบัญชาการตำรวจตระเวนชายแดน
๒๔. นางสาววิไลลักษณ์ คัมภีรานนท์	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๒๕. นางสาวอรรณพ รอดคกล้า	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๒๖. นางสาวอติมา อุ่นจิตติ	สำนักการศึกษา กรุงเทพมหานคร
๒๗. นางสาวทรายทอง พวกสันเทียะ	สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)
๒๘. นางสาวเนตรดาว ยิ่งอุบล	สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

๒๙. ดร.สมยศ ชี้แจ้ง	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
๓๐. นางสาวสุภาพร ศิริฉัตร	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
๓๑. นางสาวฐานวดี ด้วงนิล	สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (องค์การมหาชน)
๓๒. นางสาวทัศนีย์ พิศาลรัตนกุล	สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
๓๓. นางสาวศุภลักษณ์ โอทยานนท์	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม
๓๔. นางสาวโสรญา คล้ายอุดม	สำนักงานปลัดกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและ นวัตกรรม

รายชื่อผู้ร่วมจัดทำรายงานผลการขับเคลื่อนมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ ประจำปี ๒๕๖๓
: ตัวอย่างที่เป็นรูปธรรมในการนำมาตรฐานการศึกษาของชาติสู่การปฏิบัติ

● สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน

รายงานผลการดำเนินการตามมาตรฐานการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. ๒๕๖๑

ผู้จัดทำ นางประภาพรรณ เตชะตานนท์

● สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

(1) การขับเคลื่อนแนวทางการวิเคราะห์รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา (Self – Assessment Report : SAR) ภายใต้ระบบการประกันคุณภาพการอาชีวศึกษา ปีการศึกษา 2562

(2) การประเมินคุณภาพการศึกษาภายนอกภายใต้เงื่อนไขสถานการณ์ COVID-19

(3) การประเมินและรับรองคุณภาพสถานศึกษาด้านการอาชีวศึกษา ระดับภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก (APACC)

(4) โครงการร่วมพัฒนาทักษะผู้เรียนอาชีวศึกษาสู่การเป็นนวัตกร ภายใต้ความร่วมมือ ระหว่างสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา (สอศ.) และสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) (The Joint Project between OVEC and NSTDA: OVEC KidBright "Coding for TVET")

ผู้จัดทำ นางประภาพรรณ เตชะตานนท์

นางสาวกนกพร เพชรสุวรรณ

นางสาวสุปรียา ปั้นประเสริฐ

นายกรพรรณ สุขเฉลิม

คณะผู้จัดทำรายงาน

ที่ปรึกษา

ดร.สุภัทร จำปาทอง
ดร.วัฒนาพร ระงับทุกข์
ดร.สมศักดิ์ ดลประสิทธิ์
ดร.อุษณีย์ ธโนศวรรย์
นายสำเนา เนื่อทอง

เลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา (ตุลาคม 2561 - ธันวาคม 2562)
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
รองเลขาธิการสภาการศึกษา
ผู้อำนวยการสำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้

ผู้รวบรวมเรียบเรียงรายงาน

ดร.ประวีณา อัสโย
นางสาวกรกมล จีงสำราญ
นางสาวอุบล ตริรัตน์วิชา
นางสาวนุริยา วาจิ

ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการศึกษา
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

ผู้รับผิดชอบโครงการ

ดร.ประวีณา อัสโย
นางสาวกรกมล จีงสำราญ
นางสุวรรณา สุวรรณประภาพร
ดร.วิภาดา วาณิช
ดร.ปิยะมาศ เม็ดไธสง
นางสาวอุบล ตริรัตน์วิชา
นางสาวนุริยา วาจิ
นางสาวสุชาดา กลางสอน
นางสาวภควดี เกิดบัณฑิต

ผู้อำนวยการกลุ่มมาตรฐานการศึกษา
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการพิเศษ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาชำนาญการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ
นักวิชาการศึกษาปฏิบัติการ

กลุ่มมาตรฐานการศึกษา
สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา
99/20 ถนนสุขุทัย เขตดุสิต กรุงเทพมหานคร 10300
Website: www.onec.go.th

สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาการเรียนรู้
สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ
โทร 0 2668 7123 ต่อ 2528 โทรสาร 0 2243 1129
Website: www.onec.go.th